

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

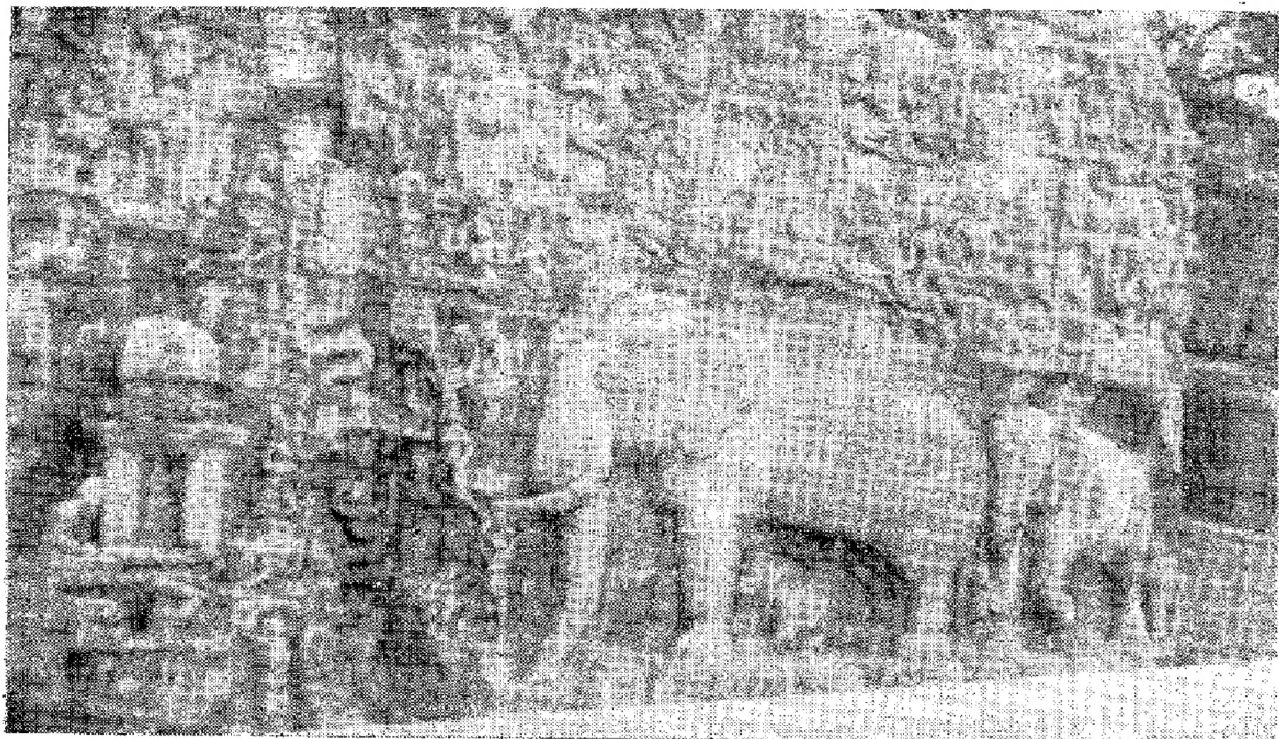

4 అణాలు
11-6-52

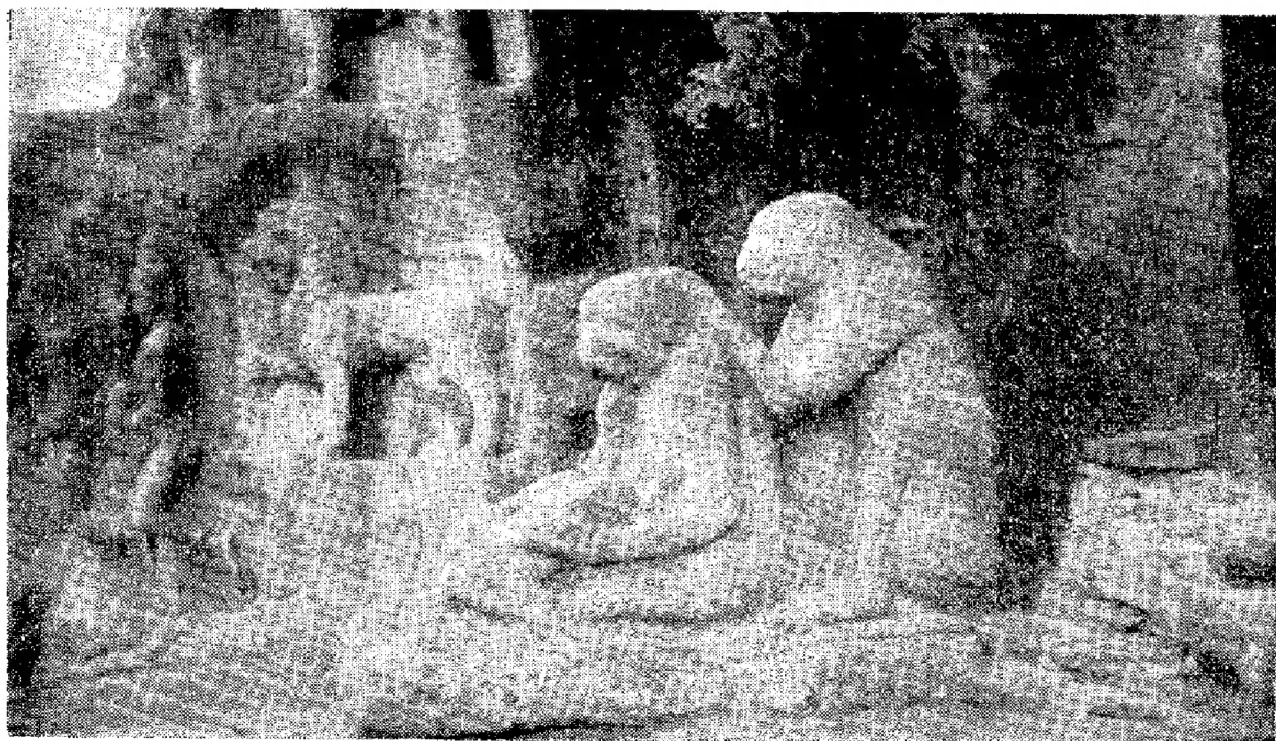
ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

మహాబలిపురంలోని శిల్పఖండాల

1. X జయోధం

2. వానరసంసారం

—చాయా-చిత్రకారుడు శ్రీ. జగద రామలింగ శర్మారావు.

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

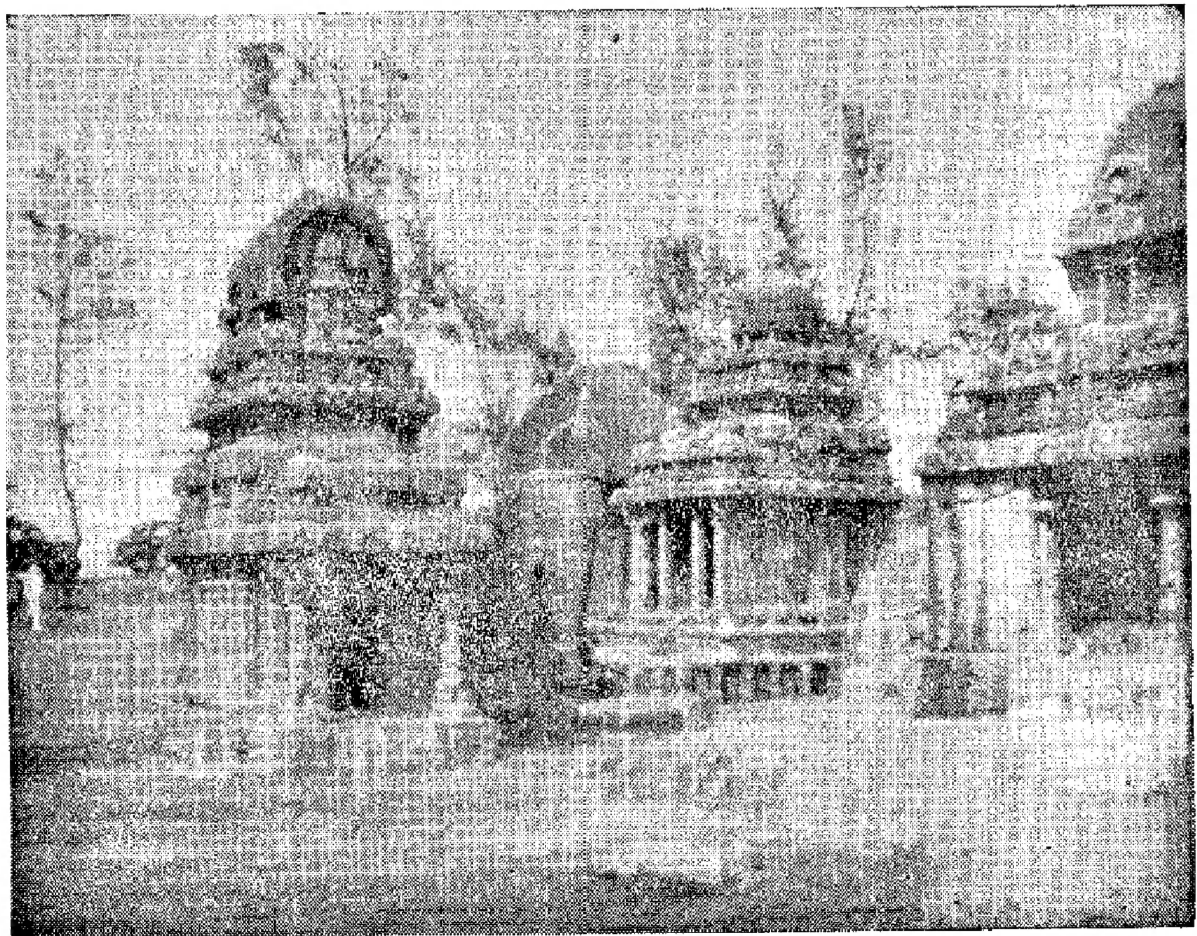

సచిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 44
సంచిక 40
11.6-52

నందన జ్యేష్ఠ బహుళ చవితి బుధవారము

మహాబలిపురంలో ఒక శిల్పఖండం—రాతి రథాలు.

కాంగ్రెస్ కార్యవర్గ సమావేశం

కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం ఢిల్లీలో సమావేశమై కాంగ్రెస్ సంస్థ నిర్మాణానికి సంబంధించిన కొన్ని ముఖ్య సమస్యలను, పరిపాలనావిధానంలో భూమి శిస్తు విధాన సంస్కరణ, ఆర్థిక పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమాలు, భాషారాష్ట్రాలను గురించి చర్చించింది. తిరిగి జాన్ మాసాంతంలో సమావేశమై స్టానింగ్ కమిషన్ పూర్తి నిశ్చయించడానికి, అలిండియా కాంగ్రెస్ కమిటీని ఇండోర్ లో ఆగస్టు 30 వ తేదీ సమావేశపరచడానికి, ఈ సంతకరాంతంలో కాంగ్రెస్ సర్వసభ్యసమావేశం జరగడానికి నిర్ణయించబడింది.

భాషారాష్ట్రాలను గురించి కార్యవర్గం ఎట్టి నిర్ణయానికి రాలేదు కాని ప్రధాని పండిట్ నెహ్రూ ఈ సమస్యని ఎటో అటు త్వరలో నిర్ణయించడం అవసరమని భావిస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. బొంబాయి నగర భవిష్యత్తు నిర్ణయంతో సం త్వరలోనే సరిహద్దు నిర్ణయక సంఘ మొకటి నియమింపబడగలదని శ్రీ హీశ బొంబాయిలో ప్రకటించారు. అంటే భాషారాష్ట్రాలను గురించి ఎట్టి నిర్ణయం చెయ్యకుండానే ముందుగా బొంబాయిపట్టణాన్ని విడగొట్టడం జరగవచ్చును. అవకాశం ఉన్నప్పుడూ లేనప్పుడూ కూడా మతవిద్వేషాలతో జతపరిచి భాషారాష్ట్ర వాదాన్ని కాంగ్రెస్

నాయకులందరూ 'గర్హించడాన్ని బట్టి ఆంధ్రులు వాంఛిస్తున్న రీతిని భాషారాష్ట్రాల నిర్ణయం జరగజూడని భావించవలసివస్తున్నది. అయితే అటో ఇటో త్వరలో తేల్చినట్లయితే అనవసర ఆందోళనలకు ప్రచారాలకు అనువివ్వ నవసరం ఉండదు.

ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమం:

స్వామి సీతారాంగారి ఉపవాసదీక్ష జూన్ 4 వ తేదీని ప్రారంభించబడిన సత్యాగ్రహోద్యమాలు భాషారాష్ట్రవాదులకుగాని, ప్రభుత్వానికిగాని కాంగ్రెస్ అధిపనవరానికిగాని ఇదివరలో సహాయకారీ కాలేదు; ఇప్పుడూ ప్రయోజనరహితంగానే ఉన్నాయి. క్షణ ఉపన్యాసాలు, భాషభజనలు, పత్తెలలో బోదెల తగవులమాదిరిగా ఇంతవరకూ నిర్వహించబడినందువల్ల రాష్ట్రోద్యమం అప్రతిష్టపాలయింది. ఇప్పటికయినా ఆర్థంలేని ఆనేకాలను రెచ్చగొట్టేబదులు నాయకులు పటిష్ఠమైన రాజకీయోద్యమంగా రూపొందించినట్లయితే, ఉత్తమాదర్శాలుగల ఉద్యమాలకువలె గౌరవప్రతిష్ఠలను ఈ ఉద్యమానికి తేగలిగినట్లయితే ఇప్పటికైనా ఉద్యమం ఫలితంగా అవకాశం ఉంది. కేంద్ర కాంగ్రెస్ నాయకులుగాని కేంద్ర ప్రభుత్వంగాని మన ఉద్యమాన్ని గౌరవించి ఆదరించాలంటే, నిరాకరించడానికి

హరికి వెరపుగలగాలంటే ముందుగా హేళనకు పాత్రం కాని విధంగా రాష్ట్ర నిర్మాణానికి అనుకూలమైన ప్రజాభిప్రాయాన్ని ఆంధ్రదేశంలో కలిగించాలి. వ్యాయధర్మాలు మన పక్షాన ఉన్నప్పటికీ ఉద్యమం అసమర్థుల వాతబడినట్లయితే ధర్మహాని సంభవించడం లోకానుభవమే. చిత్రమేమిటంటే ఆంధ్రదేశంలో సర్వరాజకీయ పక్షాలూ రాష్ట్రోద్యమానికి ముముఖంగానే ఉన్నాయి. ప్రజలలోని సర్వవర్గాలవారూ ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రానికి సుముఖులే. కాని రాష్ట్రోద్యమానికి సరియైన స్వరూపం సిద్ధించలేదు. 'చెన్నుపట్నం పూర్తిగా మనదే' వీటి అవకాశకలకు తావులేని సక్రమమైన ఉద్యమం రూపొందించాలంటే వ్యవధిపట్టుతుంది. అట్టి ఉద్యమాన్ని రూపొందించడానికి, ఉద్యమానికి ప్రజాభిప్రాయమనే సహజబలాన్ని చేకూర్చడానికి నాయకవర్గం కృషిచేయవలసిఉంది.

భూమిశిస్తు సంస్కరణలు:

జమిందారీలర్హు, ఇతర భూమిశిస్తు సంస్కరణలను గురించి కేంద్ర కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం చర్చించింది. జమిందారీలను రద్దుచెయ్యని రాష్ట్రాలలో నిరీతకాలంలోగా రద్దు చెయ్యబడాలని కార్యవర్గం అభిప్రాయపడింది. ఇతర శిస్తు సంస్కరణల అవసరాన్ని కార్యవర్గం గుర్తించింది. సహకార విధానంద్వారా వ్యవసాయం నెరపి ఆహారవస్తుత్పత్తిని వృద్ధిచేసే అవకాశాలను కూడా కార్యవర్గం చర్చించింది. ప్రభుత్వాలు ఈ కార్యక్రమానికి తోడ్పడాలని కార్యవర్గ సభ్యులు అభిప్రాయపడ్డారు.

ఈవారం ముఖ్యవిషయాలు

ముఖచిత్రం : ప్రతిభావారి, 'చిన్న కోడలు' లో కుమారి.	
వ్యాఖ్యలు విమర్శలు	1
కథలు.	
రికౌవాడు—	4
అత్తయ్య—	8
చదరంగం—	16
జీవగ్రాలు—	17
కోర్టుకురాని సాక్షులు	18
బొమ్మరిల్లు—	28
పంచకం, త్రం—	24
సినిమా—	40

సంగం చర్మరక్షణ మలాము

సాంటలక్స్

ముటిమలు, కాటులు, కెగగడ్డలు, గడ్డి, శామర మొదలగు వాటికి

అందమైన పొదుగైన కేశములకు **క్రాషిర్ క్రెమ్** (ప్రస్తుత మూలికలు) ఇష్టమైన నూనెలో కలుపుకోసం

మైనూర్ ఎం. ఆర్. జెట్టప్పప్పాం

ప్రేమలీలా

దర్బార్, అగర్, అంబర్, మొదలైనవి.

స్వాభావిక, పరిశుద్ధ యూనికార్ తేనె

సోల బిజిట్టు: యునైటెడ్ కళనర్స్, కళింగపట్టణం, మద్రాసు-1.

విజయవాడ బ్రాంచి : 16/46, నాగేశ్వరరావు పంతులురోడ్డు, సత్యనారాయణపురము. మా ఆపూర్వమైన బొమ్మల బాపతాలకు వ్రాయండి.

కాంగ్రెస్ సంఘాలు :

అలిండియా కాంగ్రెస్ కమిటీ, రాష్ట్ర కమిటీలు, పార్లమెంటరీ, రాష్ట్ర శాసన సభల పార్టీలమధ్య సహకారం సాధించడానికి అయజాన్ ఆఫీసర్లను నియమించే విషయం చర్చించబడింది. అంటే పార్టీ వ్యవహారాలపై అధిష్టానవర్గం అజమాయిషీ అధికమాతుందన్నమాట. కాంగ్రెస్ సంస్థలో అనైక్యతవల్ల సంభవించే అసర్వకం ఈ యత్నంవల్ల కొంత నివారించబడగల అవకాశం కలుగుతున్నది. శాసనసభల పార్టీలపై కూడా సమానమైన అజమాయిషీ విర్వడితే రాష్ట్రకమిటీలకూ రాష్ట్ర శాసన సభల పార్టీలకూ మధ్య ఇదివరలో సాధ్యపడని సహకారం ఇప్పుడు లభించే అవకాశం ఉంటుంది.

పరిపాలనలోకాని పార్టీలలోకాని అధికారం కేంద్రీకృతం కావడంవల్ల ప్రయోజనం ఎంత ఉంటుందో హానికూడా అంతే సంభవించడాని కల్గిందా అవకాశం ఉంటుంది. ప్రాంతీయాలవసరాలను గమనించి, ఎంతవరకూ కేంద్రీకృత అధిపత్యం ఉండాలో జాగ్రత్తపడినట్లయితే కొంత వరకూ దోషం నివారణ కావచ్చును.

విద్యాసౌకర్యాలు :

వానగజెటెడ్ ఆఫీసర్లు, రు 300 కు మించని మాసవేతనం తీసుకునే లోకల్ బోర్డ్ ఉద్యోగులు, ఎయిడెడ్ పాఠశాలల ఉపాధ్యాయుల బిడ్డలకు మూడోఫారం వరకు ఉచిత విద్య, ఆ పైన స్కూల్ డైనల్ వరకూ జీతాలలో సగం మినహాయింపు సౌకర్యాలను ఇస్తూ మద్రాసు ప్రభుత్వం ఉత్తరువుచేసింది. ఈ ఉత్తరువు జూన్ 1952 నుండి అమలులోకి వస్తుంది.

ఈ సదుపాయాల మూలంగా ఎయిడెడ్ పాఠశాలలకు సంభవించే రాబడిలోపాన్ని పూర్తిగానూ లోకల్ బోర్డ్ స్కూళ్ళకు సంభవించే రాబడి లోపాన్ని సగానికి ప్రభుత్వం భరించేస్తుంది. మిగిలిన సగాన్ని లోకల్ బోర్డులే భరించాలి.

లోకల్ బోర్డుల వహిస్తున్న భరించలేని పక్షంలో ఇతర విద్యార్థుల జీతాల్ని పెంచడంకొంటే ప్రభుత్వం నివారించకలదని ఇదివరలో ముఖ్యమంత్రి శ్రీ రాజగోపాలాచారి గారు చెప్పారు. ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఖర్చు భారాన్ని తగ్గించడంకోసం ఇతరులపై ఆ భారాన్ని మోపడం న్యాయంకాదు. ప్రభుత్వపు ఉత్తరువుఫలితంగా సంభవించిన ఈనష్టంకోసం లోకల్ బోర్డులు ఇట్టి

చర్య తీసుకోదలచినట్లయితే నివారించడం ప్రభుత్వ కర్తవ్యం.

అసలే - రాబడి చాలక అనేక ముఖ్య కార్యక్రమాలను విడనాడుకుంటున్న

లోకల్ బోర్డులపై ఇట్టి భారాన్ని వెయ్యడంకూడా ఉచిత మనిపించడంలేదు.

(పాఠమిక విద్యావ్యాప్తికి లోకల్ బోర్డులు (46-వ పేజీ చూడండి)

ఎన్నడైనా మీరు

ఈగను తుపాకితో ధ్వంసం చేయుదురా,

కానేరదు. కదూ? ఎంతోమంది బ్యాటరీ రేడియో శ్రోతలు, తక్కువ వనర్ అవసరమైన నెట్లుతో విసుటకు పీలుచిననూ, ఎక్కువ వనర్ మరియు ఎక్కువ వ్యయము చేయనిదే పనిచేయనటువంటి రేడియో నెట్లు వాడుచున్నారు.

అధిక ధ్వని విచ్చుట కొరకై తయారు చేయబడిన రేడియో త్వరగా మరియు అవసరముగా ఎంతో వనర్ నష్టము చేయును.

తక్కువ వనర్ నెట్లు బ్యాటరీ వనర్ ఎంతో పొందికగా వాడును మరియు వీల్చువుడు మీ సౌముఖ్య కాపాడును. కనుక, మీరు బ్యాటరీ

కానేటెప్పుడు తక్కువ వనర్ అవసరమైనటువంటిది మరియు ధ్వని నియంకుండా శృంగికరమగు ధ్వనినివేల్చుటవంటిది

సర్వదా

EVEREADY

TRADE-MARK

ఎవరెడీ రేడియో బ్యాటరీలు వాడండి

నవంబరములో శ్రేష్ఠమైన రేడియో బ్యాటరీలు వేషనల్ కార్బన్ తయారీక

విజయవాడ

స్వప్న జే ఆలిండియా రేడియో స్టేషను భవనంనుంచి బైటకు వచ్చాను. ఎండ తీక్షణంగా ఉంది. మే నెల. మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటన్నరయింది. పూర్తిగా కళ్లు విప్పి పైకి చూడలేనంత దారుణంగావుంది ఎండ. ఇంత ఎండలో నడవటం కష్టమని ఒక రిక్తా కట్టించుకుని మరీ పోదామనుకున్నాను. హాండ్ బాగ్ తీసి చూసుకున్నాను. కొన్ని చిల్లరడబ్బులు, ఒక 15 రూపాయల చెక్కు చేతికి తగిలాయి. అది, ఆలిండియా రేడియోవారు నాపేర వ్రాసియిచ్చింది. ఆ చెక్కును బయటికి తీసి ఒకపారి చూసుకున్నాను. దానిని చూడగానే ఒక విధ మైత్ర సంతృప్తితో నా మనసు నిండింది. మళ్ళీ ఇంకొకసారి దానిని తృప్తిగా చూసి హాండ్ బాగ్ లో పెట్టుకున్నాను. అది నా కష్టానికి ఫలం అనుకున్నాను. కాని నిజానికి నేనేం కష్టపడ్డాను? 15 నిమిషాలుపట్టే ఒక నాటికలో 4, 5 వాక్యాల మాట్లాడాను. అంతేనా! పోనీలే, ఏదైతే నేం. 15 రూపాయలు నా చేతికొచ్చాయి. అంతే చాలు. ఇలా ఆలోచించుకుంటూ అటూ ఇటూ చూశాను. అప్పుడే ఒక ఖాళీ రిక్తా అటునుంచి వస్తోంది. చెయ్యూపాను. రిక్తా దగ్గరకొచ్చి ఆగింది.

ఆ రిక్తా లాగేవాడికి సుమారు 60 సంవత్సరాలుంటాయి. ఒళ్ళూ, ముఖం బాగా ముడతలుపడిపోయి ఉన్నాయి. నరాలు కనపడుతూ, బక్కగా ఉన్నాడు. కాళ్ళకు బాగా పాతబడిపోయిన చెప్పుల్ని తాళ్ళతో కట్టుకున్నాడు. వాడు తోడుకున్న చొక్కా, వెనక ఒక ప్రక్క సగానికిపైగా చిరిగిపోయింది. అది ఒంటి నట్టిపెట్టుకొని ఉండేందుకు ముందు భాగం ఒక్కటే ఆస్కారంగా ఉంది. ముందుభాగంలో బొత్తాలు ఏమీలేవు. వెనకాల పూర్తిగా లేకపోవటం మూలాన్ని చొక్కా ముందుకు వేళ్ళాడుతోంది. ఒక పంచె (గుడ్డ అంటే బాగుంటుంది) మోకాళ్ళపైకి కట్టుకున్నాడు. నెత్తిపై ఒక చిరుగుబోసి. ఇది వాడి పాలకం.

“బస్ స్టాప్ పోవాలి. ఏం తీసుకుంటావు?” అని అడిగాను.

“ఆరణాలిప్పించండి”

“అదేమిట య్యా అలా అడుగుతావు? ఇక్కడున్న బస్ స్టాప్ కి,

ఒక్క ఘనిషికి ఆరణాలా! నేనేమన్నా కొత్తదాన్ని అనుకున్నావేమో! రోజూ వస్తూపోతూ ఉంటాను. మూడణాలు ఇస్తాను. వస్తేరా, లేకపోతేలేదు.”

“ఎత్తెక్కాలమ్మా. ఎండలో నడవాలి. అయినా లిప్పించండి.”

“బాగుంది. ఎండలో నడవకపోతే డబ్బులెట్లా వస్తాయి? ఆఖరుమాట పావలా ఇస్తాను. వస్తావా?”

“మీదయ. కట్టంనూకారు కారు. ఎక్కండి.”

రిక్తాలో ఎక్కి కూర్చున్నాను రిక్తా నడుస్తోంది. వాడు మొదట గబగబా పరుగెడదామని ప్రయత్నించాడు. కాని నాలుగడుగులు వేసేటప్పటికి ఆయాసం వచ్చి నెమ్మదిగా నడవటం ప్రారంభించాడు. ఒంటినిండా చెమటలు కారు తున్నాయి.

“అయితే అక్క జేంసేతరు అమ్మాయిగోరూ? రోజూ శామామంది వచ్చిపోతుండాను. మీరు పడవాడేరా?” అన్నాడు.

“లేదు. నాకు పాటపాడటం చేతకాదు. ఒక నాటకంలో మాట్లాడాను. అక్కడ రోజూ నాటకాలు, పాటలు, గానసభలు, హరికథలు, అన్నీ జరుగుతుంటాయి.”

“అయితే నాకు తెలకడుగుతాను. అయినీ రోజూ ఎందుకేతారండి? రోజూ ఇంటానికి ఎవరికి తీరుది?”

వాడి అమాయకత్వానికి నాకు నవ్వువచ్చింది. “ఎందుకు తీరుబడి ఉండదు? రోజూ కావలసినంతమంది విని ఆనందిస్తారు” అన్నాను.

“మరి గతే ఈ బన్నింటికి డబ్బుండా రిదా! అదెవరితారంట?”

“వాళ్లు చాలా డబ్బున్న వాళ్ళులే.” అన్నా వాడికి ఏమిచెప్పినా గ్రహించుకోలేడని.

“అట్లానా, అయితే సెప్పినందుకు ఆళ్లు మీకుకూడా డబ్బితారా?”

“ఆ, ఇస్తారు. ఇవారే నేను ఒక నాటకంలో నాలుగయిదు మాటలు మాట్లాడాను. 15 రూపాయలు ఇచ్చారు” అన్నాను కొంచెం గర్వంగా.

“అయ్య బాబోయ్, పదిపాను రూపాయలే! నాలుగయిదు మాటలకి అంతెందుకీచ్చారు? ఆళ్ళు ఎక్రోళ్ళలాగున్నారే! మాకు ఇంతెండలో, వానలో రోజల్లా కట్టపడ్డా, దినానికి రొండు రూపాయలొత్తానికి బెమ్మండమవుద్ది. అయితే అమ్మాయిగోరూ, మా బోల్టోళ్లు కూడా అక్కడ మాట్లాడొచ్చా?”

“నువ్వేం మాట్లాడగలవు?” అన్నాను వాడి తెలివితేటలతో తనానికి నవ్వుకొని.

“మీరెట్లా మాట్లాడారు? ఆరు సెప్పిందే మీరన్నారా? మీ కిట్టయింది మీరు సెప్పారా?”

“నేనుమాత్రం వాళ్లు చెప్పిందే మాట్లాడాను. కొందరు వాళ్ళ కిట్టమైంది కూడ చెప్పారు. ఒకవేళ నిన్ను నాటకంలోకి పిలుస్తారనుకో. నువ్వు మాట్లాడగలవా?” అన్నాను తమాషగా.

“అంత అద్భుతవా అమ్మా, ముసలితనంలో ఈ రిచ్చానాగ నేక నాపాణాలు పోతుండయి. రొండుమైళ్ళు లాగినా అద్భుతరూపాయి డబ్బులు ఏ అయ్య ఇయ్యరు! అక్కడ ఎంచక్కా రొండు మూడు మాటలు మాట్లాడితే పదేనురూపాయలొత్తాయి. ఎంత సుకం! కాని మాకరమం అమ్మా. మీరయితే సదువుకున్నా మారాజాలు కామటి ఆరేటిసేస్తే అదిఅనగలు. మాకెట్లా సేతవచ్చి?”

“నీ కింట్లో పిల్లలెవరూ లేరా? ఇంత ముసలాడివి నువ్వెందు కింకా కష్టపడతావు?”

“ఒకొడుకున్నాడమ్మా. అడికప్పుడే ఇద్దరు పిల్లలు, పెళ్ళావు. అడి సంపాదన అడికే సాలదు. నాకేం పెడతాడు? మా ముసలి మంచంమించి నెగనేదు. ఖాయిలా మడిసి. ఇక నే కట్టపడకండా ఎట్లా జరుగుద్ది?”

“నీకొడుకు నీ మనవలకి చదువు చెప్పిస్తున్నాడా?”

“అమ్మాయిగోరూ, పిల్ల, పెద్దా ఇంటిల్లపాదీ దినం కట్టపడితే ఒక్క పూతైనా కడుపునిండా తినేందుకు సాలదు. ఇక సదువు తెట్లాగతాయి? పాత్రకొలా అటికీ డబ్బుండా రిదా!”

ఎండ చాలాతీక్షణంగా ఉంది. రిక్తాలో కూచున్నా తీల

శ్రీమతి రుక్మిణి గోపాల్

నాన్నా అమ్మనీది. కబుర్లు సంపాదించి
వాటి పట్లను మానేసి నేను
డిగా వడవటం మొదలెట్టాడు. ఆయినా
వాడి ఒక్కంతా చెమటతో తడిసి ముద్ద

యింది. మధ్యమధ్య కొంచెం రోజు
తున్నాడు. ఇంతలో బస్ కి టైమ్ అయిపో
యిందని జాపకం వచ్చింది. ఇంకా చాలా
దూరం పోవాలి. ఆ బస్ దాటిపోతే

అక్కడ ఎండలో బడి గంటకూర్చుపోలి.
ఎవడు కూర్చుంటాడు! వాడిని కొంచెం
తొందర పెట్టాను. వాడు మళ్ళీ కొద్దిగా
పరుగు ప్రారంభించాడు.

బస్ స్టాప్ దగ్గరకు వచ్చేసింది.
ఇంటికి ఏమైనా పళ్ళు కొను
క్కునిపోవామని, అక్కడే ఒక
పళ్ళెదుకాణంఉంటే రిక్తా ఆప
మన్నాను. నేనుదిగి పళ్ళు చేరం
చేస్తున్నాను. వాడు నేను కొం
టున్న పళ్ళెవంక ఆకగాదున్నా
నిలబడ్డాడు.

ఒక రూపాయి పళ్ళు కొని
వచ్చి రిక్తాలో కూర్చున్నా.
ఇంతలోనే ఎక్కడనుంచీవచ్చా
డో, ఒక ఎర్రటోపీ ప్రత్యక్ష
మైంది. “ఏయ్ నడిగోడుమీద
రిక్తా ఆపవ్వాడదని తెలియో? నీ
నేతనిటి?” అన్నాడు. కేబు
లోంచి నోట్ బుక్, పెన్సిల్
తీసుకుంటూ.

రిక్తావాలాఒక సలాంకొట్టి,
తెదురుమాపులు చూస్తూ “ఇప్పు
డే ఈర్లు పళ్ళుకొంటానికి దిగేరు
బాబూ, ఈపాలిక చెమించండి.”
అన్నాడు.

“తేమించటంలేదు, గిమించ
టంలేదు. రోడ్డుకు అడ్డం గా
వాడినే వచ్చే పోయేవాటికి అడ్డ
మనితెలియో?”

“రోడ్డుకు పక్కగానే పెట్టా
ను బాబూ. బుద్ధి గడిలింది. ఇం
కెప్పుడూ ఇట్లాంటి పని
నెయ్యను.”

“ఏయ్ అదంతా పనికిరాదు.
అందరూ ఇలాగే అంటారు.
మందు నీపేరు చెప్ప” అన్నాడు
కరుగ్గా. రిక్తావాలా బరువుగా
పేరు, అదీ చెప్పాడు. పోలీసు
వ్రాసుకుని “రేపు ఉదయం పది
గంటలకు నేనున్నావచ్చి కన
ఫ్టు” అంటూ దర్జాగా వెళ్ళిపో
యాడు.

రిక్తావాలా నావంక వారిగా
మాళాడు. నాకు వాడి మీద
చాలా వారి వేసింది. నేను
ఈరోజు ఏమి కష్టపడకుండానే
15 రూపాయలు కళ్ళజూళాను.
వాడు రోజంతా ఎండలో కూడి
కష్టపడ్డా రెండు రూపాయలు

(47.వ పేజీ చూడండి)

సీరియల్ నవల

రెండు మహా నగరాలు

చార్లెస్ డికెన్స్

15

వైంచి చక్రవర్తి దర్బారు దిగ్గంతుల్లోని ఒకా నాక దొడ్డ ప్రభువు పారిస్ లోని తన విలాస మందిరంలో మకాం చేసివున్నాడు. పవిత్రాతిపవిత్రములైన ఆ మందిరపు లోపలి గదులలో ఆయన వేంచేసివుంటే, వానిని సేవించవచ్చిన భక్తబృందమంతా మట్టా బయటిగదుల్లో పడిగా పులు పడున్నారు. దొడ్డప్రభువు చాకొలెట్ పానీయం స్వీకరించబోతున్నారు. ఆయన సునాయాసంగా, ఎన్నెన్ని పదార్థాలైనా ఇచ్చే మింగివేయగలరు. ఆయన ప్రాస్టుడేశాన్ని యావత్తూ త్వరితగతినీ మింగిపారేస్తున్నాడని, కొందరు కుళ్ళు మాతువాళ్ళు అనటం కూడా కద్దు. కాని, ప్రాతొకాలంలో, ఆయన చాకొలెట్ త్రాగటంలే, వంటవాడుకాక, బలసంపన్నులైన నలుగురు మనుషులు సాయంచేస్తేనేగాని, ఆ పానీయం ఆయన గొంతులోకి దిగజారదు.

అవును, నలుగురూ వుండితీరవలసిందే. ఆ నలుగురూ కూడా పటాటోపంగా అలంకరించుకుని వుండాలి. ఆ నలుగురిలోనూ పెద్ద ఉజ్జీఅయిన మరామేస్ట్రీ: ఒకటికి రెండు, బంగారు జేబు గడియారాలు అలంకరించుకొనాలి. అది ప్రభువుగారి పద్ధతిలో తీసుకొని సాంప్రదాయం కావటంచేత, ప్రభువుగారి పద్ధతిలో తీసుకొని గడియారద్వయం అలంకరించుకుంటేగాని హోదాకు సరిపోయి నట్టుగా వుండదు. ఆ లాంఛనాలతో అలంకరించుకుని వుంటేగాని, కుఖావహమైన ఆ పానీయాన్ని ప్రభువుగారి పెదవులకు అందించే అర్హత యేర్పడదు. ఒక సేవకుడు పానపాత్రను ప్రభు వర్యుల సన్నిధికి చేకొనివచ్చాడు. వేరొక సేవకుడు బంగారు కలకతో చక్కగా నురుగుకట్టెవరకూ చిలికి ఆక్కడ వుంచాడు. మూడవసేవకుడు చేరమాల అందించాడు. ఆపైన జములు గడియారాల సేవకొగ్గటి పానపాత్రను ప్రభువుల పెదవులకు అందించాడు. ఆ నలుగురూ అలా వుండితీరవలసిందే. ఆ నలుగురిలో యొక్కటి తగ్గించినా ప్రభువుగారి వంశమర్యాదకే భంగంవాటిలి పోతుంది. నిజంగా యిద్దరి సహాయంతోనే చాకొలెట్ సేవించవలసిన దుస్థితే సంభవిస్తే ఆ అగౌరవాన్ని భరించలేక ప్రభువు స్వయంగా చచ్చేపోతారు.

ప్రభువు రాత్రి వేళ విందుగడిచేవేళ నటనటి గాయక విలాసములూ, వాద్యసంఘోషణములూ మిన్ను ముట్టుతూవుంటే, ప్రభువు కళాప్రియుడు; ప్రాస్టుయొక్క అవసరావసరాల ఘోష ఆయన్ను ఈషణ్ణాత్రమైనా కదలించలేకపోయినా, కళాలాలిత్యాటంలే కరగి నీరౌతారు. అలాంటి మహామహాజ్ఞికన్న ప్రాస్టుడేశం, నిజంగా, ధన్య—ప్రాస్టుమాటేవింటి అలాంటి ప్రబుద్ధజ్ఞికన్న యేదేశం మాత్రం!—దేశాన్ని మొత్తంగా

తాకట్టుబెడితే పెట్టాడుగాక, రంగేలా నూవర్లు ప్రభువురోజుల్లో ఇంగ్లండు కీ ర్రిమాత్రం మిన్ను ముట్టలేదు!

పట్టికు వ్యవహారాల విషయంలో ప్రభువుగారికి ఒక మహా త్రవమైన అభిప్రాయం వుంది—ఏది ఎలా నడుస్తుంటే దాన్ని అలా నడవనియ్యాలి; ఇక వ్యక్తిగతంగా తనకు సంబంధించిన విషయాల్లోకూడా అంతకంటే ఉత్తమోత్తమమైన మరో అభిప్రాయం వుంది: ప్రతివ్యవహారం తనకు పీటగా వుండేట్టుటూ, తన అధికారసంపదలు వృద్ధిపొందేట్టుటూ నడవాలి. అన్నిటిని తలదన్నిన అత్యంత పరమాత్మమాభిప్రాయం, మూడవది: ఈ ప్రపంచం యావత్తూ తన ఆనందవిలాసాలకోరకు సృష్టించబడి వున్నదనుకోవటం. 'ఈ ప్రపంచమూ అందలి యావత్తునిధిని తేవములూ, నావి'—ఇది ప్రభువుల కాసనం.

అయినా, ఇటీవలగా, ప్రభువుగారి ప్రయితేలు, పట్టికు వ్యవహారాల్లో కొన్ని చిన్ని చిన్ని లుగాడీ చిరారులు కన్న పించుతూనే వున్నయ్. అంచేత, ఈ రెండు రకాల వ్యవహారాలలోనూ కూడా శ్రీవారు ఒక మహాభూస్వామితో పొత్తుకులుపుకున్నారు. పట్టికు ఆర్థికవ్యవహారాలు తమకు ఎలాగూ అంకెకు వచ్చేవికాదు గనక వాటిని యెలాగూ మరొకరికి వప్పగింత చెయ్యవలసేవుంది. ఇక రెండోది, ప్రయితేలు ఆర్థిక వ్యవహారాల విషయం; తమ వంశం తరాల తరబడి విలాస విభిమాలలో మునిగి తేలుతూ, ఉన్నదీ మన్నదీ కరారావుడిఅయిపోతున్న కారణంగానూ, ఆ మహాభూస్వామి బాగాడబ్బున్న సంపన్నుడు కావటంచేతనూ, ఆ వ్యవహారమంతా ఆ భూస్వామికే వప్పగింత చేసి పారేస్తే పోతుందనుకున్నారు. అందుకుగానూ, కొన్నింటులో వున్న తన చెల్లెల్ని, మునుగు నెత్తినాది కెక్కపూర్వమే తొందరపడి యివతలికి లాక్కొచ్చి, వంశగౌరవాలు వగైరా ఛాందసాలు పాటించకుండా ఆ మహాభూస్వామి కిచ్చి కన్యాదానం చేశారు. ఇప్పుడు ఆ భూస్వామివర్యుడు పశ్చులతెత్తించేల్లో వుచ్చుకుని, బయటిగదిలో పడిగాపులుపడున్న భక్తకోటి ప్రాణాచారాలు స్వీకరించుతూ ఉల్లాసంగా వున్నారు. తతిమ్యా మానవజాతియావత్తూ ఆయన పాదధూళి శిరోధార్యంగా, అలా ఆనతులపపరించుతున్నా—ప్రభువుగారి రక్తబంధువులు మాత్రం—తన భార్య దేఖిలూ, సమగ్రనిరసంతో పురుగుక్రింద చూస్తూ వుంటారు.

భూస్వామి ఇంత బాగా కలవాడు. ఆయన కాలలో రెండు న్నర డజన్లవరకూ గుర్రాలున్నయ్. ఆయన దేవిడిలో రెండు డజన్ల మగసేవకులు అచ్చోసిన అంబోతుల్లా తిరుగుతూవుంటారు. ఆయన భార్యకు ప్రత్యేకంగా, ఆరుగురు ఆడనీబ్బందీ వున్నారు—అంగరక్షకనీబ్బందీ అనండి శరీరశిబ్బందీ అనండి. మరొకటి యేవిటంటే: ఈ భూస్వామికళిఖామణి, దోపిడీపంథాలో,

అనువాదం: తెన్నేటి సూరి

చేజిక్కినంతవరకు అంజించుకోగల సమర్థుడు. అందుచేత, ఈ విగాహబాంధవ్యంవల్ల సాంఘిక నైతికాది విషయాల్లో ఆయన గౌరవమర్యాదలు యెలావున్నా—ఈ బయటి గదుల భక్తకోటికి మాత్రం ప్రత్యక్ష దైవమై వెలసి కూర్చున్నాడు.

నిజంగా ఆ మందిరంలోని గదులన్నీ చాలా అందంగా వున్నమాట వాస్తవమే. శిల్పచిత్ర కళాసౌభాగ్యాలతోపల్లి విరిసి బోతున్నాయన్నమాట కూడా నిజమే. కాని అక్కడి వ్యవహార మంతా సజావుగా వున్నదనటానికి వీలేదు. ఆమందిరంచుట్టూ వున్న వీధులనిండా చింపి పేలికలు, కంకాళి దేహాలూ వేలాడుతుంటే మధ్యనున్న ఈ మందిరంలో మాత్రం సౌందర్యం బైరాయించి కూర్చోటానికి ఆస్కార మెక్కడుంది. ఇక ఆ బయటిగదుల నిండా పడిగాపులు గాసున్న వా గెవరయ్యా అంటే యుద్ధమంటే యేమిటో యెరగని సైనికాధికారులు, ఓడలంటే యేమిటో యెరగని నౌకాధిపతులు; పరిపాలనా వ్యవహారాల ఓనమాలు కూడా తెలియని! నీ విల్ ఓ దోగ్గులూ, కనిష్టతరగతి లాకిక వ్యవహారాల లుకలుకలు మినహాయితర పారలౌకిక విజ్ఞానంతో సంబంధంలేని, కామదాసులూ, కటికసన్నాసులూ, వాగుధు డబ్బాలూ ఆయన మతాధికారులు ఇత్యాదయ్య; ఆయా అధికారాల్లో వుండటానికి వాళ్ళలోయే ఒక్కడికి యెలాంటి యోగ్యతలూలేవు; యోగ్యతలు లేకుండా అధికారాలలా వచ్చా యయ్యా అంటే; వడ్డించేవాడు మనవాడైతే కడబంతిని కూర్చోమన్నాడు. ఈ జనాభాయావత్తూ దూరంగానో దగ్గర గానో మన ప్రభువుగారి బంధువరానికి చెందినవాళ్ళు. అందుచేత ఏవి కావలినీ వాటిన్నలా పిండుకోవటానికి ఆస్కారమన్న కామధేనువులాంటి ఈ ఉద్యోగాలన్నీటిని పిళ్ళవొడ్డల్లో కట్టేశారు. ప్రభువుగారి రాజబంధువులమాట అలా వుంచండి: ప్రభువుతోగాని, ప్రభుత్వంతోగాని, మళ్ళీ మాట్లాడితే ఈ ప్రపంచంలో వా సవం అన్నదాంతో దేంతోనూ ఎద్దిగమైన సంబంధంలేని మరొకరకం మనుషులు ఆ మందిరంనిండా వందలాదిగా వున్నారు. ఈ రకం మనుషులకు తీవ్రతంలో ఋజుమార్గమంటూ యే ఒక్కటి వుండదు. ఊహాకల్పితమైన వ్యాధులకు అవసరమవశాపథములను నిర్ణయించుతూ రాజవంశానికి చెందిన తమ రోగులమీద చిరునవ్వులు ప్రసరించుతూ, జనానాగదుల్లో

విచ్చలవిడిగా తిరిగే డాక్టర్లు; దేశానికి పట్టిన సమస్త యాతి బాధలకూ చిట్కాలు చెబుతూ, వాటిని నిర్మూలించటానికి ఎన్నడూ పట్టుమని వేలైనా కదపకుండా, అందినవాడి చెవిలోనలా; అడమైన అధూతకల్పనలూ పోస్తూ కుట్రలలో మునిగి తేలుతూ వుండే రాజకీయవేత్తలు; మాటలతో ప్రపంచాన్ని మరమృతుచేస్తూ, వాగుడుతో స్వర్గానికి పేక మెట్టు నిర్మించే తాత్వికవేత్తలు రస వాద తర్జనభర్జనలలో రాటు తేలిన రసాయనిక శాస్త్రవేత్తలు; ఈ రకంవారంతా కోకొల్లలు.

ఆరోజుల్లో—ఆరోజుల్లో యేమిటిలెండి, అప్పటినుంచీ—గొప్పసంస్కృతిలో పెరిగిన పెద్దమనిషి అని చెప్పటానికి నిదర్శన మేమిటుంటే, ఆ వ్యక్తికి మానవులకు సంబంధించిన యేమిషం తోనూ ఎలాంటి జోక్యమూ వుండకూడదు. మగవాళ్ళ ఒకళ్ళమాలే గారు—అక్కడున్న మహిళామణులకూడా అంతే. ప్రభువు గారి విందులకు హాజరయ్యే అతిథులలో సగానికిసగం గూఢచార మహాశయం లుంటారు. నిజానికి వాళ్ళంతా కలిసి పరిశోధన జరిపినా గూడా ఆ విందులోవున్న మహిళారత్నాలలో, సంతానవతియైన స్త్రీ యెవరో చస్తే కనుక్కోలేదు. నిజానికి, పిల్లపీచును పెంచు తున్న చిహ్నం లేన నా కనుపించితేగదా గుర్తుబట్టటానికి. శిశువును కనటంవరకేగాని పెంచేబాధ్యత ఆ మహిళారత్నాల కేమిటి? కని యింటికొడ పారేసిన స్త్రీ, కూడులేని యే బీదవాడి పెళ్ళామో ఆ శిశువుతో సదమదమాతూవుంటుంది. అలాంటి సమాజంలో శిశువులను కలిగివుండటం అనాగరికత; బిడ్డాపీచునంతా యింటికొడ వాడులమొహాన గిరవాల్చేసి వచ్చి, అందగ తైలిన అరవయ్యే నేళ్ళ అమ్మమ్మలు కూడా, కనుగందని కన్నెపడుచుల్లా ముస్తాబై కూర్చుని విందులుగుడుస్తూ వుంటారు.

అవాస్తవికత కుఠూహ్యాధిలాంటిది. ఆ దొడ్డప్రభువు చుట్టూ వుండే పరివారంలో ప్రతి ఒక్కడికీ అదే జబ్బు. ఆ వ్యాధి కారణంగా ప్రతి ఒక్కడూ వికలాంగుడుగా కనుపించుతాడు. బయటి గేటుకు చేరువలోవున్న ఒక గదిలో మాత్రం ఒక అర డజనుమంది అదోరకం మనుషులు లున్నారు. వాళ్ళకి యిప్పటికి అయిదారు సంవత్సరాలనుంచీ, దేశంలో ప్రతి వ్యవహారం డొంక

(21-వ పేజీ చూడండి)

ర వీ ం ద్ర రె స్టా రె ం టు

మిలటరీ భోజన అండ్ విశ్రాంతి భవనము

బీసెంటు రోడ్డు — గవర్నరు పేట — విజయవాడ - 2

ప్రజల కోరిక పై గవర్నరు పేట బీసెంటు రోడ్డులో నున్న మా హోటలునకు భోజనమునకు, లాడ్జింగునకు వచ్చువారికి మా స్వంత కార్యాలయ ఉచితముగా తీసుకొని రాబడుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది. ప్రతి రైలు ట్రెయినునకు స్టేషను దగ్గరకు మా స్వంత కారు ఏర్పాటు చేయబడినది. భోజనమునకు, లాడ్జింగులకు వచ్చువారు ఈ అవకాశమును ఉపయోగించుకొన వచ్చును. ప్రతి అరగంటకు మెయిన్ రోడ్డుకు, సత్యనారాయణపురం రైల్వేస్టేషనుకు, విషాయగూడి వద్దకు, కాళేశ్వర రావు మార్కెటు వద్దకు, సామరంగం చౌక్ మొదలగు సెంటర్సులలో మా కారు తిరుచున్నది. భోజనమునకు రాదలచిన వారు కారును ఆసీ ఎక్కిరావచ్చును.

కాన ప్రజలు యీ అపూర్వ అవకాశమును ఉపయోగించుకొని ఒక పర్యాయము దయచేయ కోరుచున్నాము.

ఇట్లు

రవీంద్ర రెస్టారెంటు

ప్రావ్రయిటరు :—తుమ్మలపల్లి వెంకటేశ్వరరావు

అత్తయ్య

“ఏం? ఈ రోజు బ్యాంకి రేదా?”
 “లేదు సార్! యివ్వాలి మహా
 శివరాత్రి, శైలవుగాడటండీ?”

చెక్కు మార్పుకురావాలని రిజర్వు
 బ్యాంకికి వెళ్తే గేటులోనే చెప్పాడు వాచీ
 మన్

మహా శివరాత్రి! మహా శివరాత్రి! నా
 కృపయం కంపించిపోతుంది భయంక
 రంగా వినిపిస్తూన్న సముద్రుడి ఘోషకు
 పదిహేను సంవత్సరాల జీవితానుభవాల
 తాలూకు చీకటిముసుగులు చెరిగిపోతు
 న్నాయ్ ఉవ్వెత్తుగా లేచిపడ్డాన్న శివ
 లూలు వుప్పొంగివస్తూన్న మధురస్వరాలన్నీ
 రచ్చకొట్టున్నాయ్ పదిహేను సంవత్స
 రాల జీవితం అడుగున దాగివున్న అమర
 స్వరాలు కళ్ళెంతని గుర్రాలూ స్వారి
 చేస్తూన్నాయ్ నిర్మలమైన విసిలాకాళివు
 కృపయంలో! నల్లటి పొగను విడుస్తూ,
 హార్మరుల్లో వున్న నాకళ్ళ తాలూకు
 చిమ్మిలు విటవాలుగా తొంగిమాస్తూ
 న్నయ్ హార్మరులోడుకుంచి పారిస్
 కార్మర్ మలుపు తిరిగాను ఎదురుగా
 హైకోర్టు శ్వాసయ్యూపం, టైట్ హాస్
 నిడేపోతూన్న శైలటి ముట్టు కునకల్ను
 అపొయంగా అవ్వోనిస్తూన్నయ్

తక్కుగా, అరంతిగుల ప్యారిస్ థియేట్
 భూతంలా మీదకు విరుచుకుపట్టాన్నట్లు
 యింది! ఆ వాతావరణంలో భౌతికంగానూ
 మానసికంగానూ ఎంతో చిన్నవాణ్ణులు
 పోతూన్నట్టుగా అనుపించింది మలుపు
 తిరుగుతూ ట్రాం—(గర్-గర్) మని
 చేస్తూన్న ద్వని! నా స్వల్పవిధంలో వది
 హేను సంవత్సరాలుగా, చిలనరహితం గా
 డేడివున్న రంకులరాటం కదిలింది ‘ఒర్-
 ఒర్’ గిరున తిరిగిపోతూంది - గుర్రం
 ఎటునూ, వుయ్యాలూ, వొంటే, విడుగుం
 రయ్యిన తిరిగిపోతూన్నయ్ శోరిమీద
 తిరునాళ్ళ తిరుగుతూన్న రంకులరాటాన్ని
 రిచిత్రంగా చూస్తూ మాణిక్యాం పక్కన
 నుంచున్న నేనూ, నా తొమ్మిదేళ్ళ

వయస్సు, పాటిలానూ, కొలిచాక్కా,
 విడువ్వరణాల చిన్నిరా మళ్ళీ నాకొచ్చే
 నినయ్.

* * *
 “అమ్మగోరూ! అబ్బాయిగోర్నీ నా
 యెంటు పంపండి?”

“అయితే, మళ్ళీ బాగ్ త్రగా తీసు
 కొస్తావా?”

“ఓ! నా సంగతి మీకు తెలవదండీ
 అమ్మగారూ!”

“ఏంరా? అబ్బాయ్! మాణిక్యాం
 వెంటట వెల్తావా?” అమ్మ అడిగి అడగడం
 తోటే తలగిరున వూపేకానూ తిగునాళ్ళకు
 చెల్లొంది కొండంత ఆకితో కూర్చున్న
 నాకు మాణిక్యాం తనతో తీసు
 కల్లా నవగానే ఎంతో సంతోషం
 వచ్చింది పని మనిషి మాణిక్యాం
 మీద నా కర్తవరకూ వున్న తేలిక
 భావ-ఎంబోయే-ది ఆ-డు అడవా
 ల్లందల్లోకి మంచివా కైవరని నన్నడిగి
 వుంటే మాణిక్యాం అనేకవాణ్ణి
 నన్ను తిరునాళ్ళకు తీసుకెళ్లడాని కవరు
 దొరుకుతారా అని పొదుట్టుచీ ఎదురు
 చూస్తున్న మాఅమ్మకు మాణిక్యాం వచ్చి
 ఆమాట అడగానే మనసు కుదుటపడింది
 పనిమనిషితో నంపటానికీ మొదల
 కొంత నం కొనించి నా, కొడుకున్న
 శోటయ్యోస్సానూ ధర్మనం చేయించాలనే
 ఆకాంక్ష ఆలేదనా అమ్మకు పురికొల్పి
 వుంటే కొండంత సంబరం వూరికి రెండు
 మైళ్ళలో జరిగిపోతూంటే యింట్లో దిగులు
 దిగులుగా కూర్చున్న నన్ను చూసి మాత్రం
 కృపయిం సహించలేక పొయిందేమా
 క్వర తో బాధపడ్తూ నూదా ఆయిల్లా,

“మనీక్రీ”

మా ముల్లూ తిరిగి చిన్నదిగా
 పోవచ్చుంది. అలా పురాతనా మునిగి నిలిచి
 నూన్న ఆమె మాణిక్యాం, వచ్చి నన్ను
 తీసుకల్లా నవగానే కళ్ళు చారడంతో
 చేసుకొంది

“ఏమేవ! భద్రంగా తీసుకెళ్ళి
 తీసుకు రావాలి నుమా! చూడు, బాబూ
 మాణిక్యాన్ని వదిలెక్కడికీ వెళ్లకూడదు
 అది చెప్పినట్టే వినుకోవాలి” అని హెచ్చు
 రించి అమ్మ సుర్రయాపాయి బిళ్ళ తెచ్చి నా
 కేబుల్ వేసింది విడులంఘణాలతో వున్న
 అమ్మకు పంచదార చిలకలమీద మన
 సయింది కాబో! వచ్చేప్పుడోకాని
 తీసుకు రమ్మంది

మాణిక్యాం, నేనూ, చేయూ - చేయూ
 పట్టుకొని చక్కచక్కా నడచుస్తూన్నాం.
 నూర్పుడు నెత్తిమాడుచూస్తూ, నూడు
 చిలపటలాడ్తుంది కింద భూమి చెప్పగా
 తగుల్తూంది నా పక్కన మాణిక్యాం -
 గుండ్రగా బొడ్డుగా మాణిక్యాం -
 వయారంగా కదుల్తూంది తొమ్మి
 దేళ్ళయి నానిండని నా బుద్ధికి నిండు
 యవ్వనపు పొంగులో వున్నదాని అవే
 యవాల కదలిక చూస్తూంటే దానితోపాటు
 నడవలేకపోయాననే విరుత్తాపం తప్ప
 యింకేం తోచివుండదు

కోటయ్యో స్వామి తిరునాళ్ళ జరిగే
 ప్రదేశం సరిగా మా పూరికి రెండు మైళ్ళు
 వుంటుంది ఒకానొకప్పుడు, ఎర్రరాతి
 క్వారీ దిబ్బల్లో వోపరమణివధక్కునికీ బొక
 శివలింగం దొరికిందట! ఆ భక్తాశ్రయరు
 నకు పరమేశ్వరుడు కలలో కనిపించి శోరిన
 ప్రకారంగా ఆ క్వారీ గుంటల్లో ఆ శి
 లింగం దొరికినవంట - కోటయ్యోస్వామికి
 ఆలయ నిర్మించటం జరిగితోతా
 అప్పట్నుంచి ఫిలేటా మహాశివరాత్రికి
 తిరునాళ్ళు జరుగుతూ వున్నయ్ ఆ
 చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలవార్యంతా శోరి
 మీద తిరునాళ్ళ అనభం పరిపూటయి
 పోయింది

శోభారీధూదుగా రోడ్డున తిరిగిపోతే
 రెడడున్నర మైళ్ళుంటుంది భౌతిక నేనెత్తే
 రెండు మైళ్ళ వుంటుంది రకరకాల
 ప్రథలు రోడ్డుకై చింతచెట్లను కొరుఘ
 నంటూ పోతూన్నాయ్ ప్రథ చింత
 తిరిగి చింతన్న రాగిచెబులు ఎర్ర
 ఎండలో తరితొ మెరుస్తూన్నయ్

లకు కటివున్న గట్టు ఘనఘనా
 తూంటే భక్తకోటి ముక్త రంతో
 నూర్చి - ఏడుకొంటలవాడా!
 రమణా! చేదుకో కోటయ్యో నేనెత్తే

చక్కచక్కా నడచుస్తూన్న మాణిక్యాం

అది; నాగిలోతున్న ప్రభలవైపు
నానీ పంపలు పేసుకొంది. సమ్రతలో
కొండు చేతులు పైకెత్తి - ఏడు కొండల
వాడా! నంకటరమణా! మమ్మేలుకొ
కొటయాత్ర-అంది. నావైపు తిరిగి -
అంటూ! కొటయ్యసామిని మొక్కో!
అంది. మాణిక్యాం చెప్పినట్టే చేశాను.

కొరిబయలుపున్న మస్తాక కొట్టో అర్థణా
యిచ్చి మాణిక్యాం రెండు కిలిలు కొంది.
తనొకటేసుకుని, నాకొకటిచ్చింది. నోరు
పట్టకుండావున్న ఆ కిల్లి నములుతూంటే
ఎర్రటి పూటకారి నా తెల్లటి చొక్కా
నూరకలయింది. అది మాసి మాణిక్యాం
తన పేటచెంగుతో, నా బుగ్గల్ను చొక్కాను
తుడిచింది. "నీ నోరెంత బాగా పండింది
బాబూ?" అంటూ మాణిక్యాం తన
ఎర్రటి పెదాల్ని నా పెదవులకు కలిపి
గట్టిగా ముద్దుపెట్టుకొంది. అది అలా
చేస్తూంటే నాకు పూపిరి సలపలేదు. పైగా,
అది ఎంగిలి నాకు పులుముతూందన్న

కొపంకొద్ది దాని పట్టునుండి విడిపించు
కొన్నాను. దాని పెదవులు, నా బుగ్గల
పైనా పెదవులపైనా వదలిస ఎర్రటి ఎంగిలి
మరకల్ను చేత్తో తుడుచుకొన్నాను.
తుడుచుకుంటూన్న నన్ను మోసి అది నవ్వు
తూంటే నాకు రోషం పెనవేసు
కొచ్చింది. వదుపుగా వెళ్లి మాణి
క్యాం నల్లంచు పచ్చకొక పచ్చగు పట్టు
కొని నా ముఖానవున్న ఎంగిలంతా
తుడుచుకొన్నాను. మాణిక్యాం కిలకిలా
నవ్వుతూ నన్ను దగ్గరగా లాక్కొని పై
కెత్తుకొని నా బుగ్గపై మెలిగా కొరికింది.
దాని నున్నని కంఠాన్ని కావలించుకొని
ఎత్తైన మెత్తని రొమ్ములమీద ప్రేలాడు
తొన్న నన్ను కిందకుదించి-

"బాబూ! తొందరగా ఎలాంటి పద!
కొటయ్యసామి దర్శనం చేసుకోవద్దా?"
అంటూ నా ఎడం చేతిని తన
కుడిచేత్తో పట్టుకొని చకచకా నడక
సాగించింది. నోట్లో వున్న కిల్లి నములుతూ,

తల్లోంచి చంపలపైగా కాయతొన్న పెను
టను తుడుచుకుంటూ, తిరునాళు చూడ
బోయే వాటిని మనసులో చిత్రించు
కొంటూ కొద్దిపాటు వదసుతో- మాణిక్యాం
వెంట నడుస్తూవున్నాను.

దొంగలతోపు దగ్గరకు. తాగానే రోడ్డు
దిగి దొంగనే నడుస్తూన్నాం. రోడ్డు దిగ
గానే మా పెదనాన్నగారి జీతగాడు వెంక
టేసు మమ్మల్ని కలుసుకొన్నాడు.

"ఏం? మాణిక్యాం! యియ్యాలదాకా
వుండానే? ఇంతగిలో నడుతూవుండావ్"
మాణిక్యాం మాట్లాడకుండానే వాడి
వంక బోనారి చూసి, వుసిగా నడుస్తూంది.

"నీన్న బ్బాయ్ గోర్ని మాడా యెంటేసు
కొత్తన్నావ్! ఎంటి గిరాకి?" మాణిక్యాం
నికీ పక్కగావస్తూ అన్నాడు వెంకటేసు.

మాణిక్యాం మాట్లాడకుండానే,
రెండో పక్కనున్న నన్ను, వాడికి,
తనకూ మధ్యగా తీసుకుంది. దూరంగా కన
పడ్డాన్న తిరునాళ పందికూర్చా, చుకా

Preferred
for
mellow moments

MANUFACTURERS
THE INDIA CANNING INDUSTRIES LTD.
VIJAYAVADA

For Madras City
Sovereign Sales Agency Ltd.,
1-12 Second Line Beach, Madras 1

ఆంధ్రవాక్తరిక చరిత్ర
వెలరు 2-0-0 లు,
తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము

శ్రీమదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్యోగపర్వము
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
నెం. 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నారసింహలేఖ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తున కుక్క, కష్టమును పొరించి బలమును, కొంతని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 పుటల డబ్బిరు. 8-4-0 పోస్టేజీ 12 ఆ.
పి. సి. పి. గ్రీకం పెని. "ఆయుర్వేదసహజం"
పేరిడేపి-నెల్లూరు జిల్లా.

జాలు, ప్రభలూ నాలో వుత్సాహాన్ని
రేకి తీస్తున్నాయి!

"ఓస్! నీ...పలుకే బంగారమైందేమే
చిలకోయో?"

"ఎందుకయ్యా పలికేది?" మాణిక్యాం
పక్కగా - నామీదగా - వాణ్ని వోరగా
చూస్తూ అంది.

"అదంతా? చిలకా!" వెంకటేశు
గాడు బొడ్డోవున్న వెండిరూపాయితీసి
ఖంగన మోగించి మళ్లా బొడ్డో దోపు
కున్నాడు.

"అదిసరేకాని, యిప్పుడుదాకా ఆ
దొంగల్లోపులో కూకొని ఏం చేస్తుండటం?
వోరికోసం మాత్తుండావురా? దొంగ
సచ్చినోడా! నవ్వుతూ అంది మాణిక్యాం.

"నీకు తెలియం దేమంది లేవే
చిట్టిమ్మా?" వేంకటేశుగాడు మాణిక్యాం
పిచ్చన వొక్కటి చరిచాడు.

"ఆసుంటుకుండబ్బియ్యోయ్! నేనసలు
మంచి దాన్ని కాను." కళ్ళెరచేసి అంది
మాణిక్యాం.

"సరేవే; నీ మొగుడు కొండిగాడేజే?"

"కొట్టప్పకొండ కెళ్ళిండు."

"మరి, మవ్వెల్లలేదేమే?"

"సచ్చినోడు తీసుకెళ్ళిందే?" వునూరు
మంటూ అంది. మాణిక్యాం మొగుడిమీద
నాకు బలే చెడ్డకోపం వచ్చింది. కొండి
గాడు దాన్ని కొండకు తీసుకెళ్ళే నన్నవరు
తీసుకెళ్ళేవారు? అయితే, కొండిగాడు
మంచివాడే. మంచిపని చేశాడు.

"పుల్లంగారి అచ్చాంను యెంటేసు
కెళ్ళాడంటగా?"

"ఏం చచ్చాడో, ఎదవ సచ్చినోడు."
నిట్టూరుస్తూ అంది మాణిక్యాం. బలే పని
చేశాడులే అనుకున్నా నేను.

"ఎదవ ఎట్టపోతే నీ కేం తక్కువ
లేవే?" వెంకటేశుగాడు కోరమీసం
మెలేశాడు. వైపంచ తలకు చుట్టు
కొన్నాడు.

"ఓస్! దీన...నిలవడంలేదే" అంటూ
బొడ్డోనుంచి రూపాయితీసి మాణిక్యానికి
యివ్వబోయాడు.

"ఓయ్! నాకెందు కయ్యోయ్?"

రూపాయలు యిమ్మాంటే వద్దంటుండేం
పిచ్చిముందు. రూపాయిపెట్టే ఎన్ని
కొనుక్కొనవచ్చు! దానిమీద బలేకోపం
వచ్చేసింది.

"సరవాలేదులే - స్స! వుంచుకో."
వెంకటేశుగాడు మాణిక్యాం చేతులో
బలవంతంగా పెట్టాడు. వెంకటేశుగాడు
ఎంత మంచోడు!

వెంకటేశుగాడు ఎమేమో మాట్లాడుతూ
మధ్యమధ్య బూతులు కూస్తున్నాడు. మాణి

క్యాం వింటూ అప్పుడప్పుడూ సన్నగా
నవ్వుతూంది. అదంతా నాడు తిడుతూంటే
అదెందుకు నవ్వుతూందో నాకు అర్థం
కాలేదు. దాన్ని వాడలా తిడుతూన్నప్పు
డలా వాడిమీద నాకు చెడ్డకోపం వచ్చేది.
మాణిక్యాం, నేనూ వాణ్ని వదిలిపెట్టి
పోతే బావుంటుందనిపించింది. అయితే,
వాడు యిచ్చిన రూపాయి కాస్తా
లాక్కుంటాడేమో నని భయం వేసింది.

ముగ్గురం దొంకములుపు తిరిగి రోడ్డు
ఎక్కి నడుస్తున్నాం. ఉత్సవం జరుగు
తూన్న ఆ చోటంతా ఎర్రదుమ్ముతో నిండి
పోయింది. ఆ రోడ్డుకు చెవులు చిల్లులు పడి
పోతున్నాయి. గుడిమట్టా విశాలంగా
తాటాకుపందిళ్ళు వేసి వున్నాయి. గుడి
ముందు రకరకాల ప్రభలు విడిచివున్నాయి.
రోడ్డుకు రెండు వైపులా దుకాణాలు, మధ్య
మధ్య మంచినీటి చలవపందిళ్ళు ఉన్నాయి.
గుడికి కుడిపక్కగా కొబ్బరికాయలదుకా
ణాలు ఎడంపక్కగా చెరుకు దుకాణాలూ
బారులు తీర్చివున్నాయి. వాటికి కొంచెం
దూరంగా రంకులరాటాలు, బొమ్మలా
టాలు, లాటరీలూ వున్నాయి. అవి
చూస్తూంటే నా కాళ్ళల్లోకి ఎక్కడ లేని
సత్తువా వచ్చినట్లయింది. నా కుడిచేతిని
పట్టుకున్న మాణిక్యాన్ని లాగుతూ తొంద
రగా నడుస్తున్నాను. మా వెనకగా వెంక
టేశుగాడు నడుస్తూన్నాడు. ఒక కానీ
పెట్టి వొకబూర, యింకోకానీ యిచ్చి
తిమ్మిరిబిళ్లలా కొన్నాను. మాణిక్యాం
పోటాడబట్టి వాడు ఎనిమిది బిళ్ల లిచ్చాడు.
లేకపోతే ఐదే యిచ్చేవాడు.

సోడాబండి దగ్గరికి తీసుకెళ్ళి. వెంక
టేశుగాడు మూడుసోదాలు కొట్టించాడు.
సోడా కొట్టాంటే మాణిక్యాం చెవులు
మూసుకొంది. నేనేమో వులిక్కి పడ్డాను.
ఎంకటేశుగాడు అసలు భయపడనేలేదు.
ఆబ్బ! ఎంతమోత మోగింది - కీన్ మని!

సోడా తాగుతూంటే నాకు రెండు
సార్లు గోల్ అడ్డం వడ్డది. మాణిక్యాం
దాన్ని వేల్చి పొడిచేప్పటికీలా తునన
లోపలికి పోయింది. మాడోసారి పొగరు
ముక్కుల్లోకి పోయి కొలమారింది. నే తొగగా
వదిలి వెట్టింది మాణిక్యాం గుటగుటా
తాగింది. ఎక్కిలాలే నా యెంగిలి తాగిం
దని గంతులు వేశాను. వాడు సోడాకాయ
కాయ వొక్క గుక్కన తాగేశాడు.

జనాన్ని ప్రేమకుంటూ రంకులరాటం
దగ్గరికెళ్లాం. గర్ - గర్ - అంటూ
రంయ్యిన తిరుగుతూంది రంకులరాటం.
గుర్రం, ఏనుగు, వొంటే, వినుసం,
పుయ్యాలూ తుర్రున వస్తూన్నాయి. ముర్రున
పోతున్నాయి. ఎక్కి తిరిగేవాళ్ళు,

కేకలూ, యాలలూ వేస్తూ న్నారు. రంకులరాటం, తిప్పతూ పాడుతూ న్నారు - "చలో మోహనరంగా - నీకు నాకు జోడు కలిసే పదరా పోదాం."

"మాణిక్యం? రంకులరాటం ఎక్కుదా మంటే?" అన్నాడు వెంకటేశుగాడు.

"అమ్మో! నాకు భయమేలేదు." అంది మాణిక్యం పమిట చుట్టులిప్పి దోపు కంటూ.

"భయమేం బయమే? అట్లా అయితే ఉయ్యాలలో కూకుందాం" అన్నాడు.

మాణిక్యం - "బాబూ! నువ్వు కూడా ఎక్కుతావా?" అంది.

"వో!" అంటూ మెల్లిగా తలూపాను, లోలోపల భయపడ్డానే.

ఉయ్యాలలో - మాణిక్యంనికి, వెంకటేశుగాడికి మధ్యగా కూర్చున్నాడు.

రంకులరాటం తిప్పతూ, - 'నీకు నీ వారు లేరూ, - నాకు నావారులేరు. చలో మోహనరంగా - నీకు నాకు జోడుకలిసే - పదరా పోదాం - పాడుతూ న్నారు అర! మాణిక్యంనికి కూడా వచ్చేట్టుందిపాట. పాడుతూంది.

'కాయ్ రాజా! కాయ్! కానీ - కానీ; ఎక్కూ; ఎక్కూ - వొంటే, గుర్రం, పుయ్యాల - ఏనుగు, యిమానం - ఒకటి, - రెండూ - మూడూ -' గిర్రన తిగుతుంది రంకులరాటం. హాయి! హాయి! అంటూ, యాలలు వేస్తూ వెంకటేశుగాడు బుజా లెగరేస్తున్నాడు. యాలలూ, 'తిప్పు, తిప్పు!' అంటూ కేకలూ, మోగిపోతున్నాయి.

గుడి, పందిళ్ళూ, దుకాణాలూ, ప్రభలూ, జనం - అంతా నా కళ్ళలో గిర్రన తిరిగిపోతున్నాయి. ఆకాశం కిందికి, భూమి పైకి పోతున్నట్లుగావుంది. నా కళ్ళూ గిర్రన తిరిగిపోతున్నాయి. మనకలు కమ్మిపోతున్నాయి. మాణిక్యంన్ని గట్టిగా వాళేసుకున్నాడు. మాణిక్యం నాపైగా వంగి వెంకటేశుగాడి పైనవేసుకుపోయింది. వాడు దాన్ని గట్టిగా పట్టుకొన్నాడు.

రంకులరాటం దిగి గుడివైపు వెళ్లాం. కొటయ్యస్వామిని చూడాలనే కోర్కె నాలో గిరిగింతలు పెట్టాయి. అమ్మకు జబ్బు నయంచేయమని కొటయ్యస్వామిని చేడుకోవాలి. కొబ్బరికాయ కొట్టే అమ్మకు జ్వరం తప్పకుండా నయంచేస్తాడు...

జనాన్ని తోసుకుంటూ, సందుచేసుకొని మెల్లిగా చేయూ, చేయూ పట్టుకొని వడుస్తూన్నాం.

గుడికి దగ్గరగా వెళ్లేకొద్దీ వత్తిడి ఎక్కువ పోతువుంది. జనం గుంపులు గుంపులుగా

తోసుకు వస్తూన్నాడు. మాణిక్యం మీదకు మరీమరీ తోసుకొస్తున్నాడు. దాని మీదకు పడ్డాన్నవాళ్ళను వెంకటేశుగాడు పక్కకు నెట్టేస్తున్నాడు. ఆ వత్తిడికి నా కాళ్ళు నలిగిపోతున్నాయి. ఒక్కసారిగా జనం గలిబిలిగా అరుస్తూ వొకళ్ళ కొకళ్ళు పడతోసుకున్నాడు. ఆ తోపిడిలో నేను కిందపడిపోయాను. నా పక్కగా బెడరి పోయిన వొక ఎద్దు తలవంచి తోకపైకెత్తి పరిగెత్తి పోతుంది! కొంచెంలో తప్పుకొన్నాను. లేకపోలే తొక్కివేసేదే! లేచి నుంచాని దుమ్ములు పుకుంటూ మాణిక్యంకోసం వెతికాను. ఆ చుట్టు ప్రక్కల ఎక్కడా కనిపించలేదు. అప్పుడే మళ్ళీ జనం చుట్టూ కమ్మకువనూన్నాడు. 'మాణిక్యం - మాణిక్యం - వచ్చేయ్. మాణిక్యం.' అని బిగ్గరగా అరిచాను.

అరుస్తూనే జనాన్ని తోసుకుంటూ గుడి వైపు వెళ్లాను; ఆ పక్కనేవున్న కొట్లో మూడు కాళ్ళపెట్టి పీచుతీసి వున్న కొబ్బరికాయ కొన్నాను. కొబ్బరికాయ తీసుకొని, జనం కాళ్ళమధ్యగా సందుచేసుకొంటూ గుల్లోకి వెళ్లాను. జనం ముందుకూ, వెనక్కూ నెట్టున్నాడు. ఈసారి వెళ్ళడం మరీ కష్టమైంది. కొబ్బరికాయ వోచేతోట్టుకొని మరో చేత్తో జనాన్ని నెట్టుకోవ వాల్సి వచ్చింది. అడవాళ్ళు కన్నీరిన పుడెల్లా మాణిక్యం ఏమోనని ముఖం వెతికి చూస్తూవున్నాను. మాణిక్యం లాగా, లావుగా, పచ్చకొక కట్టుకున్న వాళ్ళు కూడా మాణిక్యం కాకపోయే సరికి దానిమీద కోపం ఏడుతూ వచ్చేయ్. కొటయ్య స్వామిని చూడబోతున్నా సన్న పుతానాం, దేముడిమీది భక్తి అన్నిటినీ మరీపించివేస్తున్నాయి. ఇంత పెద్ద కొబ్బరికాయ దేముడికి కొట్టే అమ్మకు జ్వరం తప్పకుండా నయంచేస్తాడు అనుకుంటూ స్వామిదర్శనంకోసం ఆ గుంపులో పడి వెనగులాడ్తూ వున్నాను. ఫట్! ఫట్! మని కొబ్బరికాయలు కొట్టాన్న ద్వని వినిపిస్తూంది. పైన వేలాడుతున్న గంట ఎడతెరిపి లేకుండా మోగుతుంది. 'చేదుకో కొటయ్య! శంభోశంకర! హరహరా...' అంటూ ఆలయమంతా ప్రతిస్పందించిపోతుంది. కాళ్ళకింద ప్రహస్తాన్న బెల్లం పానకం కాళ్ళకు అతుక్కుని కాళ్ళు జగటలు తేలుతున్నాయి. హరహరా! అంటూ నా వెనుకన్న జనం వొక్కతోపు తోకారు. అద్భుతంకొద్దీ ఆ పూవుకు గర్భ గుడిద్యారం దగ్గర కొచ్చిపడ్డాను. చీకట్లో నిగనిగా మెరిసిపడుతున్నాడు కొటయ్య స్వామి. దణ్ణం పెట్టాను. కొబ్బరికాయ కొటబోయేసరికి చేతిలో కొబ్బరికాయ

ఒక గంటలో యావ్వనము కామస్తంభన

భావపుష్టి, సంపాదనము విచ్ఛిన్నం పోలేనిది. విరాళించిన వృద్ధులందు 43. ఉత్సాహము విచ్ఛిన్నం. రు. 2.8.0

మదన మంజరి ఫార్మసీ

184, నై నా బాదర్నాడు, మద్రాసు. దేశవాత-ప్రేమివన మెడికల్ షాపు పాథు రోడు, రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాస్, కో. మెయిన్ రోడు, నెల్లూరు అర్జన్ ఫార్మసీ.

రు 1000 బహుమానం

లెప్పర్ క్యూర్
(రిజిస్టర్డ్)

కుష్టు, బొల్లి, సుఖిరోగాదులకు గ్యారంటీ చికిత్స.

అన్ని బావలలోను కేటలాగు ఉచితం.

లక్ష్మీ అండ్ కో
(రిజిస్టర్డ్)

H. O. వాల్తేరు, ఆర్. యన్.

బ్రాంచీలు:

2/135 బ్రాడ్వే, మదరాసు. గాంధీనగర్, విజయవాడ. కటక్, సికింద్రాబాదు, రాజమండ్రి etc.

నవుంసకత్తెలం

అంగ నరములు బలహీనతచెంది చిన్నదైన, తిరియధాప్రకారమె పూర్తి సౌఖ్య మనుభవింతులకు 45 రోజుల ప్రఖ్యాతి చెందినది.

1 సీసా రూ. 10/కల్లార్ వి.పి.రూ 1-0-0. ఆర్థులతో రు 1/- పంపవలెను.

డా॥ రత్నం సన్స్ మెడికల్ హోల్ మలక పేట బిల్డింగ్స్, హైదరాబాద్, డక్కన్.

సంపత్ సర్ముల అనుభవముగల
రెడ్డి అండ్ కో., వారి

కుటుంబ, బాల్మీ, సుఖ రోగోద్యు
చికిత్సలకు నేడే సంప్రదించండి.

నకలు మందులు చూసి మోస పోకుడు
అన్ని భాషలలో కేటాగు ఉచితము.

హైదరాబాద్. **రెడ్డి అండ్ కో.,**

గోపాలపురం.

(చూర్మ గోదావరి)

బ్రాంఛలు: నెల్లూరు, బెజవాడ, రాజమండ్రి
సకింద్రాబాద్, తిలవలపల్లి, బరహంపురం
మొదలగు పట్టణములలో.

పై బ్రా

గర్భాశయ రాగ నివారణి

సర్వ గర్భాశయ వ్యాధులను పూర్తిగా పోగొట్టి, సత్సంతానమును, కలుగజేయుటలో మా పై బ్రా మిక్కిలి ఘనతెగహించినది. అన్ని షాపులలో దొరకును.

రూ 2-8-0

కృష్ణ రేబరేటరీ
★ బెజవాడ ★

కుటుంబని స్వబోధిని (తెలుగు)

'Self Tailoring and Cutting Teacher'

కొత్త పద్ధతిలో కత్తిరించి కట్టు పాఠములు గలది. ప్రతి దర్జీవారికి, స్త్రీలకు ముఖ్యము. 22 పేజీలు 26 పటములుగల పుస్తకము అ. 12 పోస్టుఖర్చులు అ. 5-మహారాజ పుస్తకశాల అరుణాచలమొదలి వీధి, 26 వీటు, మద్రాసు.

లేదు. దానితాలూకు పీచుమాత్రం చేతిలో మిగిలివుంది! చేతిలో వున్న కొబ్బరిపీచు చూడగానే పెద్దగా ఏడు పొచ్చేసింది. కాదు తమండా పీచు తెచ్చినందుకు కోటయ్య స్వామికి ఎంత కోపం వస్తుందో? చేతిలో వున్న దాన్ని కిందపారేసి రెండు చేతుల్లో చెంపలు వేసుకొన్నాను.

చేతులు జోడించి-“కోటయ్య స్వామీ! వచ్చే పండక్కు తప్పకుండా రెండు కొబ్బరికాయలు తెచ్చిస్తాను. కోపం వుంచుకోక. మా అమ్మకు జ్వరం తొందరగా నయం చేయి స్వామీ!” పొంగి వస్తూన్న ఏడుపును ఆపుకుంటూ వణుకు తూన్న పెదాల్లో మెల్లిగా అన్నాను.

అంటూండగానే, నన్ను వెనక్కు నెట్టేశారు. సరిగా గుడిగంట కింద కొచ్చి పడ్డాను. అక్కడున్న వాళ్ళంతా చొక్కళ్ళ నొక్కళ్ళు తోసుకుంటూ ఎగిరెగిరి గంట కొట్టావున్నారు. అటా ఎగురుతున్న వాళ్ళల్లో చొక్కడు నామీద పడ్డాడు. అరుస్తూనే కింద పడిపోయాను.

అంతలోనే ‘అమ్మా! నా బిడ్డా!’ అంటూ నన్నెవ్వరో నెత్తుకొన్నారు. తీవ్రతిలో నన్నెత్తుకుం దెవరో తెలియలేదు. అయోమయంగా వుంది. ఆ ఆత్మకుంది మాణిక్యం మాత్రం కాదు. అది యీమె కంటే లావుగా పొట్టిగా వుంటుంది. యీమె అంతా మా పిన్ని మాదిరిగా వుంది. మా పిన్ని అంతా యిట్లానే వుంటుంది.

జనాన్ని తప్పకొని బయటికి తీసుకొచ్చింది. ఆమెవెంట యింకో మగమనిషి కూడా వున్నాడు. విడిచివున్న సవారి బల్ల దగరకు తీసుకొచ్చి నన్ను కిందకు దించుతూ అంది—

“బిడ్డను అన్యాయంగా తొక్కి నేవాళ్లు”

“చూడు బాబూ! ఎవరితో వచ్చావ్! మీ వాళ్లెక్కడున్నారు” అని అడిగింది. వెక్కిరిస్తూ ఏడుస్తూ—“మాణిక్యం—” అన్నాను.

“ఊరుకో బాబూ! భయం లేదులే” అని ఆమె నా బుగ్గలు నిమిరింది. ఇంతలోనే యింకొకడు ఆడవాళ్లు అక్కడికి కొచ్చారు. జండులో వాకావిడ—

“కాంతం! ఎవరే ఆ పిల్లాడు?” అంది.

“ఎవరో నమ్మ! నుల్లో మారుపడి పోయాడు. బిడ్డ అన్ను పట్టిపోయాడమ్మా పాపం!” అంది.

“ఇదిగో! అబ్బాయ్; ఏ పూరమ్మా మీది?” మగాయన అడిగాడు. చెప్పాను.

అయితే, కుర్రాణ్ణి ఆపూరి బట్ట ఎక్కడున్నయ్యా కనుక్కొని తదితరదాం. అన్నాడు.

అందుకామె—“అయ్యో! అనేమిటండీ? అలా అంటారూ! మనూరు తీసుకుపోయి తెల్లారి మనిషినిచ్చి పంపుదాం” అంది.

అందుకాయన ఆమె మీద కనుకు కొన్నాడు. మా పూరిమీదుగా మంచాల అగ్రహారం పోతూన్న బండిదగరకు తీసుకొచ్చి వాకామెకు అప్పజెప్పారు.

నన్ను బండిదగరకు తీసుకెళ్తూ దొవలో పంచదార చిలుకలు కొనిచ్చింది కాంతం.

“చూడు కమలం! జాగ్రత్తగా తీసుకెళ్లి వాళ్లమ్మకు అప్పజెప్ప” అని ఆ కొత్తామెకు చెప్పింది.

వెళ్తూ—“నా బాబు కదూ!” అంటూ నా చెంపలు నిమిరి వెళ్ళిపోయింది.

“చూడు బాబూ! నీ పేరేమిటి?” నన్ను దగ్గరగా తీసుకొని తలనిముర్రూ అడిగింది ఆ కొత్తతామె. ఆమె అంతా మా చిన్న త్రయ్యలా వుంది; సన్నగా, ఎరగాను. చిక్కు చిక్కుమంటూ కూర్చున్న నన్ను ఒళ్ళోకి తీసుకొని చాలా కలుపుచెప్పింది. పీసుమిరాయి, ద్రాక్షపళ్ళు కొని పెట్టింది. కమలాన్ని చూస్తూంటే నాకు బలేసరదా వుట్టింది. చాలా యిష్టం అయింది. ఎంచక్కా మాటలు చెప్తూంది. ఏ దడిగినా కొని పెట్టాంటేను, తగరం కాగితంలోవున్న చాక్లెట్ ఎంత బావుంది ఎప్పుడూ కమల త్రయ్యదగ్గరే వుండిపోలే?

ఏం చిన్న త్రయ్య? పొడ త్రయ్య. వాళ్ల చెట్టునన్ను జాంకాయలు కూడా కొనుక్కొనివ్వను. ఈ కొత్తతామె ఎంత మంచిది.

తర్వాత, కమలం అత్రయ్య నన్ను బొమ్మల దుకాణం దగ్గరకు తీసుకెళ్ళి రాధాకృష్ణుడి బొమ్మకొని పెట్టింది. తిరిగొచ్చేప్పుడు అత్రయ్యకు రంకులరాటం చూపిస్తూ అడిగాను.

“అది నువ్వెప్పుడన్నా ఎక్కావా అత్రయ్య?”

“ఫీ! పాడు మనం ఎక్కాకూడదు.”

“అయితే, మాణిక్యం, నేనూ, మరేమన్నా వెంకటేశుగాడు ఎక్కేంగామరి!”

“నాళ్ళేమో అలగావాళ్ళు; అందుకని ఎక్కేరు.”

“మనం అలగా వాళ్ళంకాదా?”

“ఉహూ!” నాబుగ్గిలెత్తూ, నవ్వుతూ అంది.

“అజెక్కి తిరుగుతూంటే ఎట్లావుంది?” అడిగింది అత్రయ్య.

“అబ్బో! బలే బాగుందిలే! గిర్రన తిరుగుతూంటే, ఎంత బావుంటుందనుకున్నావ్? మాణిక్యానికేమో భయ

మీని వెంకటేశుగాడ్చి వాటేశుకొంది.”
హి - హి అని యికిలించాను.

“అలాగా?” రాగం తీస్తూ అంది
అత్తయ్య కళ్లుతిప్పకొంటూ.

“అత్తయ్యా! నీక్కూడా రంకులరాటం
ఎక్కాలనిపించడం లేదు.”

“ఊ!” అని తల తిప్పింది.

“అయితే, ఎక్కడాం రా...”

“ఛీ! తప్ప! మీ మామయ్యమాస్తే
పూరుకోడు. ఆనలు మనం ఎక్కడాడదని
చెప్పటా.” తిరిగి బండిదగ్గరకొచ్చాను. మా
వెనకాలే నలుగురైనారు మగాళ్లుకూడా
తచ్చారు.

“వాళ్ళంతా మన బండిలోనే వస్తారా
అత్తయ్యా!” ఆ మాటకు అత్తయ్యకు
కోపంవచ్చినట్టుంది. వా నోరు తనచేత్తో
మూసింది.

“వాళ్ళవరో రాడీ వెధవలు! అడాళ్ళు
కనపడే సరి! వెంటపడ్డారు.”

“అందిమైన అడవాళ్ళు కనపడేనే...”
అందులో చొకడన్నాడు. మిగతా
వాళ్ళంతా పగలబడి హెలిగా నవ్వేరు.
వాళ్ళూ మాబండికి కొంతదూరంలోనుంచుని
అత్తయ్యపైనే చూస్తున్నారు. అందులో
చొకడు నన్ను రమ్మని చెయ్యిపూజేడు
కూడా.

అత్తయ్యా నేనూ బండెక్కి జల్లలో
కూర్చున్నాం. ఆమె ఏదో అడుగుతూంది.
నే నేదో చెప్తున్నాను. అత్తయ్య
మధ్యమధ్య సవారికంతలోనూ బయటికి
చూస్తూంది. చీకటి పట్టేసింది. నాకు
వళ్ళంతా నొప్పలుగావుంది. నిద్రమంచు
కొన్నావుంది. జల్లకెత్తలో తలపెట్టుకొని
పండుకొన్నాను. అత్తయ్య నాతల తన
వళ్ళోకి తీసుకుంది. అత్తయ్య వళ్ళో
చాయిగా కునుకు పడ్డాంది.

ఇంతలోనే చొకాయన బండిదగ్గర
కొచ్చాడు.

“ఇంతసేపెక్కడ ఉన్నారండీ?”

అత్తయ్య అన్నది వినిపించుకోకుండానే
అయిన విసురుగా అన్నాడు.

“బండి వదలి వెళ్ళొద్దని చెప్పటా నీకు?”

“నే నెక్కడికెళ్ళనండీ—” దీర్ఘం
తీస్తూ అంది అత్తయ్య.

“నైగా అబద్ధాలు కూడాను. నీవు
బొమ్మలకుకాణం దగ్గర్నుంచి వస్తాంటే
నే చూడాలా?”

“అయ్యా! ఖర్చు; అదబండీ. ఈ అబ్బా
యికో బొమ్మకొనిదామని—”

“ఏ అబ్బాయికి?” అని తనంటూంటే
వా బొమ్మలాక్కుంటూనేమానని భయం
చేసింది. అత్తయ్య వాగురించి చెప్తూంటే
‘పూ! కొట్టా ఆయన బండికట్టాడు.

“అందుకనా? సొంత కొడుకులా
వళ్ళో పండుకోవెట్టుకొన్నావ్?” ఎడ్డను
అదిలీస్తూ అన్నాడు. నన్ను అత్తయ్య
వళ్ళోంచి లాగేస్తూనేమానని భయం
చేసింది. ఆమె వళ్ళోంచి లేచి, దూరంగా
జరిగి సగుకుండామని కదిలినా.

చ్య నన్ను అదిమిపట్టుకొని, వా
చెల్లె, వెన్నునిమిర్చా అంది—

“ఎవరి బిడ్డయితే నేనుండీ? రత్నంలా
వున్నాడు. ఆ మహాజన సముద్రంలో పడి
వంటరిగా ఎంత అవస్థపడ్డాడో ఏమో
పాపం. ఏడ్చి ఏడ్చి కళ్ళన్నీ వాచిపోయినై.

వళ్ళు కూడా వెచ్చగా వుంది. పాపం
వాళ్ళమ్మ ఎంతగా ఎదురుచూస్తాందో బిడ్డ
కోసం...”

బండి రోడ్డుమీద దడదడా కబ్బం చేస్తూ
పోతూంది. ఇంటిముఖం పట్టిన జనం ప్రభల
వెంట వడుస్తూ రోదచేస్తూన్నారు. “వార
వారా! చేదకో కోటయ్యా...” కొత్త
అత్తయ్య వళ్ళో వెచ్చగా నిద్రపట్టింది.

* * *
మహాభివరాత్రి! మహాభివరాత్రి! పది
హేను సంవత్సరాలకాలం తెరల వెనక
దాగివున్న ఆనాటి అనుభూతులు స్ఫురణ

శ్రీ అంబాల్

అభిసరన్ సస్యము

1 కులము టిన్నులలో అన్ని చొల్ల దొరుకును.

శ్రీ అంబాల్ అందుకంపెనీ,

తపాలు పెట్రోనం. కి. మదరాసు.

శతమూలికాదిలేహ్యము

లోహాశ్రకసింధూరముతోసహా నివించిన సమస్తసుఖవ్యాధులు, ఎఱుపు తెలుపు
మచ్చలు, బగ్గలు నపుంసకత్వము నివారించి వీర్యవృద్ధి, బలము, నరముల పటుత్వము
కలుగజేయును స్త్రీలముతుకూలలు, కుసుమరోగములు, వడ్డసంతానము నివారించి
మంచిసంతానము కలుగజేయును. 40 దినములకు మందు రు 18.

శ్రీ భుజంగరాజ్యైవ్యశాల

తాళ్ళకెపు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

REDUCED PRICES

ALL SWISS WATCHES.
Guaranteed **5 YEARS**

ALARM-TIME PIECE (ENGLISH) 16/-
DO - SUPERIOR QUALITY 19/-
RAILWAY POCKETWATCH (A) .. 10/-
DO - SUPERIOR RADIUM 12/-

4 **15 JEWELS R/GOLD 42/SUPERIOR 45/-**

5 **CHROME 18/- ROLLED GOLD 20/-**
15 JEWELS WATER-PROOF 40/SECOND 52/-

6 **4 JEWELS R/GOLD 22/SUPERIOR 25/-**
15 JEWELS R/GOLD 40/SUPERIOR 43/-
POSTAGE FREE ON ORDER FOR 2.

H. DAVID & CO.
Post Box No. 11424, Calcutta-6

SISU.TONE

సిసు టోన్.
శిశువులకు పుష్టినిచ్చి
ఆరోగ్యమును
కాపాడును

మోడల్ పార్కర్
విజయవాడ

కొచ్చి హృదయం స్పందించిపోతూంది. వెళ్ళాలి! వెళ్ళాలి... కోరిమీద తిరునాళకు- కోటప్పకొండ, గోవాడ, కొత్తపల్లి, అరవ పల్లి, మోపిదేవి, శ్రీశైలం-వెళ్ళాలి. వెళ్ళి ఆ కదలి నే జన సమూహంలో కలిసిపోవాలి. ప్యారి బిల్డింగ్, లైట్ హౌస్, చెనాబజారుకు దూరంగా - ఇంకో దూరంగా పారి పోవాలి. రెండుపందల ఏట్రైమెళ్ళలో జరుగుతున్న కోరి తిరునాళో కలిసిపోవాలి! హృదయంలో ఎదో తెలియని ఆవేదనా, మూగ బాధ, మంటా నన్ను వేధిస్తున్నాయి!

ఆరోజంతా పిచ్చెత్తిన వాడిలా తిరిగాను—సిలంపిక్ స్పృహ జరుగుతున్న స్టేడియంకు వెళ్ళాను. పరుగుపందెంలో వెనక పడ్డవాణ్ణి చూసి యువతుల్లా, చప్పట్లు చరుస్తూ అవహేళన చేస్తూ న్నారు. ఆవాతా వరణంలో చొక్కడం వుండలేకపోయాను. లేచి వెళ్ళాను. మెరినా క్వంటిన్, స్విమ్మింగ్ పూల్, కాంథోమ్ లీచీ, మాంట్ రోడ్డు, పాండి బజారు, త్రేనాంపేట, చెనాబజార్, తంబుచెట్టిస్ట్రీట్, లాయడ్స్ రోడ్, వాసిలీ స్టూడియో—ఎక్కడా లేదు, ఆ జీవితం. లేదు ఆ ఆనందం. అంతా ఆ బద్ధం - కృత్రిమం...

తిరిగిన కొద్ది నాలోని బాధ మెరిగి పోతూంది, సాయంకాలం అయిపోతూంది. చీకటి పడ్తూంది. తిరునాళకు వెళ్ళినజనమంతా యిప్పటికప్పుడే, తిరిగి యింటికి వస్తూవుండొచ్చు! మో కాళ్ళ వరకూ ఎర్రదుమ్ముకొట్టుకొని చెరుకుగడలు బుజాన చేసుకొని వస్తూవుంటారు. తమ తమ అనుభవాల్ను చొక్కళ్ళకొకరు అమాయకంగా చెప్పుకుంటూ వస్తూవుంటారు.

ఈపాటికి మాణిక్యం కూడా యింటికి వస్తూవుంటుంది. వెంకటేశుగారు యీసారి కూడా రూపాయి యిచ్చాడా? మాణిక్యం యీసారి రంకు లరాటంలో—గుర్రమెక్కిందో, వుయ్యాలే ఎక్కిందో, విమానమే ఎక్కిందో? కోటిగాడు కోటప్పకొండకే వెళ్ళుంటాడా?

కాంతం యీసారికూడా అలాగూళ్ళ గంటమోగించిందా? కిందపడి పోతూన్న ఎవర్ని పైకి తీసుకుని ఎత్తుకుందో? కమలే - కొత్త అత్యయ్య - తిరుగు తూన్న రంకుల రాటాన్ని ఎంతదిగులుగా చూసిందో? బొమ్మలకొట్టుకల్లి వస్తూంటే మళ్ళీ మగాళ్ళు వెంటపడ్డారా? దాత్త పళ్ళు, రాధాకృష్ణుడి బొమ్మను కమల అత్యయ్య యీసారి ఎవరికియిచ్చిందో? వళ్ళో తేలవెట్టుకొని పండుకుంటే భర్త యీసారికూడా అంత అనూయగా, మాట్లా

డేడా? వెళ్ళాలి! కోరి తిరునాళకే వెళ్ళాలి; వెళ్ళి చూడాలి—మాణిక్యం - కాంతం - కమలం - అందర్నీ చూడాలి. ఈసారి తిరునాళకు ఎంతమంది - మాణిక్యం - కాంతం - కమలం - లు వచ్చారో?

తిరునాళం లే కదిన స్త్రీహృదయం— అర్పించబడిన స్త్రీహృదయమే నేమో? ఆ తిరునాళకేపోవాలి. పోయి, స్త్రీ హృదయం - ప్రేమ, కరుణ, వాత్సల్యం, సానుభూతి - మాతృత్వం - అందుకోవాలి. అందుకొని అనుభవించాలి. ఆనందించాలి. ఆ కదలిన మహా సమూహంలో కలిసి పోవాలి. పొంగిపొరతే ఆ ఆనంద సముద్రంలో ముగిసిపోవాలి. వికసించిన స్త్రీ హృదయంలో దాక్కోవాలి. చేతులు చాచిన స్త్రీ వాడిలో వచ్చుగా నిద్రపోవాలి...

సెంట్రల్ స్టేషన్ వరకు పరుగెత్తి వెళ్ళాను. అప్పుడే కలకత్తా మెయిల్ నల్లటి పొగ వదలి, స్టేషన్ పై చిమ్మచీకటిని కలిగిస్తూ ప్లాట్ ఫారం వదిలేసి పోతూంది.

ఇంజన్ డ్రైవర్ విప్పతూన్న పందిళ్ళు, ఎత్తివేస్తున్న దుకాణాలు, మాణిక్యం, కాంతం, కమలం తిరిగి నడిచిన - ఆ ప్రదేశాన్ని - ఆక్వారీ దిబ్బల్ను బహుళక చూస్తాడు. ఎంత అద్భుతమవుతుంది? ఇక నాకు మిగిలింది - కోరి తిరునాళకు 250 మైళ్ళ దూరంలో - యీరాత్రి న నగరంలో మహాశివరాత్రిని కాళరాత్రిగా తెల్లార్చుకోటమేనా? మనసులోని అత్యయ్యను మనసులోనే చూసుకోవాల్సిందేనా? ★

నేనే స్వాస్థ్య అంటే
బిడ్డలకొద్దరైనా సరే పిట్ట
రూపుల్ని అంతర్ధానం చేస్తా
పెద్దలకొద్దరేణుమనూ లల్లి
పడుగెత్తిస్తా (నేనుకావాలంటే)
తోలేటికొండనే యులులనన
మూరుటెడు, మగగోజిలూ

కాత్మిక
అన్నిదగులకు తీమాముమైనది
గిరిజా & కో. రాజమండ్రి

పక్షిరాజా పారి కాంచెన

ఆంధ్ర దేశమంతటా .... (తెలుగు)

జూన్ 12 వ తారీఖున విడుదల

నిజయనగరం ...	మినర్వా	★ నెల్లూరు	... న్యూ టాకీస్
విశాఖపట్నం ...	శ్రీ సరస్వతి	బళ్లారి	... రాయల్
కాకినాడ ...	మినర్వా	అనంతపురం	... జనతా
రాజమండ్రి ...	శ్రీకృష్ణ	సికింద్రాబాద్	... రాజేశ్వర్
విజయవాడ ...	శ్రీరామా	వరంగల్	... చాచరి
గుంటూరు ...	శ్రీసరస్వతి	నిజామాబాద్	... విక్టర్ పాలెస్
సుచిలీపట్నం ...	బృందావన్	అనకాపల్లి	... రామకృష్ణ
తెనాలి ...	శ్రీరామా	ఖమ్మం మెట్టు	... టాకీస్

డైరెక్షన్ ... S.M. శ్రీరాములు నాయుడు

ఉదరంగం

[వెంకటేశ్వ్రు ఆధునికమీద కూర్చుంటూ రామారావు ప్రవేశం]

రామారావు: వెంకటేశ్వ్రుగారూ! ఉదరంగంపెట్టు వద్దామా?

వెంకటేశ్వ్రు: నిన్న సాయంత్రం ఏదో ఖర్చుంజాలక ఒక్కొక్కటిగా ఉండడానికి వేరొకటి పట్టించావా బాబూ, అయితే కాదు.

రామ: కాలక్షేపంగాని పోలేనా! 'జయభయాల దైవాధీనం' అన్నారు. సరదాకి ఆధునికమీదానికి జయమేమిటి? అపజయమేమిటి?

వెంక: ఏమే! ఉదరంగం మీద, భరణి లాపడేయి. ఇత న్నోసారి కట్టేస్తేగాని మాట దక్కటలేదు.

రామ: ఏమండోయి! ఎర్రబలం నాది. జయబలం అది.

వెంక: తీసుకోవయ్యా, నిర్జయబలంలో ఏముంది, బుర్రలో వుందిగాని.

[ఇద్దరలో గవరయ్య, నారాయణరావు

వచ్చి వెంటపైపునా కూర్చుంటారు. రామారావు బలాన్ని గమనించి జరుపుతూ]

రామ: కాశ్వ్రుగారూ! చర చరా నడపాలి.

వెంక: వుర్రతనపు వేషం తెయ్యకు, అలా చించాలి, ఎత్తువెయ్యాలి. అంకేగాని నావంటివేరున్నవాళ్లు తొందరపడి తురక కూడు తినరు.

~~~~~

శ్రీ వై. జి. రాజు

~~~~~

రామ: పోనీవయ్యా, నీ యిష్టంవచ్చు నట్లు వెయ్యి, బాబూ. చా నా అన్నిటిలోనూ నీ చా నం గొప్పదని మీరే చెప్పారుకదా.

గవరయ్య: కాశ్వ్రుగారూ! కేగటానా మూలకి జరపండి.

నారా: రామారావు! రాజాని గుట్ట పెట్టువేయిండు. తరువాత మాట చూడూ-

వెంక: ఏమండోయి! ఏక గొడవనేయి కండి.

[రామారావు గుట్ట పెట్టు వెయ్యబోయి తీసినవోటనేయించి మళ్ళీ అలా చించుచుండును]

వెంక: యేమయ్యా! గుట్టాన్ని కదిపి తీరాలి. వెయ్యిని ఎత్తినతరువాత మానేస్తే నే ఒప్పుకోను. అన్నింటికీ మీ యిష్టమేనా ఏమిటి! యీ అటకీ నిబంధన లంటూ వున్నాయా, లేనా?

రామ: కాశ్వ్రుగారూ! జంతువుమీద వెయ్యివేసిన తరువాత కదిపి తీరాలనే నిబంధన ఒకటి వుందన్నమాటే?

వెంక: లేకపోలే, వేరొకటిమా?

రామారావు: [నారాయణరావుతో] "కాశ్వ్రుజీ బజ్జీ ఖిలాడీ హై" అంటాడు.

వెంక: (అహంకారంతో) నేను ఖిలాడీనా నీకు? నువ్వెవరవూ నేను ఖిలాడీనైతే? (తాగుబోతువా, పొగరుబోతువా?

(48-వ పేజీ చూడండి)

జీవగర్వలు

క్రికెట్ కుర్చున్నది నేనే కానీ యింకా అనుమానంగానే ఉంది నేనని చెప్పటానికి ధైర్యం చాలటంలా ఏం? ఎక్కడున్నాను? ఏంచేశాను? ఏం చేస్తున్నాను? అసలు నేనే అంటారా? కాదంటారా? అనుమానం మీరు చెప్పండి చూడాలి. నేనే అయితంటాను లేండి నేను 'నేను' కాకపోతే యిక్కడెందుంటాను చచ్చి చెడి యీ నిర్ధారణకు మాత్రం రావడం జరిగింది 'ఆ కుర్చున్నది నేనే అని,' అలాగలే నాచుట్టూ ఉన్న 'నేను' లన్నీ కూడా యిలాటి నిర్ధారణకే వచ్చితిరాలి రావడం జరగాలి ఇది ముమ్మాటికీ నిశ్చయం

అసలు యింతటి యీ అనుమానం ఎందుకు రావాలి? ఈ అనుమానం నా కొక్కడికే వచ్చిందా? నా శరీరానికే గ్రంథిమయంలో ఏం లేదా? పాదాగా లేదా. "ఏమింటి ఏం వంట? బాగో లేదా" అన్న ప్రశ్న నన్నెవ్వరూ చెయ్యలేదు! అక్కడ రోజూ కలుగుకుని, ఒకళ్ళ నొకళ్ళం చూసుకొని పలకరించుకునే వాళ్ళం ఆదా మగా అమాంబాపకు 60 మంది ఉంటాము "అలాగున్నా లేమింటి" అని గాని "ఏమింటి" యి మీరు మీరులాగా లేరే" అని గాని అన్న వారు ఒక్క ఆడగాని మగగాని లేక పోయే మరి దీని తన్నాదీయ్యా ఈ అనుమానం నాకే ఎందుకు వచ్చిందో తెలియకుండా ఉంది

ఆ నాలుగు గోడలపూర్వ సద్దుకున్న బాల్లం మేము అరచైముందిను. రోజూ గోడ గడియారం 'తాంగ్' మని పదకొండు ఖాళీసరికల్లా అక్కడ హాజరుకావాలి. ఎక్కడ కొంపలంటుకున్నా, ఎక్కడ గోడలు కూలినా, చివరికి మా కొంపలోనే ఏదో ఆఘాత్యంతం వచ్చి పడిందన్నా సరే ఆఫీసు గడియారం అయిదు కొడితేనే గాని అరంగుళ మైనా ఆ కుర్చున్న కుర్చీ లోంచి కదలడానికి నిలు లేదు ఒక నాటితో పోయేదా విడున్నానా నిత్యం చచ్చే

వాడికి ఏడిచేవాడెవడు. ఏదో కొట్టుకు వస్తున్నాను. కాలం ఖర్చుగాలి ఏదో యీ దిక్కుమాలిన ఆఫీసులో గుమాస్తాగా వేరి, ఆ హోరాత్రాలు ఏడు తరబడి చేస్తూ అలాగే ఎదుగు బాదుగు లేకుండా ఉండిపోయానుగాని నేను F A అయినవాణ్ణి వెనక

ప్రతివాడూ కబుర్లు చెప్పేవాడేగాని క్రియమానే వాడొక్కడూ కనబడడం దేశంలో పలుకుబడుండనుకున్న ప్రతి వ్యక్తి వస్తూండటం, ఏ తోట్టలో నో దొడ్లోనో ఒక్కొక్క మీటింగు పెడుతూ ఉండటం, దేశం వాళ్ళమీద ఆధారపడి ఉంది అంటే వాళ్ళమీద ఆధారపడిఉంది అని ఎవరికీ పెట్టిన మీటింగులో వాళ్ళు కాస్తేపు ఉట్టేసి తన పని తను చేసుకు పోతుండటం "మీ కష్టాలేమిటయ్యా" అని కనుక్కున్న పెద్దమనిషి ఒక్కడూ కనపడడం "పదిరూపాయలు శీతం పెంచండియ్యా చిక్కున్నాము" అని నెలీ నోయా ముక్కుమని అప్పకారి అన్న ప్రతి వాడి చెవీనో రెట్టుమని అరుస్తూంటే ఒక డైనా విన్నాడా, పాదా వెధవగారో కకి ఎదుగులేదు బాదుగు లేదన్నట్టు అలాగే ఉంపలసి వస్తూంది పైగా దేశాని కంకటి మా N G O 'పట్టుకొమ్మలని' ప్లాటుఫారాలమీద దంచుతూఉంటారు

ఏది ఎలాగున్నా జరిగేపనులు భవ్యతా యామరి? మొగ్గురాల్సిందకి చదువులు తప్పవుకదా శేపుడిదయ్యవల్ల చంటిదాని కింకా గొడవలేదు ఏదో నాలుగు గొను గుడ్డలు కుట్టిస్తే వదిలిపోయే అదృష్టవశాత్తూ భగవంతుడే నన్ను దయదలిచినాకు సంతా నాన్ని జోరుగా ప్రసాదించలేదుగాని చచ్చేవాణ్ణి. మా పెద్దాడికి ఏదో పదేళ్ళు ముడికిందకి చేప్చెయ్యనూటేగాని ఎదు కూ ఆస్తారం లేదు ఎదురుకుండా నిధిలో ఉన్న కొట్టుమిదికి వెళ్ళి కొబ్బరినూనె తేరా అంటే వాడికి నేలేకాదు అయితే పాపం ఈ సానక బాధకాలన్నీ పడటం మా ఆవిడికి తెలుసు! పగల ప్రవాసం పద

గొండునుంచి అయిదుదాకా ఆఫీసులో కొట్టుకుంటూనే ఉంటారు ఇమా పొట్టున్న నాయం త్రం అయినా నంపనని, పక్కంటివారి బంట్రోతువాణ్ణి బరిమాతి యింటి వాకిరి అంతా చేయిస్తూనే ఉంటుంది బతికేనురా బాబూ

అయితే ఏమిటి ఉపయోగం పడేళ్ళ బట్టి కూర్చున్న కుర్చీలోనే కూర్చున్నా నాయె ఈ దరిద్రపు ఆఫీసులో మా పెద్దాడు పుట్టినప్పడు కాలేటేను అప్పు డెలా ఉన్నానో యిప్పుడూ అంతే ఆ కుర్చీకి నాకూ ఈ వెధవ అవినాభావసం బంధం ఏమిటో, స్వర్ణ జ్ఞానం సగం చచ్చింది కుర్చీ చెయ్యిమీద వెయ్యి వేసినా ఒంటిమీద వేసుకున్నా ననుకోవడం దుర డెట్టినా నాకాలేగదా అని ఆ కుర్చీని గోక య్యడం యిలాటి నో, ఆ కర్తవ్యం మనకి మనతత్వం ఆ కర్తవ్యం ఎంతో కొంత కలిసిఉండాని అలాగ కాకపోతే నన్నని ఆ కుర్చీని గోకడం ఎందుకు జరుగుతుంది? మొదట్లో వేసినప్పడు గట్టిగాఉన్న కర్ర కుర్చీ యిప్పుడెందుకు మెత్తపడుతుంది?

నాయంకాలం ఆఫీసునుంచి లేటుగా యింటికి వచ్చాను కాస్త పెండ్రాళే 7:30 అయినరికల్లా భోజనంచేసి పడకకుర్చీలో కూలబడ్డాను మా పెద్దాడేదో పుష్కంతిని చదువుకుంటూ కంగారుగా నాదగ్గరికి వచ్చి "నాన్నా నాన్నా జీవగర్వ కర్ర తక్కు డన్నా ఉంటాయా? ఈ పుష్కంలో జీవగర్వలని వ్రాసుంది" అని అమాయ కంగా తను జీవగర్వ కర్రల నెప్పుడూ చూడలేదనే అనుమానంతో అడిగాడు

మా కుర్రాడిని 'జీవగర్వ' అంటే 'పట్టు కొమ్మ' అనీ, అంటే 'వెన్నెముక' వంటి దని ఏదో అర్థం చెప్పవాణ్ణి పంపేశాను. నాకు పాతబడ్డనాకర్తం ఒకటి నుట్టే కువచ్చింది "The Wood entered into my soul" అని అంటే కర్ర నా ఆత్మ లో ప్రవేశించిందని ఒక్కసారిగా నాకు జీవముగల కర్రలూ, కర్రజీవాలూ ఉంటా యన్న ఆలోచన కలిగింది నమ్మకం పట్టింది దేశానికంటికినూ N G O తే "పట్టుకొమ్మల" జీవగర్వలు జీవముగల కర్రలు కర్రజీవాలు యింక జీవగర్వ అంటే నేనే నేనుకాదని సంజేహించాల సివ అవసరమేమింది? నిస్సందేహంగా ముమ్మాటికీ నేనే జీవగర్వను రాత్రి ఎలాగో నిద్రపట్టింది

తెల్లవారింది పదకొండయింది మామూలుగా ఆఫీసుకుర్చీలో కూర్చున్నా . నాయంకాలం అవుతావుంది—నాకు సంజేహం వచ్చింది! ఆ కుర్చున్నది 'నేనేనా' అని

శ్రీ రా. సి. రామచంద్రరావు

11-6-52

అడవి. అడవాన్ని ఇలా తిట్టడమా! అందులోను ఇటువంటి అమాయకురాలిని అసహాయురాలిని తిట్టడమా! వాది దురార్థాన్ని కోర్టువారు సహించ కూడదు..." అని హఠాత్తుగా లేచి ఏదోదో చెప్పి ఇంకా ఏదో చెప్పబోతున్న తన వకీలువైపు చూచుచు మాన్తూ అడిగింది ప్రతివాది.

"ఇంతసేపూ వాడలా తిడుతూ ఉంటే ఎందుకయ్యా ముంగిలా కూర్చున్నావు కీ ఇప్పుడా వచ్చింది తెలివి?" ప్రతివాది అడిగిన ప్రశ్నకి కోర్టువారు దేవులు కదలేస్తారు. తెంచుకున్నా మునిముసిగా నవ్వెడు. మిగతా ప్లీడర్లు, స్టీవరు గుమాస్తాలు పొట్టెత్తుకొని యేలా నవ్వెరు.

మొత్తానికి, ప్రతివాది, ఆమె వకీలూ తప్ప, అంతా సంతోషించేరు. "ఓ! ఏం నవ్వుతున్నారయ్యా అంతా! మీ ఆడ వాళ్లనలా తిడితే ఇలాగే నవ్వుతారు గాబోలు...నవ్వడం కాదు బాబూ, నవ్వడం కాదు ఇక్కడ వేదయినా మొగ వాడన్న వాడుంటే వాడికి చచ్చా లెగర గొట్టవల్సింది" అని అందరినీ ముందరించి ఛాలెంజ్ చేసింది ప్రతివాది. వాడికి చచ్చా లెగరగొట్టి, ఆవిధంగా తమ మొగతినం నిరూపించుకొండి ఎవ్వరూ సిద్ధపడలేదు.

సిద్ధపడక పోడం సరికదా ప్రతివాదిని అదనూయించేరు.

దానో ఆవిడ రాగం మొదలు పెట్టింది. ఆవిడ ఏడుపుకి కోర్టుహాలు దద్దరిల్లింది. జడ్జీగారు కంగారు పడ్డారు. ప్లీడర్లు కనుబొమ్మ లెగరవేసేరు. గుమాస్తాలు ఆవిడకి కళ్లు అప్పజెప్పేరు. టిక్కెట్టు కోసకండా సీసీమా చూసినట్టు కోర్టు కోచ్చిన జనం ఈదృశ్యం చూసి సంతోషించేరు.

"Under these Circumstances I pray for an adjournment!" అన్నాడు ప్రతివాది వకీలు.

వాది వకీలు వీలేదన్నాడు.

వీలవు కుండన్నారు జడ్జీగారు.

ఆ వాటికి వాయిదా వేసి "అన్యాయ!" అనుకున్నారు జడ్జీగారు. పదే పదే వాయిదాలు పడితే కొంతమంది పార్టీలు ఖర్చులు భరించలేక రాజీ చేసుకుంటారు. అయితే, కొంతమంది పార్టీలు కేసుని అంత సులభంగా చంపెయ్యరు. కోర్టుని అంత సులభంగా విడిచి పెట్టరు.

"దాన్ని చస్తే వదిలిపెట్టను. అది నా పెళ్లాం, వాడగ్గరికి రావల్సిందే" అని ఈ కేసులో వాది పెళ్లాంకోసం కోర్టుని పట్టుకొన్నాడు. పార్టీలు, ప్లీడర్లు, గుమాస్తాలు, సాక్షులు, మద్దతుదారు వగైరాలు

కోర్టుకివచ్చి, ఇంటికిపోయి, తిరగూ తిరగూ కేసు బహారానికి వచ్చింది.

వాది బోనెక్కి సాక్ష్యం చెప్పేడు: ప్రతివాదిని అగ్ని సాక్షిగా పెళ్లాడే నన్నాడు. అప్పుడు చాలా మంది వచ్చి మాసి సంతోషించేరన్నాడు. ప్రతివాదికి బంగారం పెట్టినన్నాడు. తను కట్టుంపుచుకో లేదన్నాడు. కొన్నాళ్లు పోయిగా కాపురం చేసేమన్నాడు. కాపురం చేస్తున్నప్పుడు ఫలానా, వారింట్లో అదైకుంజే వారం అన్నాడు. అకారణంగా ఇప్పుడు తనని విడిచి పెట్టి వెళి పోయింది ప్రతివాది అన్నాడు. తన దగ్గరికి ఆవిడవచ్చి తీరవలసిందే అన్నాడు.

మొత్తందీ సాక్ష్యం మంచి కట్టుదిట్టంగా చెప్పేడు. క్రాసులో వేసిన డొంక తిరుగుడు ప్రశ్నలకి ధీమాగా జవాబు చెప్పేడు.

పెళ్లి చేయించాననే పాగోహితుడు, పెళ్లి మాళామనే పెద్ద మనుష్యులు, వాది ప్రతివాదులు తన ఇంట్లో కాపురం చేసే వారనే పెద్దమనిషి వగైరా వారంతా

కూడా వాది తరపున తొణక్కుండా బెణక్కుండా, తొట్టుపడకుండా, నీళ్లు నమలకుండా సాక్ష్యం చెప్పేరు.

వాది ప్రతివాదులకి అగ్ని సాక్షిగా పెళ్లియందని గట్టి సాక్ష్యం వచ్చింది. తరువాత ప్రతివాది బోనెక్కి సాక్ష్యం చెప్పింది.

వాది తరపు వచ్చిన సాక్షుల సాక్షిగా గాని, అగ్ని సాక్షిగా గాని, మరే దేవత, దెయ్యం సాక్షిగా గాని తనకి పెళ్లి కాలేదంటుం దావిడ. వాదితోనే కాదు, మరెవరితో కూడా తనకి పెళ్లి అవలేదంటుంది. వాదిని తనెప్పుడూ ఎరగనే ఎరగదట. ఈ కేసులో తప్ప ఇంతకు ముందెప్పుడూ చూడనే చూడలేదట ఆవిడ. వాడితో తనెప్పుడూ కాపురం చెయ్య లేదంటుంది. తనని ఫలానా సాపుకారు ఉంచుకొన్నాడన్నాది.

డిఫెన్సు సాక్షులు చెప్పే దేమంటే:

వారు ప్రతివాదిని చిన్నప్పట్నుంచీ ఎరుగుదురు. ఆవిడకి ఎన్నడూ ఎవరితోనూ పెళ్లి జరుగలేదు. పెళ్లి కావల్సిన అవసరం ఆవిడకి లేదు. ఆవిడకి ఈడు వచ్చినప్ప

కుటుంబంలోనివారంతా మెచ్చుకొనేది

బ్రూక్ లాక్స్

విరేచనకారి - కమ్మని చాక్లెట్

వెల్లరికూ పెద్దవారికి అదర్భప్రాయమైన విరేచనకారి అదిగో! చూడ దానికేగక దుదిలోగూడా బ్రూక్ లాక్స్ తియ్యని చాక్లెట్ వలె వుంటుంది. ఎంత లోంగని మలబద్ధకాన్నివా అతిత్వరగా పూర్తిగా పొయిగా నివారిస్తుంది.

బ్రూక్ లాక్స్ చతితో కాకబదిలంటా తయారవుతుంది. కాజాగ్ కుట్రంగా వుండడానికి వెండికాగితం చుట్టబడుతుంది.

ఒక్క రోజులో మలబద్ధకం పోగుతుంది

వెస్ట్ మినిస్టర్ లెబోరేటరీస్ లిమిటెడ్.

లండన్ వారి తయారీ

ఎజింట్లు.

ఓరియంటల్ మెర్కండైజ్ విజన్స్,

99 - A, ఆర్మియన్ వీధి, మద్రాసు - 1.

SISTAS-WL-36-TEL

బహుమతి రూ. 500

(గవర్నమెంటు రిజిస్టర్డ్)

తెల్ల వెండ్రుకలను పోగొట్టును

రంగులనుచూచి మోసపోవద్దు. అది తాత్కాలికము. మా సువాసనగల "మోసపోని హేర ఆయిల్" అనేక వనమాలికలతో ఆయుర్వేద వద్దతిలో కయ్యరై 60 సం॥ వయస్సువరకు వెండ్రుకలను నల్లగావుంచును ఇదిగాక మెదడుకు చలవచిచ్చును "ఉన్నదము, తలనొప్పి" వగైరా జబ్బులరానియ్యదు. "జ్ఞాపక శక్తి"ని కంటి చూపును వృద్ధిచేయును. కొద్దిగా నెరిసివుంటే ఒక సీసా రూ 2-8-0 3 సీసాలు రూ 9-0-0 నగము నెరిసివుంటే, ఒక సీసా రూ 5-0-0 3 సీసాలు రూ 12/- పూర్తిగ నెరిసివుంటే ఒక సీసా రూ 7/- 3 సీసాలు రూ 18/- ఇది వని చేయదని నిరూపించిన రూ 500/-

INDRA LABORATORIES,
P. O Raj Dhanwar (H Bhag)

గానకళా బోధిని

గొప్ప నాటిక గ్రంథము కన్నడ పెద్ద
అంశ గవర్నమెంటు రిజిస్టర్డ్ యంత్రము
యందు ముద్రా 3000 పేజులు గల పుస్తక
రూ 50 18-0-0 బోధించును

బాలసర్వత బుక్ డిపో కర్నూలు

అబల సుధ

త్రీల కుసుమ వ్యాధులు అకాల వాస్తవ, ముత్యబద్ధము, ముత్యకూల, ఒడలునొప్పలు, తలనొప్పి, గుండెదడ, కాళ్ల లాగుట, మనస్తాపితము లేకపోవుట, విద్రవబట్ట కుండుట, సదుమునొప్పులు, జలహీనత, మలబద్ధము, హిస్టిరియా మొ॥ హరించును సీసా రూ. 3/- వి. పి. ఆ. 0-14-0 ఇండియాన్ మెడికల్ హౌస్, రక్ష్మి టాకీసు రోడ్డు - విజయవాడ-2.

కుప్తు ★ బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, నెగ, సవాలు వ్యాధులకు, గ్యాగరంటి చీకిత్వ, క్యాట లాగు ఉచితం. జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్డ్) "భాస్కర" శాశ్వతము" గోపాల పురం, తూ. గోదావరి.

టుంబీ నవరో వకరు 30 శీ ఉం చుకొంటూనే ఉన్నారు. ఏదాదినండి ఫలానా ఫలానా ముపుకారు అవిజ్ఞీ ఉంచుకున్నాడు. ముపుకారు బోవకవర్గంలో కులాసాగా కాలం గడుపుతూన్న ప్రతివాదికి, పూటకి టికెట్లా ఉన్నట్టు కనిపించని వాడిని పెళ్లాడవలసిన అవసరం లేదు. ఆవిడ ప్రస్తుతం గర్భవతిగా ఉండడం ముపుకారు "అనుభవం"లో ఉండగా అయింది గాని వాడితో కాపురం చేస్తున్నప్పుడు కాదు. ఈ రీతిగా ప్రతివాది తరపు సాక్ష్యం నడిచింది.

అయితే ఆ ముపుకార్ని సాక్షిగా ఎంచుకు రప్పించలేదు ప్రతివాది? ముపుకారు గారు ఇంకాండు వెళ్ళేరు. అక్కడనుంచి అమెరికా వెళ్తారు. ఎప్పుడు వస్తారో తెలియదు. ఆయన్ని కమిషన్ మీద విచారణ చేయించడానికి ప్రతివాది దగ్గర అంత డబ్బు లేదు.

సాక్షి విదేశాలన్నీ చూసుకొని వచ్చేదాకా కోర్టు కనిపెట్టుకొని మార్పుందికి వీలేదు. దావాని, ఆఖరికి, కోర్టువారు విచారణ చేసేరు.

సాక్ష్యం అంతా విన్నారు. ఆర్జుమెంటు విన్నారు. "కేస్ లా" చదివేరు.

తరువరి, తీరుబడిగా తీర్పు చెప్పేరు. కోర్టువారు సుదీర్ఘంగా చెప్పిన తీర్పులో తెలుసుకోవల్సిన ముఖ్య విషయా లివి :—

కేసు : ప్రతివాది తన భార్య అనిన్నీ, దావా లేదీకి నెలదినములముందు తనని ప్రతివాది అకారణంగా విడిచిపెట్టి వెళి పోయిందనిన్నీ, ఆమె తన వద్దకి రావలసిందనిన్నీ వాది దావా తెచ్చేడు.

తనకీ వాదికీ పెళ్ళికాలేదనిన్నీ, తను అవివాహితననిన్నీ వాది ఎవరో తనకు తెలియదనిన్నీ, వాది వద్దకు తను నిశ్శ్వసన సరంలేదనిన్నీ ప్రతివాది జవాబు చెప్పింది.

సారాంశములు : వాది ప్రతివాదులకు వివాహం అయినదా? వాదిని ప్రతివాది అకారణంగా విడిచిపెట్టినదా? ఏ పరి హారమునకు వాది అర్హుడైయున్నాడు?

సాక్ష్యం : వాది ప్రతివాదిని అగ్ని సాక్షిగా పెళ్లాడినట్లు వాది చెప్పడమే కాకుండా చాలామంది ఆ విషయం గురించి చెప్పేరు. వారిలో ఎవరీ కూడా "క్రాస్" లో "షేక్" చెయ్యలేక పోయాడు ప్రతివాది వకీలు. వాది ప్రతి వాదులు కాపురం చేస్తూండగానే ప్రతి వాది గర్భవతి అయినట్లు అంతమంది సాక్షులూ చెప్పేరు. పెండ్లికాలమనే

కాక గర్భాధాన కాలమందు కూడా తనే పురోహితుడని చెప్పేడు రెండవసాక్షి.

ప్రతివాది తన సాక్ష్యంలో తను అవి వాహితనని చెప్పింది. మిగతా ఆమె సాక్షులు కూడా ఆవిధంగానే అన్నారు. అవిజ్ఞీ ఎవరో ఉంచుకున్నారు అని చెప్పేరు. ఉంచుకున్న వాడెవడూ సాక్షిగా రాలేదు.

"పెళ్ళిఅయింది" అనే positive fact గురించి వాది తరపున గట్టి సాక్ష్యం వచ్చింది. "పెళ్ళికాలేదు" అనే Negative fact గురించి సరియైన సాక్ష్యం లేదు.

ప్రతివాది ఏరాత్రి ఏగళ్ళో పెళ్ళిచేసుకుందో తెలుసుకునేందుకు ఆమెని ఆమె సాక్షులు ఇరవై నాలుగంటలూ అంటి పెట్టుకు తిరగరుకదా! అదీగాక, లోకంలో ఇంతమంది అడవా ఖండిగా వాది ఈ ప్రతివాదినే పెళ్ళిచేసుకొన్నావని ఎందుకనాలి?—ఇంకా పెళ్ళాడేలేనే తప్ప. అన్నింటిబట్టి చూస్తే వాది ప్రతివాదులకు అగ్ని సాక్షిగా వివాహం జరిగిందని ఈ కేసు లో ఋజువయినట్లు కనిపిస్తోంది. వాదిని విడిచి రావడానికి తగినంత కారణం ప్రతివాది చూపలేదు.

కొబట్టి, వాది ప్రతివాదులకు శాస్త్ర సమ్మతంగా వివాహం జరిగిందని Declare చేయించు తూ, ప్రతి వాది ఈ నెంబనే వాదితో తిరిగి కాపురానికి వెళ్ళ వలసిందని డిక్రీ ఇవ్వబడును.

పార్టీలు ఎవరి ఖర్చులు వారే భరించ వలెను.

తీర్పు తెలుసుకున్న తరువాత ప్రతివాది బండబూతులు తిట్టింది, కేసుకి సంబంధించిన వారి నందరీ.

కేసు అయిన తరువాత ఫలానా ఫలానా ముపుకారు గారికి వాది ఒక జాలురాసేడు. ఈ కథకి సంబంధించిన ఘోగట్లా ఇది :

"...కేసు పూర్తయింది. దాన్ని నేను అగ్ని సాక్షిగా పెళ్లాడినట్లు, అది వా దగ్గరకి వచ్చి నాతో కాపురం చెయ్యవలసి నట్లు తీర్పు చెప్పేరు. ఇదా నా ముండ (!) వల్ల మీ కమీ ఫర్వాలేదు...అయితే ఇక నేను మీరు చెప్పినట్లుగా..." కేసు అయిన పిమ్మట వాది ఎక్కడికిపోయినదీ ఎవరికీ తెలియదు.

ప్రతివాది గోలుగోలున విడ్డింది. ముపుకారువచ్చి సాక్ష్యం చెప్తే ఎంత బావుణ్ణు అనుకుంటామె.

ఆమెని ఉంచుకున్నావని చెప్పడానికి సాక్ష్యంనికి ముపుకారు రాలేదు.

తన సాక్షిగా పెళ్ళివలేదనడానికి, అగ్ని కేవుకు రాలేకు.

రెండు మహానగరాలు

(7-వ పేజీ తరువాయి)

దోవను నడుస్తున్నట్లు అనుమానంగా వుంటుంది. ఆ వ్యవహారాలను దోవకు తోవాలనే ఉద్దేశంతో వాళ్ళిల్లా ముగ్గురు 'కన్యల్ల నిట్టల' (అందోళనరుల) మురాలి శ్రీ పనిచేస్తున్నారు. వాళ్ళ ముగ్గురూ అక్కడ కూర్చుని సురుగులు గక్కుదామా, జాట్లు పీకను కుందామా, గర్జించేదామా అని అలోచిస్తున్నారు అల్లాంటి అపస్మారకకావ్యాలు కనబరిస్తే, ఆ దొడ్డప్రభువుకు కొంచెం హెచ్చరికగా వుంటుందని ఆ అమాయకుల అవివేకం. ఈ గణాచారాలు ముగ్గురూ కాక, అక్కడున్న మిగతా ముగ్గురూ అదో ప్రత్యేకవ్యవస్థకు చెందినవాళ్ళు. సత్యాగ్రహం మురాలి! సత్యాగ్రహంమైన ఒక గంభీరోపన్యాసం దంచిపారేస్తే జగత్తు మరమ్మత్తై పూరుకుంటుందని వాళ్ళ ఉద్దేశం; మానవుడు సత్యం యొక్క సమ్యక్ కేంద్రంలో వుంటాడు; ఇంతవరకూ సత్యంయొక్క పరిధిని దాటి వెళ్ళలేదు. పరిధిని అతిక్రమించి బయటికి యెగిరిపోకుండా మానవుణ్ణి అలా కాయించాలి. అలాకాయించటమే గాదు పెడబట్టి మళ్ళా కేంద్రంలోకి గంటాలి. ఇలా గంటలూనికి సాధనాలు నిరతన వ్రతాలూ, భూతప్రేతాది అశరీరగులదర్శనం!

ఈవిధాంతాలను పురస్కరించుకుని పిళ్ళైముగ్గురూ, అశరీరులనుగురించి అఖండంగా వాదప్రతివాదాలు నడిపారు; ఆ ఆధ్యాత్మిక విమానంపట్ల ఏదో అఖండమైన మేలే జరిగివుంటుంది. కాని ఆ జరిగిన మేలేవిటో దాని తుండం కాకపోతే మానె, తోకై నా మన కెక్కడా కనుపించదు.

అయితే ఆ విందుసందర్భాలలో మెచ్చదగిన విషయం ఒకటి వుంది. ప్రతిఒక్కరూ మాడ సొంపైన వేషభూషణులధరించి వుంటారు. క్రీస్తుచెప్పిన 'జడ్డిమెంటుదినం' గనక భూషణాంబరధారణ దినమైతే వాళ్ళందరూ అందుకు సర్వథా సంసిద్ధులై వున్నారనే అనుకోవచ్చు. ముఖాలకు పులుముకున్న ఆ మెరుగు పూతలూ, ఆ పొడర్నూ, కొమ్ములు కొమ్ములుగా పైకి దువ్వి నిలబెట్టిన ఆ తలకట్టూ, ఆవీర ఖడ్గాల తళితళిలూ, ఆ ఆత్మగు పరిమళాలూ, ఆ విలస విభ్రమాలు అలా యెంతకాలం సాగితేమాత్రం, విసుకేవిటి? గొప్పవంశాల పెద్దమనుషుల మెళ్ళిల్లా వేలాడే బంగారుగొలుసులు వాళ్ళ అటు ఇటు మసలినవ్వడలా చిరుగంటలా మోగుతే. ఆ చిరుగంటల మోతలేమి నిల్చుకస్తాగ్రిల గరగరలేమి ఇంకా ఇతర విలాసభాషలేమి గాలిలో వ్యాపించుతూ సెయింట్ అంటానీనీ, ఆయన ఆకలిఘోషనూ కూడా అంతాపంతూ లేకుండా అవతలికి కొట్టేస్తున్నాయి.

'డ్రెస్'లో చాలా మహత్వంవుంది. ఎవణ్ణి ఎక్కడ వుంచాలో వాణ్ణి అక్కడ వుంచుతుంది. ఈ ప్రపంచం ఒక పగటి వేమలవినోదం; అంతఃపురాలలో వేసే వేమలు వేరు, రాజదర్బారులో వేసే వేమలు వేరు, జడ్డీలవేమలు వేరు, ఉరిదీసేవాడి వేషం వేరు.

ప్రభువు గారు చాకొలెట్ త్రాగటం ముగించి, ఆ నలుగురు సేవకులకూ విరామం ఇచ్చారు. అనంతరం బయటి గదులలో నేచివున్న భక్తకోటికి దర్శనమిచ్చి తరింపజేసే పరిపూర్ణకట్టాక్షంతో పవిత్రాతిపవిత్రమైన ఆ గర్భగుడితలుపులు తెరువవలసిందిగా ఆజ్ఞాపించినవారై, సేవకవితతి అడుగులకు మడుగులా తిరి బరాబరులు పవరించుతూ వుండగా బయటికి విచ్చేశారు. ఆ దివ్యదర్శనంతో, అంజలి ఘటించేవారే కాదు, ఆనతులు పవరించేవారే గాదు, ప్రాణాచారాలు పడేవారే కాదు, ఓహోహో! యేవీ భక్తి, యేవీ ప్రపత్తి, యేమిదాసభావం—ఎంత మహాత్మ్యమైన బానిసత్వం!—బహుశా ఈ ప్రత్యక్ష

దైవాన్ని ఊహించి తరించుతున్నారు గనకనే ఆ భక్తకోటి స్వర్గంలో యెక్కడో వున్న ఆ పాతజేవుణ్ణి మరిచిపోయి వుంటారు.

ఇక శ్రీ వారు, ఒక చిరునవ్వుతో ఇక్కడో భక్తుణ్ణి తరింపజేయటం, ఒక్క మధుర వాక్కుతో అక్కడో పుణ్యపురుషుణ్ణి ఆనందభరితుణ్ణి చెయ్యటం, కెం గెలిస్తూవుతో మరోపతితుణ్ణివాదనం చెయ్యటం, ఇలా సమస్తమైనవారిని ఆనందింపజేస్తూ చిట్టచివరి గదిలోవున్న 'సత్యపరిధి'వరకూ వెళ్ళారు. అక్కడనుంచి మళ్ళా వెనక్కు తిరిగి కక్ష్యం తరములు గడిచి నిజ నివాసమైన గర్భగుడిలో ప్రవేశించి నాకర్హచేత తలుపులు మూయించి అదృశ్యమైపోయారు.

ఈ ప్రదర్శనం ముగియగానే, ఆ మందిరంలోని వాతావరణమంతా కోలాహలమై చిన్ని తుపానులేగినట్లయింది. బంగారు గొలుసుల జలుగురావాలు మెట్లమీదినుంచి క్రిందికి దిగిపోతున్నాయి. క్షణంలో ఆ మందిరంలో వున్న యావన్నీదీ బయటికి వెళ్ళిపోయాయి. చివరకు మిగిలిందల్లా ఒకే ఒక వ్యక్తి; చేతిలో పొడుండ్లబ్బి, చంకలో టోపీ, ఆ వ్యక్తి నిలుపుబద్ధాలమధ్యగా బడి బయటికి వెడుతూ, సింహద్వారం దాకా వెళ్ళి, ఒక్కసారి యిలా వెనక్కు సింహవలలోకనం చేసి గర్భగుడివంక చూసి పళ్ళు పటపటా కొరికి: 'నిన్నురా! నైతానుకు బలితెడతా!' ననుకున్నాడు. ప్రేళ్ళనున్న పొడుండ్లబ్బి కాళ్ళకంటుకున్న దుమ్ము దులిచేసుకున్నట్టు కచ్చగా దులిచేసుకుని, మళ్ళా కాంతవడీ నెమ్మదిగా మెట్లు దిగి క్రిందికి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆయనకు దాదాపు అరవై సంవత్సరాలవరకూ వయస్సుంటుంది. ముఖానికి యేదో తోడుగు వేసుకున్నట్టు, ఆ ముఖంమీద యెప్పుడు చూచినా ఒకేరకమైన భావరేఖ. ముక్కుకూడా పొంకంగానే అమరివుంది. కాని రెండు ముక్కుకోళ్ళి దగ్గరకుంచెం మెలివున్నట్టు వుంటుంది. ఆయనలో యే ఆవేశం ఉడయించినా అది, ఆ ముక్కుకోళ్ళు విచ్చులుకోవటంలోనూ ముడుచుకోవటంలోనూ ద్యోతమానం అవుతుంది. కుట్ర, క్యూరత్వమూ యావత్తు స్వభావాలూ ఆ ముక్కుకోళ్ళమీద పొటమరించి, యావత్తుస్వరూపానికి ఆ భావావేశరేఖలను ప్రసరించుతే. అలాంటి భావావేశం యేదైనా పొటమరించినప్పుడు, జాగ్రత్తగా పరిశీలించితే వాటి చాయలు పెదవుల వంపులోనూ కనుబొమల కదలికలోనూ కూడా కనుపించుతే.

ఆయన మెట్లు దిగి క్రిందికి వెళ్ళి వాకిట్లో తనకోసం నిలిపి వున్న గుర్రపుబగ్గీలోపోయి కూర్చున్నాడు. కోవ్వాలానూ 'పోనీ' మని ఆజ్ఞాపించాడు. ఆ విందులో ఆయనతో యెవ్వరూ ఎక్కువ మాట్లాడలేదు. తాను ఒకమూల యెక్కడో ఒదిగి నిల్చున్నాడు. ఆయన అభిమానం దెబ్బతిని మొఖాన గొంటుబెట్టుకున్నాడు. ఆ పరిస్థితిలో ఆయన గుర్రబృండి బయలుదేరేముందే, పీథిలోవున్న జనం కాస్త ఆటూఇటూ తిప్పకుంటే బాగుంజేడి. ఏదో క్షత్రపును తరుముకుపోతున్నట్టు కోవ్వాలా గుర్రాల్ని యిష్టమొచ్చినట్టు తరుముకుపోతున్నట్టు కోవ్వాలా గుర్రాల్ని యిష్టమొచ్చినట్టు తోలేస్తున్నాడు. వాడి అఘాయిత్యం చూస్తూ కూడా యజమాని ముఖంలో యే మార్పు రాలేదు. అవి మూగకోజులూ చెవిటి నగరం అన్నమాట కూడా నిజమే; అయినా నిరసన వాక్యాలు నిసిపించుతూనే వున్నాయి. పిల్లా జల్లా వున్న అల్లాంటి యిరుకు పండులో పిల్లా జల్లని నలగ దొక్కించుకో అంత అఘాయిత్యంగా గుర్రాల్ని తోలటం కిరాతమని మానవ కంఠాలు అరుస్తూనే వున్నాయి. అరుస్తేమాత్రం లాభమేవిటి? ఆ నాలుజనం తమ కష్టాలలోనుంచి బయటపడేమార్గ మేవిటి? తామే చూసుకోవాలిగాని వాళ్ళ ఘోషమనేదెవరు?

బండిచక్రాలు చక్రబాణాల్లా గిర్రు గిర్రున తిరిగి పోతు

న్నయ బండి రివ్యూ రివ్యూన మలుపులు తిరిగిపోతోంది. అడవాళ్లు హా హా కారాలుచేస్తూ బండిక్రింద పడబోతున్న బిడ్డల్ని ఆహూతం ముందుకు తీసి అవతలికి లాక్కుపోతున్నారు, బండి ఇలా వాయువేగంగా పోతూ పోతూ ఒకచోట చివాల్లు మలుపు తిరిగింది. బండి చక్రం ఉవ్వెత్తుగా పైకి లేచి దభిమని కుదబడ్డది. 'అమ్మో! అన్న ఆర్తనాదం వెయ్యికంఠాలనుంచి ఒక్కసారి వినిపించింది. గుర్రాలు ముందుకు కుదబడ్డయ్యాయి.

అలాంటి యిబ్బంది జరక్కపోయినట్లయితే బహుశా బండి ఆ గేడేగాదు. చచ్చినవాళ్ళని రోడ్డుమీద పారేసి యెన్ని బళ్ళు ముందుకు వెళ్లిపోవు? కానీ గుర్రాలు ముందుకు కుదబడటంతో, కోచ్ వాలా కంగారుపడి క్రిందికి ఉరికేశాడు. ఇరవై ముప్పయి మంది వచ్చి గుర్రాల కళ్ళాల పుచ్చుకున్నారు.

కోచ్ లోనుంచి, ఆ జమీందారు, నిమ్మకు నీరే తినట్లు అతిశాంతంగా బయటికి తొంగిమాచాడు: 'ఏయ్! ఏమిటది— ఏమిజరిగింది?'

గుడ్డటోపీ పెట్టుకున్న ఒక బారాటి మనిషి బండిచక్రాల క్రిందినుంచి నుజ్జునుజ్జయిపోయిన ఒక నెత్తురు ముద్దను బయటికి లాగి దాన్ని బుజానవేసుకొని ప్రక్కనున్న పేపుమెంటుమీదకు తీసుకెళ్లి పడేశాడు. ఆ నెత్తురు ముద్దమీద బోర్లబొమ్మలుగాపడి, నెత్తితోడూ బాదుకుంటూ, ఆకాశం ఆర్చుకుపోయేట్లు గొల్లు గొల్లున యేడ్చేస్తున్నాడు.

చింపిరిగుడ్డల్లో వున్న, నోట్లనాలుక లేని, ఒక అమాయకుడు బండిదగిరి కొచ్చాడు: 'ప్రభువులు రచ్చించండి. పసిబిడ్డ బండికింద పడ్డది' అన్నాడు.

'ఆ రోదచేస్తున్న పెద్దవెవడు—దాని తండ్రా యేమిటి?'

'చిత్రం రచ్చించండి బాబూ! ఆడి బిడ్డేనండి'

ఏడుస్తూ ఏడుస్తూ ఆ అభాగ్యుడు చివాల్లు లేచి బండిపేపు పరుగెత్తుకు కూర్చున్నాడు. జమీందారు బొడ్డోవున్న కత్తిపిడి మీదికి చెయ్యిపోసిచ్చాడు.

ఆవ్యక్తి దెబ్బతిన్న అడివి మృగంలా భీభత్సంగా అరిచాడు: 'చంపారు!—చచ్చింది!'

చుట్టావున్న మనుషులు అతన్ని చుట్టేసి కదలకుండా పట్టుకుని దేబ్రెముఖాలేసి జమీందారు వంకచూస్తున్నారు.

జమీందారుకు వాళ్ళముఖాలలో ఒక కచ్చగాని కోపంగాని వున్నట్లు కనుపించలేదు. వాళ్ళందరినీ కలుగుల్లోనుంచిబయటి వచ్చిన యెలుకల క్రింగ జమకట్టి విసుగ్గా పర్చు బయటికిశీశాడు.

'పెద్దవలు - పెద్దవలు! యెప్పడూ ఎవడో ఒకడు ఇలా బండికింద చస్తూనే వుంటారు. అయినా అంత వాళ్ళు మదమేమిటి సిల్లల్ని జాగ్రత్తచేసుకోలేరూ? నాగుర్రాలకాళ్ళకి యేమి దెబ్బలు తగిలాయో ఏమి యేడిశాయో!—అరేయ్! ఇది ఆ పెద్ద ముఖాన పారెయ్!'

పర్చులోనుంచి ఒకబంగారు నాణెంతీసి కోచ్ వాలా నిల్చున్న పేపు విసిరాడు. అందరూ అటు తిరిగి క్రిందబడ్డ అనాణెంవంక చూస్తున్నారు. ఆ అభాగ్యుడు మళ్ళీ అరిచాడు: 'చంపేశారు!'

మరొక క్రొత్తవ్యక్తి ముందుకు వచ్చి అతన్ని ఆపివేశాడు. అవచ్చిన కొత్తమనిషి భుజంమీద తలవాల్చి ఆ అభాగ్యుడు పసి బిడ్డలా వెక్కి వెక్కి యేడ్చాడు. క్రొత్తమనిషి ఓదారుస్తున్నాడు.

'అంతా నాకు తెలుసురా తండ్రి—తెలుసు ఓదారుస్తున్నామేస్తాం—ఆ సన్నాసి అలా హఠాత్తుగా ప్రాణాలు విడవడమేమంచిది. ఇంకోగంటో అరగంటో బ్రతికితే ఎంతబాధపడేదో!'

ఆ వ్యక్తి వంకచూసి జమీందారు, చిరునవ్వు నవ్వాడు— 'అబ్బాయ్! యెవరమ్మా నువ్వు! మంచి వేదాంతిలా గున్నావే—నీ పేరేమిటి?'

'నా పేరాఅండి—డిఫార్ట్'

'వృత్తేమిటి?'

'సారావ్యాపారం—'

'వేదాంతీ, సారావ్యాపారం, బాగుంది—ఇది తీసుకో, ఏదైనా ఖర్చుపెట్టుకో!' మరొకబంగారునాణెంతీసి గిరవాట్టేశాడు—అరేయ్! గుర్రాలకేమి దెబ్బతగలేదు గాదురా!—బండిపోనీ!

దొవలోవున్న సామాన్య వస్తువును దేన్నో పాడుచేసి, దాని ఖరీదిచ్చి అవతలికిపోతున్న పెద్దమనిషి ధీమాలో జమీందారు ప్రశాంతంగా బండిలో కూర్చున్నాడు. బండి కదలబోతోంది. ఇంతలోనే ఒక బంగారునాణెం రివ్యూన యెగిరిచ్చి 'టాంకు'నబండిలోపడ్డది. జమీందారు ఉగ్రుడై మండిపోయాడు. అరేయ్! బండి ఆపు!—ఎవడురా ఆ బద్మాష్ గిరవాట్టేసింది!'

కోచ్ లోనుంచి బయటికి చూచాడు. ఇందాక డిఫార్ట్ నిల్చు నున్న పేపు చూచాడు. అత నక్కడలేదు. ఆ ప్రదేశంలో ఆ బిడ్డ తండ్రి బోర్లబొమ్మలుగా పడుకుని దుమ్ములో పొర్రాడుతూ పెరివాడిలా యేగుస్తున్నాడు. లానాంటి అడమనిషి లతలు కుట్టు కుంటూ దగిరలో నిల్చునుంది.

'కుక్క పెద్దవలాలా!' అన్నాడు జమీందారు. ముక్కు కోళ్ళు మెలికలు తిరుగుతున్నయ్యాయి. 'మిమ్మల్నుందరినీ గుర్రాల డెక్కల క్రిందేసి మొత్తంగా తొక్కించి నాశనంజేస్తా—అటే కంకారంజే. ఆ గిరాటేసిన పెద్దవెవడో ఇట్లా ముందుకొస్తే ముందువాణ్ణి నలిబిలిగా తొక్కించకపోతే నాపేరు జమీందారు గాదు—తడాఖా.'

ఒక్కడూ నోరు మెదపలేదు. వాళ్ళపరిస్థితి యేమిటో వాళ్ళకి తెలుసు. నిజంగా ఆయన తలుచుకుంటే అంత పనీ చేసి తీరగలడు. కాననాధికారం అవధులలోనూ అవధుల నతిక్రమించి కూడా ఆయన శక్తిసామర్థ్యాల్లోమీదో వాళ్ళకి తెలియనివి కావు. ఎక్కడివాళ్ళక్కడ తలులు వంచేసి, కిం నాస్తిగా ఊరుకున్నారు. లేసు అల్లుతున్న ఆ యిల్లాలమాత్రం కోరగా తలపై కెత్తి జమీందారు ముఖంలోకి చూచింది. జమీందారు దర్దాకు ఆ అబల ఒక లెక్కాపత్రమా? అసలా మనిషివంక చూడకుండానే ఆయెలుకలమందినంతా ఒక్కసారి కోపంగా కలియజూచి 'వోలరా!' అని కోచ్ వాడికి హుకుం చేశారు.

ఆయన కోచ్ ముందు పోతోంది: దాని వెనుకతక్కినశకటాలన్నీ ఒకదానివెంట ఒకటి పెళ్లి బళ్ళలా పేరాములు తీస్తున్నయ్యాయి: మంత్రి, అభివృద్ధికాఖ డైరెక్టరు, మహాధూన్యామి, డాక్టరు, లాయరూ, మతగురువూ, నటీనటులూ, వాద్యగాళ్ళు ఈ పగటి వేమలన్నీ పరంపరగా సాగిపోతున్నయ్యాయి. ఎలుకలన్నీ బారియల్లోనుంచి బయటికిచ్చి గంటలతిరబడి ఈ ఉత్సవాన్ని చూస్తూ తెలబోయి నిల్చున్నయ్యాయి. పోలీసు టోపీలు మాడావిడి చేస్తూ ఈ యెలికల్ని రోడ్డుమీదికి రాకుండా అడ్డుపుచేస్తున్నయ్యాయి. ఆ రక్తప్రముద్దను నెత్తికెత్తుకుని ఆ అభాగ్యుడు ఎక్కడికో వెళ్ళి పోయాడు. అంతవరదాకా ఆ రక్తప్రముద్ద చుట్టూమూగిన అడవాళ్ళు ఆ సంగతి మరిచిపోయి ఉత్సవం చూస్తున్నారు. లేసుకుట్టుతున్న ఆ యిల్లాల మాత్రం అలానే కుదుతూ నిల్చుంది. ప్రక్కనున్న జలయంత్రంలోనించి నీరు ప్రవహించుతూనే వుంది; సెలయేరు ప్రవహించుతూనే వుంది; పగలు రాత్రిలోకి ప్రవహించింది. పగరంలోవున్న అనేకుల బ్రతుకు మృత్యువులోకి ప్రవహించింది కౌలవాహినులు ఏ మానవుడికోసమూ ఆగవు; ఎలికలు చీకటి కలుగుల్లో ఒకదాన్ని ఒకటి కావలించుకుని నిద్రపోతున్నయ్యాయి. జమీందారు భీషంంలో దీపాలు వెలిగించారు. విందువిసేదాల, కోలా నాలం తిరిగి ప్రారంభమైంది. యధాతథంగా కాలచక్రం తిరిగి పోతోంది.

★ సీ ను - భా ను ★

శ్రీ కవిరావు

సీనూ, భానూ, ఒకనాడు
చీకటిలో పోసాగారు.

జాడ తెలియక చీకటిలో
పేడ కుప్పకటి త్రొక్కారు.

సీను కంటే ప్రతివిషయంలో
భానే గొప్పని చెప్పాలి.

ఇద్దరిలోనూ సీ ననలు వట్టి
శుద్ధ మొద్దు దద్దమ్మ.

'కాలికి తగిలిన దేదా?' యని భా
నాలో చనలో పడ్డాడు.

కాలి నున్నయది వ్రేలికి వ్రాసుక
చాలనేపు మూచూశాడు.

రోతకంపుగా వుందని ముక్కుది
చేతి రుమాలుకు తుడిచాడు.

కాలిని వ్రేలికి, ముక్కు, రుమాలుకు
నాలుగుచోట్ల చేసికొనెన్.

తెలివికి గురు తిది లెమ్మని భానుని
నలుగురు హేళన చేశారు—

కాలికి తగిలినదానిని సీను
నేలకప్పుడే తుడిచాడు.

తెలివి గలారని గర్వపడే
దేవయలొక్కొక్కప్పు డిలా

చిన్న చిన్న విషయంబులె తేలక
తన్నుక తన్నుక చస్తారు.

తూరుపు పడమర తెలియక మిడికే
వార లొకప్పుడు కొన్నింటన్

స్వంతముగా యోచిస్తారు.
యెంతో మెరుగనిపిస్తారు

సి

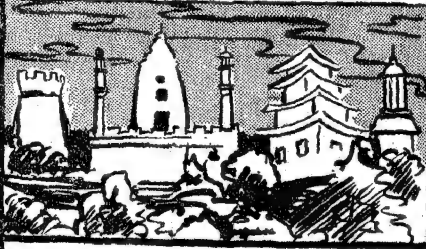

పంచతంత్రం

(దశమ స్కంధం)
= విశ్వప్రభుల సరస సంవాదములు =

అనగనగా పాటలపుత్రం
అనే నగరముకడుండెదె

ఆ నగరానికి సమీపమున
మద్రాసునందు ఒక రాజు

ముగ్గురు కొడుకులు వున్నారని
ముగ్గురు మంత్రులైనారు!!!

"ఇంతటి మూర్ఖులు ఉంటేనేం; లేకుంటేనేం?
విద్యాబుద్ధులు గలవ సమీపమున
ఒకదూ లేరా మారాజ్యంలో?"

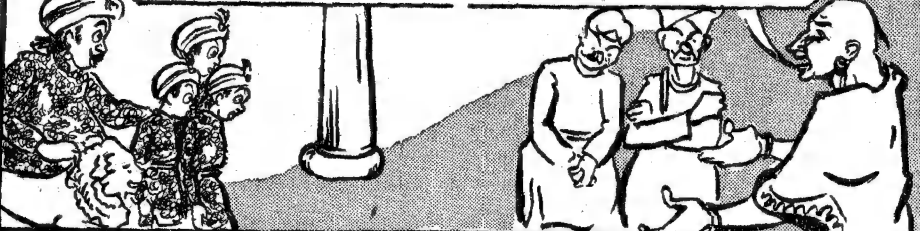
లేకమిత్తమా ఉద్ధందులులే
విష్ణుశర్మగారు న్నారాదా?"

"తమరిని తక్షణమే రమ్మనమని
అనుభవించగల సలహానిచ్చెను!"

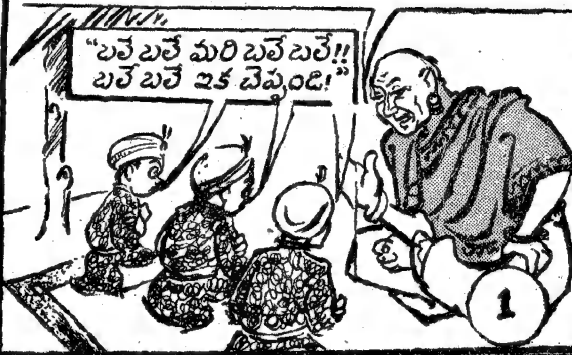
పులికడుపున మరీ మేక పుట్టునా? ఆరు నెలల గడువిప్పించిన మా - చిరంజీవులను
రాజ తంత్ర పోరాటములనుగా చేసి తీరెదను."

విష్ణుశర్మ తన కొత్త శిష్యులను - వెంటబెట్టుకుని ఆ రోజు తన-
ఇంటికి తీసుకు పోయాడు.

"పంబ తంత్రమును చక్కని కథనాక
దానిని లేబుదును; వేంహారా?"

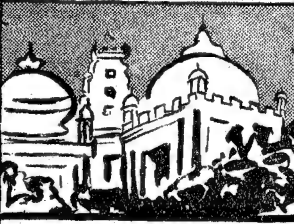

మితభేదం

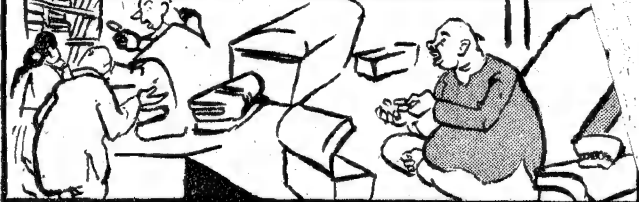
మహిళాపురమను నగరంతో

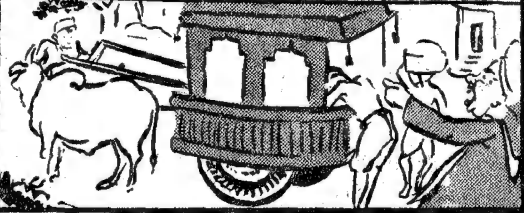
వర్ణమానుడన వర్తకుడు

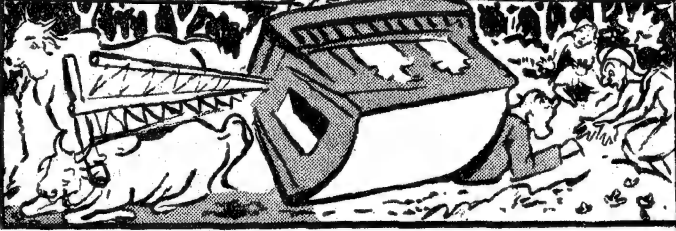
డిన్నెది చాలక యింకా ఎక్కువ
గోపంబాలన ఆశ జనించగ

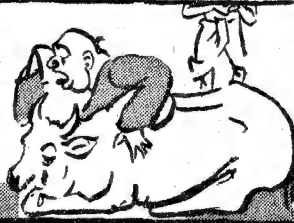
సంజవకుడూ, సందకుడూ అను
రెండేరులతో బండిపూనుకొని
సామానంతా వెంటబెట్టుకొని

అడవి దారిలో పోతూవుండగ
బండి బోల్తా కొట్టింది

సంజవకునికి కాలు విరగగా
వర్ణమానుడంతో వగచాడు

“ఈ ఎదుకు నయమయ్యేదాకా
మీ రిద్దరు యిక్కడే వుండండి”

నలుగురు కోయల సాయంతో తను
ముందుకు పయనం సాగించాడు

కొక్కులు దూరని కీకారణ్ణం!
గుబుత్ గుబుత్ మను చీకటి రాత్రి!

అకస్మాత్తుగా భయంకర ఘన
ఎదో మధ్యది విస్తూరు

“బ్రతికివుంటే బలునాకైనా
తినవ్వు బాబోయ్ అంటూ యిద్దరు
పిక్కపలము చూపించారు

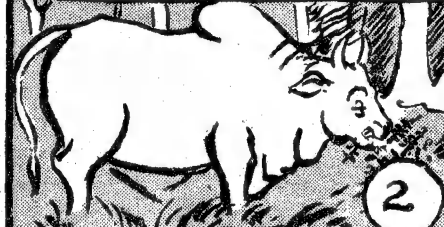
ప్రాపం! సంజవకుడప్పుడు
తన దుస్థి కై ఎబ్బాడు

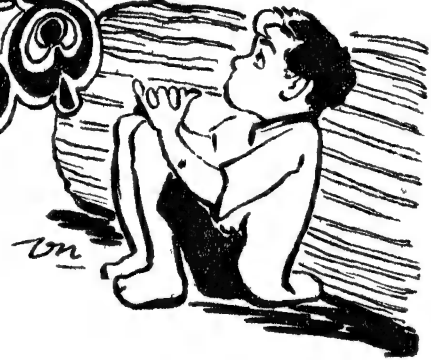
తప్పులుపడి తుదకెల్లాగోమరి
మల్లమెల్లిగా లేచాడు

కొన్నాళ్లూ అడవిలో తిరుగుతు
డైతేనే పరిగిన ఆకులు అలములు
మనమన తిగిబరికాను

గడియారం చెప్పిన కథ

(గత సంచిక తరువాయి)

“ఏమోయ్ సుందరం! నీకు గంట స్తంభాలనుగురించి కదూ చెప్పతున్నాను.” అంటూ గడియారం హెచ్చరించింది. “లండన్ లో పె్టు మినిస్టర్ భవనంమీద బిగ్ టామ్ అనే గడియారం 650 ఏండ్లకు పూర్వం వెలసిందని చెప్పానా! ఆ తరువాత కొద్ది సంవత్సరాల లోనే ప్రాన్సురాజు ఐదవ చార్లెసు ప్రత్యేకంగా జర్మనీ నుంచి హెన్రీ డి వీక్ అనే ఆయనను పిలిపించి పారిస్ లోని తన రాజభవనంపై పెద్ద గడియారం ఒకటి కట్టించాడు.

ఆ హెన్రీ డి వీక్ కు యీ గడియారాన్ని తయారు చేయటానికి ఎనిమిది ఏండ్లు పట్టింది. ఆపని అంతా పూర్తి అయ్యాక ఫ్రెంచిరాజు ఆయనకు దినసరిబత్తెం కొంత యిచ్చి, ఆ గంటస్తంభంలోనే ఆయన కాపురం వుండేందుకు అనుమతించాడు. ఎప్పటి కప్పుడు గడియారం ఆగిపోకుండా చూస్తూ వుండటమూ, చెడిపోయినప్పుడల్లా బాగుచేయటమూ యీయన పని. మళ్ళీ కొన్నేళ్లు గడిచేలోగానే జాన్ జోసెఫ్ అనే ఫ్రెంచివాడే ఒకడు మరొక పెద్ద గడియారాన్ని

రాజు గారికి తయారు చేసి యిచ్చాడు. ఆ తరువాత యూరపులో అన్ని ముఖ్యపట్టణాల లోనూ క్రమంగా గంటస్తంభాలు పెలిశాయి.” అని చెప్పి గడియారం ఆగింది.

“అదేదీ-ఆ గడియారం...దాని పేరూ...ఏదో చెప్పావే యిప్పుడు? ‘పెద్దన్నయ్య’ అని ఏదో...” అంటూ సుందరం ఆ పేరు జ్ఞాపకం తెచ్చుకోవటానికి తంటాలుపడుతున్నాడు.

“అదా-బిగ్ టామ్. లండన్ లో వుండే గడియారం. దాని సంగతి ఏమిటి. అడుగుతున్నావు?” అని గడియారం అడిగింది.

“అదే. ఆ గడియారాన్ని గురించి ఏదో కథ చెప్పతానన్నావుగా; యిండాక.”

“మరే. మరచిపోయాను సుమా! గడియారం ఎంత పెద్దదైనా కానీ, ఎంత ఖరీదుపెట్టి అయినా కొనసీ, దానితో ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తంటా రాకమానదు గదా. అలాగే యీ బిగ్ టామ్ కు కూడా ఒకసారి తమషా అయిన తెగులు వచ్చింది. మరి యింత పెద్ద గడియారానికి పురలో ఏమి తొలిచిందో ఏమో, వున్నట్లుండి ఒకనాటి అధికారి

మీ కు సైకిల్స్

వాయిదాల మీద, టోకు ధరలకు

క్రొత్త సైకిళ్లు కొనండి. సరిక్రొత్త సరుకు.

ఈ అపూర్వావకాశాన్ని వినియోగించుకొనండి, ఈ దగ్గు ధర అవకాశం జారీ విడువ వద్దు. మొదటి వాయిదా 25%. మిగిలినది 5 నెల సరి వాయిదాలలో.

హింద్ సైకిలు రు. 155-0-0. ఇంగ్లీషు సైకిలు రు. 185-0-0.

ఫిలిప్పై రు. 230-0-0. హెచ్చ్యులిస్ రు. 240-0-0.

వి. యస్. ఎ. రు. 255-0-0. ర్యాలి గ్రీన్ రు. 365-0-0.

ఈ షరతుల ప్రకారం వెంటనే డెలివరీ తీసికొనండి. మీ పూర్తి అగ్రెమెంట్ మీ సమీపపు రైల్వే స్టేషనును వ్రాయండి. క్రొత్త సరుకులు. డన్ ఓవర్ డెల్వరీ. ట్యూబులతో అవలెన క్రొత్త బాగములు గ్యారంటీ ఇవ్వబడినది వెంటనే మీ అర్డరు వసంధి

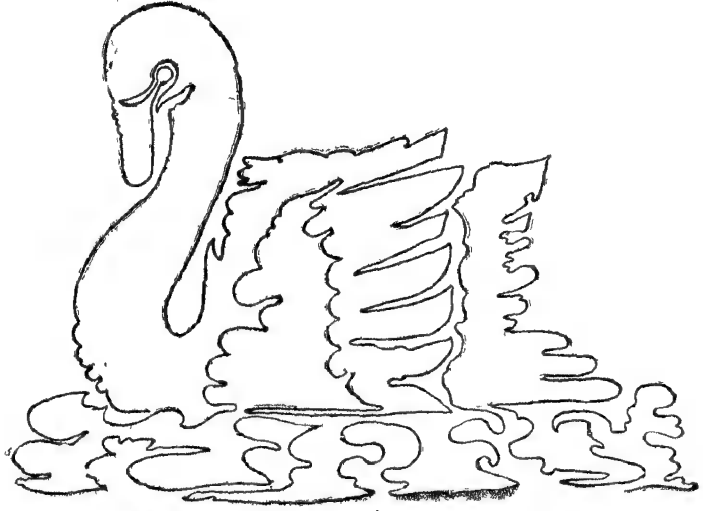
MIDLAND TRADING CO., LTD.
P. BOX 16605. CALCUTTA - 4

12 గంటలప్పుడు 12 గంటలే కొట్టి పూరుకోక 13 గంటలు కొట్టింది. ఇలాటి పొరపాటు యీ గడియారం ఎందుకు చేసిందో యీ నాటికే ఎవరికీ అర్థం కాలేదు. కానీ, ఆరోజున ఆ గడియారం చేసిన ఆ ఒక్క పొరపాటుమూలంగా ఒకానొక సీపాయికి మరణదండన తప్పింది.”

“అది ఎలాగు?”

“ఎలాగంటే - ఆరోజురాత్రి లండన్ నగరాన్ని దట్టమైన మంచు పొర కప్పేసింది. ఆరోజుల్లో రాత్రి వేళ ఏడుల్లో దీపాలైనా పెట్టేవారు కాదు. రాజుగారి భవనముందు ఒక సీపాయి పహారా కాస్తున్నాడు. అప్పటికి ఎంతసేపటినుంచీ కాళ్ల మీద నిలుచుని వున్నాడో ఏమో ఎప్పుడెప్పుడు 2 గంటలు అవుతుందా, ఎప్పుడు మరొక సీపాయి డ్యూటీలోకి వచ్చి తనకు విశ్రాంతి యిస్తాడో అని లెక్కపెట్టు కొంటూ రాజభవన సింహద్వారం ఎదురుగుండా అటునుంచి యిటు, యిటునుంచి అటు తుపాకీ ఘుఘుకు తిగుతున్నాడు. మంచు దట్టంగా కప్పేసి వున్నదేమో, చలి బామి కలు కొరికేస్తున్నదే. క్షణం గడిచిన కొద్దీ యితని కాళ్లతీత, చలిబాధ ఎక్కువౌతున్నాయి. ఇంతలో అటు తనప్రక్కగా ఎవరో నలుగురైదుగురు మనుష్యులు పెళ్లుతున్నట్లు అడుగుల చప్పుడైంది. వాళ్లు ఏవో గుసగుసలాడుకొంటున్నట్లు కూడా వినిపించింది. ఈ సీపాయి చెవులు రిక్కించి విన్నాడు. శబ్దం వినవచ్చిన దిక్కుకు. తుపాకీ గురిపెట్టాడు. కానీ ఎంతసేపు

ఒంటిగీతబొమ్మ-టి. యస్. మణ్ణం, కాళహస్తి.

పస్తాయించి విన్నా మళ్లీ ఎటువంటి చప్పుడూ వినపించలేదు. కళ్లు ఎంత పొడుచుకు చూసినా ఆ చీకటిలో ఏమీ కనుపించలేదు. అనలు ఏ శబ్దమూ కాకుండానే తను పరధ్యానలో వుండి ఏదో శబ్దాలు విన్నానేమో అని సరిపెట్టుకున్నాడు. ఇంతలో బిగ్టామ్ గంటలు కొట్టడం మొదలు పెట్టింది. ఈ సీపాయి అలవాటుప్రకారం అవతల బిగ్టామ్ ఒక గంట కొట్టినప్పుడల్లా నేలమీద తన తుపాకీ మదమతో కొట్టి ఒకటి, రెండూ, మూడు అంటూ లెక్కపెట్టటం మొదలు పెట్టాడు. ఆరోజు అలా లెక్కపెట్టితే పదమూడు గంటలు లెక్కకు వచ్చాయి. ఇదేమిటి-ఎన్నడూ లేనిది యీ గడియారం యిలా 13 గంటలు కొట్టిందేమిటా అని ఆశ్చర్యపోయాడు.

“నిజంగా ఆ గడియారం 13 గంటలు కొట్టిందా?” అని సుందరం అడిగాడు.

“ఊ! నిజంగానే 13 గంటలు

కొట్టింది. ఈవిషయం మరునాడు ఋజువైంది కూడాను. మరునాటి వుదయానికల్లా లండన్ నగరో నగరమంతా గుప్పమన్నది. బిగ్టామ్ 13 గంటలు కొట్టిందనికాదు. రాజకుమార్తె తాలూకు నిలువగల ఆభరణం ఒకటి ఎవరో దొంగలు ఎత్తుకుపోయారని. ఇంకేముంది? పెద్దవిచారణా అదీ ప్రారంభమైంది. కోటగుమ్మం ముందు, వస్తువు పోయిన వేళకు కాపులా వున్న యీ సీపాయి, తన డ్యూటీ మానేసి నిద్రపోతూ వుంటాడనీ, ఆ అదను చూచుకొనే దొంగలు కోటలో ప్రవేశించారనీ అధికారులు ఆరోపించారు. ఈ సీపాయికి మరణదండన తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడింది. సీపాయి మాత్రం తాను నిద్రపోకుండా తనపని తాను చేస్తూనే వున్నానని కోర్టువారికి చెప్పకొన్నాడు. వారు ఎంతకీ యీతని వాదన నమ్మలేదు. చివరకు యిలా కాదని- ఆసీపాయి,

(31-వ పేజీ చూడండి)

నవ్వలూట నిడుమయితే

కూ నవరంలో కమలాలు సెట్టిగారిని ఒక పెద్ద రవాణావ్యాపారస్తుడు వుండేవాడు. పెద్ద రాదారి పడవలు ఆరో ఎనిమిదో ఉన్నాయి ఆయనికి. నల్లరాతి విగ్రహంలా గల్లావెట్టెముందర కూర్చుంటే వచ్చేపోయే ఖాతాదార్లందరూ నిజంగా దేముడి దర్శనానికే వస్తున్నారన్నట్లుగావుండేది. ఆ సెట్టిగారి రెండు చెవులకీ తళతళలాడుతూ వజ్రాలుపోదిగిన కమలాలు రెండు పెద్దవి, ఎంతదూరా న్నుంచయినావరే, సెట్టిగారు కొట్టోఉన్నదీలేనిదీ తెలియపరుస్తుండేవి. అందుకనే అంతా ఆయన్ని “కమలాల సెట్టిగారు” అని పిలిచేవారు.

కాని, కాలం ఖర్చుం కలిసిరాక పోతే గడ్డిపోచకూడా పామై కరు

స్తుందంటారుకాదూ! గోదావరి మీద చేలరేగిన పెద్దగాలివానికి ఆయన పడవలు అయిదు అమాంతంగా మునిగిపోయాయి. వాటిలోని వేలువిలువచేసే సామానంతా గోదావర్లో కలిసిపోయింది! ఆ పడవలకి నరుకు లెత్తించినవాళ్లంతా ఆయన్ని చుట్టముట్టేశారు. ఇంట్లో వున్న వెండిబంగారు సామాన అంతా నరుకు నష్టంక్రింద ఖాతాదార్లకి ముదరాయిచ్చినా వజ్రాల కమలాలుగూడా ఊడదీస్తేకాని ఆ

శ్రీ కరా ప్రభాకర్

నష్టం ముదరా పూర్తిఅయింది కాదు.

ఇకముందునుంచి ‘కమలాలు సెట్టి’ అని పిలిపించుకోడానికి యోగ్యతలేక, ఇన్నాళ్లు ‘కమలాలు సెట్టి’గా బ్రతికి ఇకముందు మరోలా బ్రతకలేక, పాపం, బెంగతో కమలాలు సెట్టి కాలంచేశాడు!

ఇక ఇంట్లో మిగిలినది సెట్టిగారి పెల్లాం, పదిహేనువళ్ల కూతురు ‘భాగ్యం’. భాగ్యానికి ఆ ఏడాదే వెళ్ళిచేదాం అనుకుంటూ డగా జబ్బుపడింది. ఆ జబ్బులో వుండగానే తండ్రిపడవలు మునిగి పోయి, దివాలా తీయడం, ఆ బెంగతోనే చచ్చిపోవడం ఒకదాని మీదమరోటి జరిగాయి. పాపం భాగ్యం, వంటినిండా నగలు దిగేసుకుని, చీనిచీనాంబరాలతో భాగ్యలక్ష్మీలా తులతూగు దామను

కుంటూ పెద్ద గాలిమేడకట్టుకుని వుంది. అదిఅంతా గాలివానకి ఎగిరి పోయింది. ఆ యింటిలోకల్లా సెట్టిగారిభార్యమాత్రం కొంచెం గుండె దిట్టంకలిగిన మనిషి. అయినా, రోజు రోజుకూ అల్లా ఎండిపోతూన్న వెళ్ళికాని పిల్లను ప్రతిక్షణం చూస్తూ ఎలా నిబ్బరంగా వుండగలదు!

ఆపూరిలోని హామోషతి డక్టరు గారిచేత మందు ఇప్పిస్తూనేవుంది. ఆ డక్టరుగారికికూడా ప్రాక్టీసు చాలతక్కువ. అంచేత డబ్బుల ప్పటికప్పుడు చేతిలోపడక పోయినా, ఏదోవృత్తినడుస్తూవుంటే నేకాని అనలు నిలుచుండుకే చోటుండదని చెప్పి, పిలిచిన వారింటి కల్లా వెళ్లి ఏదో తనకి చేతనయినంతమట్టుకు వైద్యసహాయంచేస్తూ వుండేవాడు. అదేవిధంగా భాగ్యానికికూడా వైద్యంచేస్తూ వస్తున్నాడు చాలారోజులనించి. ఇచ్చే మందుల గుణంకంటే గుండె నిబ్బరం ఎక్కువ పనిచేస్తుందంటూ నలహాలు ఇస్తూండే వాడు.

ఇలా వుండగా ఓరోజు ప్రొద్దున్న సెట్టిగారింటి ముందు తెల్లిగ్రాఫ్ బంబోతు నుంచున్నాడు. సెట్టిగారి పెల్లాం దడదడ వణికి చేతులతో ఆ తెల్లిగ్రాం తీసుకుని ప్రక్కవీధిలోనే వున్న డక్టరు గారింటికి పరుగెత్తింది. డక్టరు చిరుమని కవరు చింపి చదివాడు. “భాగ్యానికి ఆ స్త్రీ లి యా లోని మెల్లో గుర్రపు పందాలలో మొదటి బహుమానం లక్ష రూపాయలు వచ్చింది”ట!

కమలాలు సెట్టి బ్రతికుండగా ఒకడు యీ లాటరీ టికెట్టు ఆయ

ఈ సొగసైన “మై నైకి”-కు మీ ఆర్డర్లు ఎంపండి. ఇది ఉత్తమమైనది. కొత్తది ధరలు రు 25/- అనుండి రు 15 లకు తగ్గించబడినవి. రైలుద్వారా పుమారు 1/8/- వెంటనే ఆర్డర్లపై మీ దగ్గరి రైల్వేస్టేషనువ్రాయండి.

Midland Trading Co. Ltd.,
P. Box 16605, Calcutta-4.

నకు అంట గట్టాడు. టిక్కెట్లు అమ్మేవాడిని వదిలించుకోడానికే సెట్టి ఓ టిక్కెట్టు- భాగ్యంవస్తే భాగ్యంపేరు మీదుగానేవస్తుందన్న నమ్మకంతో- అమ్మాయి పేరటే కొన్నాడు. లాటరీ వచ్చిందని తెలిసేసరికి ఆవిడికి పట్టరాని ఆనందం కలిగింది. “భాగ్యలక్ష్మీ మాత్రం మా ఇల్లు వదిలి వెట్టదండీ.” అంటూ ఇంటి ముఖం వట్టింది. కాని డాక్టరు ఆపు చేశాడు. “ఈషళంగా మీరు ఇంటికి వెళ్ళి భాగ్యానికి ఈవార్త కాస్తా చటుక్కున చెప్పారా - ‘ఆ!’ అని ఒక్కసారి నోరు తెరిచి గుండె ఆగిపోయి చస్తుంది మీఅమ్మాయి” అన్నాడు. “అమ్మ బాబోయ్! నిజమే నండోయ్!” అని వెనక్కి వచ్చి “మరయితే మీరు డాక్టర్లు. దాని కనలే గుండె నిబ్బరంలేదు. మరీ మీరే ఈ సంగతి దానికి చెప్పాలి.” అని బ్రతిమాలింది డాక్టర్ని. “నరే అయితే మీరు వెళ్లండి; నేను తరువాత ఏమీ ఎరగనట్టు వచ్చి యుక్తిగా భాగ్యానికి చెబుతాను. ఈసారితో ఆమెవ్యాధి నయం అయిందనే అనుకోండి” అని ఆమెని ఇంటికి పంపించేశాడు.

మరో అరగంట పోయిన తరువాత నెమ్మదిగా భాగ్యం మంచం దగ్గరికి చేరాడు డాక్టరు. మొదట వ్యాధి ఎలా వున్నదని అడిగి “ఈసారి మరో కొత్తమందు తయారు చేస్తున్నాను నీకోసం; భాగ్యం. కొద్ది రోజుల్లోనే నువ్వు పూర్తిగా ఆరోగ్యం పొందుతావు. నువ్వు వీధి మొహం చూసి ఎన్నాళ్లో అయింది కాదూ. నిన్ను మీ

అమ్మా నేనూ బజారుకి తీసుకెడితాం; నీ కక్కడ ఏం కావలంటే అవ్వే కొనుక్కోవచ్చు - చీరలు, గాజులూ...” అని ఇంకా ఏవేవో చెప్ప బోతుంటే తనని చిన్న పిల్లనిచేసి మార్లాడు తూన్నందుకు డాక్టర్ని ఏడిపించాలని బుద్ధివేసింది భాగ్యానికి. అందుచేత అందికదా- “ఇంత జబ్బుపడి లేచింతర్వాత నాకు కొనివ్వ దలచుకుంటే వెధవచీరలూ గాజులేనా” అని. చక్కగా తన దారిలోకి వస్తూన్నందుకు డాక్టరు చాలాసంబరపడిఅన్నాడు. “అయితే నీయిష్ట ప్రకారమే కొంటాం. ఓ రెండు వందల రూపాయ లిస్తాం అనుకో; అప్పుడు ఏం కొంటావ్?” “బంగారపు నాను చేయించు కుంటా.”

“ఓ వెయ్యి రూపాయ లిస్తాం; అప్పుడేం కొంటావ్?”

“నాలుగు పేటల బంగారు గొలుసు చేయించు కుంటా.”

ఒక్కొక్క మెట్టే వైకి వస్తూ న్నందుకు డాక్టరుకు ధైర్యం కలి

గింది- “పదివేల రూపాయ లిస్తాం అనుకో; అప్పుడేం కొంటావ్?” “అంచక్కా మంచి పొలం కొంటాను.”

“పాతికపేలు ఇస్తాం అనుకో.” ఇప్పటికి భాగ్యానికి కొంచెం విసుగు వుట్టింది. అయినా ఎందుకనవసరంగా బైటపడడం అనుకుని తమాయించు కుంటూ అంది “ఆ పొలంలో అంచక్కా ఓ మేడ కడతాను.”

“యూభైవేలు ఇస్తాం అనుకో” డాక్టర్ని ఏడిపిద్దా మనుకున్న భాగ్యానికి, తనకే నిజంగా ఏడుపు వచ్చినంత పనయింది. అయినా ఈసారి మళ్ళీ అడిగితే చెప్పదెబ్బ లాంటి సమాధానం ఇద్దాం అనుకుని అంది - “మాంచి కారుకొని, పదిమంది నౌకర్లు పెట్టి రోజూ సంగీత కచ్చేరి చేయిస్తా” అని చెప్పి ఆ ప్రక్కకి తిరిగింది. ఇక ఫరవాలేదను కున్నాడు డాక్టరు. ఓసారి తన గుండె నిమురుకొని (31-వ పేజీ చూడండి)

విజ్ఞానవిధులు

"డాక్టర్"

12. దీప నిర్వాణ గంధానికి దూరంగా వుండు.

అరిపోయే వత్తి చిమ్మే వాయువుని 'దీప నిర్వాణ గంధం' అంటారు. అందులో దీప్తాంగార వాయువు (కార్బన్ మోనాక్సైడ్) అనే అపాయకరమైన వాయువు వుంటుంది. కనక దాన్ని మనం పీల్చుకుండా జాగ్రత్త పడాలి.

దీప నిర్వాణ గంధాన్ని కావాలని ఎవరూ పీల్చరు; నిజమే. కాని ఏమరుపాటుగా వున్న కొన్ని సందర్భాల్లో దానిని తటదే మన ముక్కుల్లోకి చొరబడుతుంది. ఆ సందర్భాలేమిటని మనం గుర్తించు కుంటే దానివల్ల జరిగే కీడునించి తప్పించుకోవచ్చు.

మనలో కొంతమందికి వదుక్కోబోయేటప్పుడు కిరసనాయిలు దీపాన్ని తగ్గించి నోటితో ఊదేకే అలవాటు వుంటుంది. ఆ సమయంలో ఎగ ఊపిరితో దీప నిర్వాణ గంధం కూటిగా పారి ముక్కుల్లో ప్రవేశిస్తుంది. ఆ గంధంతో వుండే దీప్తాంగార వాయువే మనకి ప్రబల శత్రువు. అది నూనె పదార్థాల్ని గాలి సరఫరా విరివిగా లేనప్పుడు

వెలిగించినా, అలాగే బాగ్గుల్ని వెలిగించినా మండే బాగ్గులమీదికి గాలి చొరబారకుండా మేటి వేసినా కూడా తయారవుతూంటుంది. కనక బాగ్గుల కుంపటిని వెలిగించి వినకర్రతో గాలి విసిరేటందుకు బద్ధకించి నోటితోనే ఊది నిప్పు రాజబెట్టే గృహిణి దీప్తాంగార వాయువుని కొంత ఆఘ్రూణిస్తుందన్నమాట. శీతలదేశాల్లో చలి బాధ తగ్గించుకొనేటందుకు గది మూలల్లో నెగళ్లు వేసుకొనే ఆచార ముందన్న విషయం జగత్ప్రసిద్ధము. వేడి చాలక తృప్తిలేకనో, పరాకుపడటంవల్లనో కొందరు గది తలుపులు కూడా వేసుకొని నిద్రించడమూ రాత్రుల్లా ఆముంటు చాలినంత గాలి అందకపోడము వల్ల తయారయే దీప్తాంగార వాయువులోనే ములిగి తేలి విగతజీవులవడమూ అప్పుడప్పుడు పత్రికల్లో కానవస్తూంటాయి.

పైన పేర్కొన్న దీపనిర్వాణ గంధం ఆఘ్రూణించే సందర్భాలన్నీ కొంచెం మాలుగుమోతుతనంవల్లా, దాని నిజ స్వభావం పూర్తిగా తెలియక పోవడంచేత కలిగిన నిర్లక్ష్యం వల్లా ఏర్పడుతున్నాయి. దాని విషపు పుచ్చగుణం కనక తెలుసు కుంటే ఎవరూ దాని కా అపకాళాలు కలగ నియ్యరనేది నిశ్చయం. అందులో ఉన్న దీప్తాంగార వాయు బలేదొంగవు. దానికి వాసన

ఏమీ లేదు. దాన్ని పీల్చేసరికి వాపం తాము విషవాయువుని పీలుస్తున్నామనే విషయమే తెలియదు. నిజానికి అది తడిగుడ్డతో గొంతు కోనేటటువంటి వన్నమాట. ముందు చల్లగా ఊపిరి తిత్తులోకి, అక్కడి నుంచి రక్తంలోకి చేరుకుంటుంది. దాంతో రక్తానికి శరీరంలో ఎక్కడికి కావలినై అక్కడికి ప్రాణవాయువుని సరఫరా చేసే శక్తి నశిస్తుంది. అందువల్ల కర్మేంద్రియాల శక్తి నశించి క్రమంగా స్మృతి తప్పిస్తుంది. తరవాత మిగిలిన ప్రాణము కాస్తా పోతుంది. ఇలా చలితేలులాగ పనిచేసే విషవాయువు యొక్క మోతాదు కూడా ఏమంత ఎక్కువకాదు. మనం పీల్చుతూండే గాలిలో లక్ష పాళ్లలో ఒక్కపాలు దీప్తాంగార వాయువున్నా విషప్రయోగ దుర్లక్షణాలు కన్పిస్తాయి. 750 పాళ్లలో ఒక్కపాలుంటే మరి చెప్పనక్కరలేదు. ఈ విషాన్ని నిల్వరించుకోడం అసాధ్యం. ఈ విషానికి విరుగుడు లేదు. మోతాదు తక్కువై రోగి సామ్యసిల్లిఉన్నప్పుడు తెలిస్తే అనుభవజ్ఞులైన వైద్యులు ప్రాణ (48-వ పేజీ చూడండి)

నవ్వులాట నిజమయితే

(29-వ పేజీ తరువాయి)

అన్నాడు. “అయితే భాగ్యం నీకు వచ్చినా లాటరీలో ఒక లక్ష రూపాయలు వచ్చాయనుకో, అప్పుడు...”
డాక్టరు వాక్యం పూర్తి చెయ్యక మునుపే ఫ్రున ఈ ప్రక్కతిరిగి భాగ్యం అంది - “అందులో సగం మీకిచ్చేస్తా!”

“అరి నాకే! యాభైవేలే!!” అని నోరు తెరిచేశాడు డాక్టరు గారు. కూర్చున్నవాడు కూర్చున్న పాళంగానే కుర్చీలో వెనక్కువాలి పోయాడు.

తల్లి కూతురు గబగబా ఆయన దగ్గరకు వచ్చి ఎన్ని మార్లు “డాక్టరుగారూ,” “డాక్టరుగారు” అంటూ పిలిచారు. ఎన్ని మార్లు పిలిచినా పలుకలేదు. తల్లి కంఠం రుగా ఆయన్ను కదిలించి చూచింది ఏముందీ? డాక్టరుగారి వల్లు చల్లగా తగిలింది!

గడియారంచెప్పిన కథ

(27-వ పేజీ తరువాయి)

క్రితం రాత్రి 12 గంటలప్పుడు బిగ్ బామ్ 12 గంటలకు బదులు 13 గంటలు కొట్టటం తాను లెక్క పెట్టానని కోర్టువారికి నివేదించాడు. కోర్టువారు నమ్మలేదు. ఇన్ని వందల సంవత్సరాలలో ఏ ఒక్క సారి తప్పుడు గంటలు కొట్టని యీ బిగ్ బామ్మీద యీ సిపాయి యంతటి అభాంధం వేస్తున్నాడే అని కోర్టువారికి యితనిమీద మూచి కోపం కూడా వచ్చింది. ఎందుకైతే నా మంచిదని కోర్టువారు

బిగ్ బామ్ గడియారానికి కాపలా కానే మనిషిని కూడా వచ్చి సాక్ష్యం యిమ్మన్నాడు. ఆ కాపలా దారుడు కోర్టుకువచ్చి గడచిన రాత్రి బిగ్ బామ్ 12 గంటలకు బదులు 13 గంటలు కొట్టినమాట వాస్తవమే నని వా జ్యూలం యిచ్చాడు. అప్పటికి కానీ కోర్టు వారికి యీ సిపాయి తన డ్యూటీలో లోపం చెయలేదనే నమ్మకం కుదరలేదు. ఏమైతే నేం బిగ్ బామ్ చెయ్యక చెయ్యక చేసిన ఒక్క పొరపాటువల్ల అమాయకుడైన ఒక సిపాయి ప్రాణం కాపాడింది.”

“నువ్వు చెప్పుతున్నది నిజంగా జరిగిందేనా?” అని అడిగాడు సుందరం; గడియారం చెప్పిన యీ కథను నమ్మలేక.

“నా పెండ్లులం బోదు. నిజంగా

జరిగింది... ఏమోయ్ సుందరం మజీ చెట్టు కథ తెలుసా నీకు?”

“అదేమిటి?... నాకు తెలియదే. చెప్పు చెప్పు.”

“ఒక్కడైనా ఆగు. కడుపులో మళ్ళీ దేవుతున్నది.” అని గడియారం పూపిరి బిగబట్టింది. అంతవరకు ఆగకుండా వినిపిస్తున్న టిక్కు టిక్కు శబ్దం తుణం నేపు ఆగింది. గడియారం కడుపులో కొండెలిలువ మరొకసారి కదిలింది. గడియారం తంగ్ మని అరగంట కొట్టింది.

(ఇంకావుంది)

పిల్లల పుస్తకాలు

1. దయ్యంపగ రెవ్ 0-4-0. 2. బోకూ 0-2-0.
3. పాతాళరాక్షసుడు 0-4-0.

విజంట్లు 25% కమిషను మినహాయించుకొని రమ్మ పంపాలి. మూడు పుస్తకాలూ కావర్చినవారు పోస్టే టికెట్ 0-12-0 పంపాలి.

ప్రేమావధి కేవలం, కాకితాలెన్, కాకినాడ.

మెమోరీ
చాటునుంచి తొంగి
చూడేవండ్ల బింబంకన్న

కే శ వ ర్థ నివారుకమూం ఎమిగి న

బంతలాల చాటునుంచి దోబూచులాడే

ప్రీల వదనబింబం అత్యంత మనోహర

మైనది. కే శ వ ర్థని వాడి కరోజు

సౌందర్యాన్ని పెంపొం

దించుకొంది.

నడమంత్రపు సిరి

ను నిద్దుర లేచానో లేదో - ఊళ్లో యీ వార్త గుప్ప మన్నది. సుబ్బారావు గారి పర్పు పోయింది!

సుబ్బారావు గారు మా ఊరికి కొత్తగా వచ్చారు. ఈ ఊరిచ్చి సంవత్సరం కూడా కాలేదు. ఈ వూరు వచ్చినప్పుడు చాలా బీద వాడు. లాటరీలో లక్షలు వచ్చి బాగు పడ్డాడు. మంచి ఇల్లు పొలం కొనుక్కొని వాలను కుంటున్నాడు. అందుకని దా దా పు 80 వేల రూపాయలు తీసుకు వస్తుంటే దారి లోపర్పు పోయింది.

దానిమీద రక రకాల అభి ప్రాయాలు వెలుబుచ్చారు ప్రజలు. "నడి మంత్రపుసిరి ఎదూ మరి!" అన్నారు కొందరు. "నిన్న కాక మొన్న వచ్చాడో లేదో - అంత పెక్కా" దేవుడు మంచిపనే చేశాడు. అన్నారు, ఆయనంటే గిట్టనివారు. ఇంకా అక్కే విధాలుగా అన్నారు. ఏదయితే నేం నాకుమటుకు నేను "పాపం! దురదృష్ట వంతుడు" అని అనుకున్నా.

మరి డబ్బుపోయిన వాడు ఊరు కుంటాడా? పేషల్లో వేశాడు. ఎవరి కయినా దొరికితే తీసుకువచ్చి ఇవ్వ మనీ; అలా చేసినవారికి 10 వేల రూపాయలు బహుమతి ఇస్తాననీ.

దీన్ని గుఱించి మళ్ళీ ప్రారం భించారు పూళ్లోవాళ్లు.

"పిచ్చివాడు కాకపోతే ఎవరి

స్తారేం దొరికిన డబ్బు?" అన్న దొకావిడ మంచినీళ్ళ బావిదగ్గర.

"ఎంత యిదయినా పదివేల రూపాయ లిస్తాడుటే బహుమతి! ఏమొచ్చిందీ - డబ్బు విలువ తెలు సుటే!" అన్నది విలువలు తెలిసిన యిల్లా లొకామె.

"డబ్బు విలువ తెలుసుటే అని దీర్ఘాలు తీస్తావేమిటి? తెలుస్తే

ఆవిధంగా ఎందు కంటాడు" అన్న దొక నెరజాణ.

"లేకలేక ఒక్కసారి అంతడబ్బు వస్తే ఎలా తెలుస్తుంది లేవే" అన్నది లోకంతోరు తెలిసిన లలన.

"ఇంతకీ ఎవరికో డబ్బు దొరికి నట్లు, ఆ దొర్బాగ్యుడు సుబ్బా రావుగారికి ఆడబ్బు తీసుకొనివచ్చి యిచ్చినట్లు, అప్పుడే సుబ్బారావు

పదివేలు యిచ్చి వేసినట్లు మాట్లాడు తున్నారే! అయినా ఒకరిసంగతి నాకెందుకులే; ఎవ రెట్లా పోతే నాకే" అన్నది ఒక ముదినాప సాని, యిటుమూతి అటు తిప్పుతూ.

"ఒకవేళ దొరికిందే అను కొం దాం. ఎందుకు తీసుకొనివచ్చి యిస్తాడే? వీడిచ్చే పదివేల కోసం ఆ ఎనభైవేలు పోగొట్టు కుంటా డుటే" అన్నదొక నారీరత్నం.

ఇంతలోనే సుబ్బారావు గారి భార్య అక్కడకు వచ్చింది. అందరి నోళ్లు తక్కున మూతలు పడ్డాయి. ఇదంతా నేను మామే డ మీ ద నుంచి చూస్తున్నా.

మరునటి దినం ఒకవంత విష యం జరిగింది. రామమూర్తి అనే మధ్య తరగతి కుటీంబీకునికి ఆశర్పు దొరికింది. ఆయన ఆపర్పును సుబ్బారావు గారికి తిరిగి ఇచ్చేశా డట. సుబ్బారావు గారు తను అన్నట్లు పదివేలివ్వబోతే "అడమి టండి. మీడబ్బు మీకిస్తుంటే

(39-వ పేజీ చూడండి)

డాన్ డ్వికేసెట్

పూర్వ కథ

అనుచు అనే గ్రామానికి చెందిన డాన్ డ్వికేసెట్ అనే పెద్ద పెండ్లికి ఒకడు తనుకూడా ఒకవీరుడు (సైట్) గా పేరుపొందాలని వ్రుబలాటపడి, 'హోజానాటి' అనే ఒక కుంటిగురాన్ని ఎక్కి బయలుదేరాడు. ఒకానొక స్త్రీమూర్తిని ఎంచుకొని ఆమెకు తానే 'డోస్ నీయ' అనేపేరు పెట్టుకొన్నాడు. ఆమెనున్న వ సంపాదించటంకోసమే తాను ధర్మరక్షణమనే కఠోరదీక్ష స్వీకరించానని తానే నమ్మాడు. ఒకానొక హోటల్ లోకి వెళ్లాడు.

బయట వినిపించిన బా'కాధ్వని తన గౌరవార్థమే కోటయజమాని వూరించాడని డాన్ డ్వికేసెట్ తనలో తానే వ్రుబ్బిపోయాడు. ఇంతలో ఆతని మనస్సులో ఒక శంక బయలుదేరింది. చేటల్లే విప్పారినవన్న ఆతని ముఖం ఒక్కసారిగా ముడుచుకు పోయింది. ఆశంక ఏమిటో తెలుసా? తనకైతే వీరుడికి వ్రుండవలసిన ఒక కవచం, ఒక వ్రుక్కుటోపీ, ఒక గుర్రం, ఒక ఆరాధ్య దేవత అన్నీ వ్రున్నాయి కానీ వీరాభిషేకం కాతేదుగదా అని. అది కాకపోవటం వీరుడైన వాడికి ఎంతటి కొరత? వీరాభిషేకం చేయించుకో కుండా సామాన కార్యాలు మొదలు పెట్టటానికై నా తనకు అర్హత లేదే! చ్చ... చ్చ...చ్చ...ఎంత పొరపాటు. ఈ లాంఛనం యిది వరకే అయిపోయిందనిపించుకొని యీ విర విహారానికి బయలుదేరి వ్రుంటే తీరిపోయేది కదా ఇప్పుడు మాత్రం మించుకు పోయిందే ముందని తింటూ తింటూ వ్రున్న తిండిని ఆపేసి, ఆ పళ్లెలను పట్టుకు పొమ్మని ప్రకటనవ్రున్న స్త్రీరత్నాలను పురమాయించాడు. వ్రున్న పళంగాలేచి పెద్ద పెద్ద అంగలు వేసుకొంటూ హోటల్ యజమాని (కాదుకాదు—కోట గవర్నరు గారు) ఏమూల వ్రున్నాడో వెదక్కొంటూపోయి, ఆయన ముందు సాష్టాంగపడి రెండు కాళ్లుపుచ్చుకొని తనకు వీరాభిషేకం చేయమని బ్రతిమాలాడు.

ఆహోటల్ యజమానికి యిదంతా వింతగానే తోచింది. పెద్ద కాకపోతే—యాయన వీరు డేవిటీ? ఈ వీరుడికి తాను వీరాభిషేకం చేయించట మేమిటి?

అనలు అంతకు ముందే యీ డాన్ డ్వికేసెట్ గారి బుర్ర కేమైనా చెదలు పట్టాయేమో అన్న అనుమానం ఆహోటలు యజమానికి ఎలాగూ కలిగింది. ఇప్పుడు ఆ వ్యక్తివచ్చి అలా తనకాళ్లు పట్టుకు బ్రతిమాలాడటంతో యాయన అనుమానం దృఢమైంది. ఈ పిచ్చివాడిని వ్రుబ్బవేసి కాలం సరదగా వెళ్లబుచ్చు వచ్చు కదా అని హోటల్ యజమాని పైకిమాత్రం డాన్ డ్వికేసెట్ కోరికను ఎంతో మన్నిస్తున్నట్లు, ఆయనను వీరుడుగా గుర్తిస్తున్నట్లు ప్రవర్తించాడు. మొఖంలో ఎక్కడా ఎగతాళి ఛాయలు కనుపించ నీయ కుండా చూసుకొని, "హే! వీరాగ్రేకరా, నీ అధ్యర్థనను అనుసరించి నీకు వీరాభిషేకము నేయ నిచ్చగించు చున్నాను. వీరాభి షేకమునకు పూర్వము నీవొక వీరోచిత కార్యమును ఒనరింపవలసి వ్రున్నది కదా? నీ కవచాదులను ఒకచోనుంచి యీ గాత్రి రా తి అంతయు వాటిని ఏ దుష్కరులూ ఎత్తుకొని పోకుండా కాపాడుకొనుము, లేపటి ప్రాతఃకాలము ననే నీ యీప్రతిము నెరవేర్చెద గాక." అని గంభీరంగా అన్నాడు అలా అంటూ హోటల్ అని పిలువ బడే తనకోటలో యీ కవచాదులను దాచివ్రుంచ దగిన భవనం ఏదీ లేదనీ, అక్కడే అల్లంత దూరంలో కనువిస్తున్న నీళ్ల గాబులో ఆ కవచాదులు పడతేసి తొలికోడి కూసేవరకు కవల కాయవలసిందనీ నలహోయిచ్చి తాను తీవ్రమొన్నాడు. హోటల్లోపలికి పోయి యింకా కొంతమందిని కూడగట్టుకువచ్చి డాన్

అనువాదం

శ్రీ విశ్వాత్ముల నరసింహమూర్తి

క్విక్ సెట్ కు కనిపించకుండా ఒకచోట ను లొచ్చి యాయన ఏం చేస్తాడో చూస్తున్నాడు.

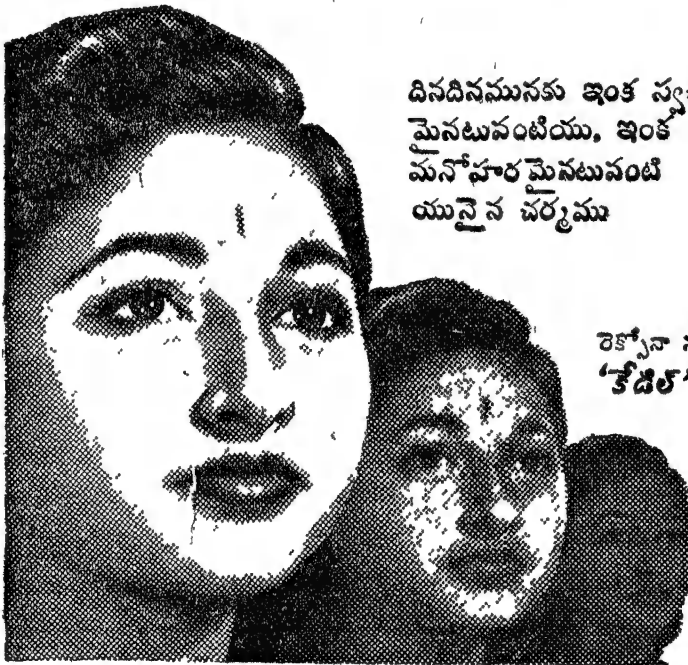
డాన్ క్విక్ సెట్ ధీమాగా తన కవచాదులను తీసి గుర్రాలు నీళ్లుతాగే ఆ తొట్టిలో పడవేసి, యీటె పుచ్చుకొని దానిచుట్టూ తిరుగుతూ కాపలా కాస్తున్నాడు.

పచ్చ పువ్వులా వెన్నెల కాస్తున్నది ఆ వెన్నెల అదీ చూసేసరికి డాన్ క్విక్ సెట్ మనస్సు బలే తేలిక పడింది. వీరాభిషేకం కాలేదన్న ఆ ఒక్క కొరత కూడా రేపు తెల్లవారేలోగా తీరిపోతున్న దాయెను. మరి అతని మనసు ఎందుకు తేలికపడదు?

ఆ విధంగాచాలా భాగం రాత్రి ఏగొడవా లేకుండా ప్రశాంతంగానే గడిచిపోయింది. ఒక రూము రాత్రిగడిచాక సరుకులు మోసుకుపోయే వాడొకడు తన కంచర గాడిదను తీసుకొని ఆహోలలు ఆవరణలోకి వచ్చాడు. ఆ కంచరగడిద అలసి పోయి వున్నదేమో, యిన్ని నీళ్లు అయినా పట్టదామని కళ్లెం పుచ్చుకొని గాబు దగ్గరకు వడి పించుకు వచ్చాడు. తిరా వచ్చిచూస్తే, తనగాడిద నీళ్లు త్రాగేందుకు వీలులేకుండా ఆ తొట్టిలో తుప్ప పటిన కవచం పడివుండటం చూచి అతడికి వల్లు

మండుకు పోయింది. వినుక్కొంటూ కనుక్కొంటూ అతడు ఆ కవచాన్ని తీసి యివతల పారేశాడు. ఇదంతా చూస్తున్న డాన్ క్విక్ సెట్ ఆ పాద మస్తకం కోపంతో కంపించి పోయాడు. ఒక్కమారు పెద్దగా హుంకరించి తనచేతిలో వున్న యీటె మడమతో వాడి నెత్తిన ఒక్కటి పెట్టాడు. దెబ్బ బలంగా తగిలిందేమో, దెబ్బ తిన్నవాడు కిక్కురు మనకుండా పడి పోయాడు డాన్ క్విక్ సెట్ ఒక్కసారిగా విజయాట్ట హాసంచేసి ముందుకు వంగి క్రింద పడివున్న తన కవచాన్ని అతి పదిలంగా ఎత్తి మళ్లీ గాబులో పడవేసి, ఎప్పటిలాగు ఏమి జరుగనట్లు కాపలా కాయటం మొదలు పెట్టాడు.

మరికొద్ది నేపట్లోనే మరొకడు యిలాగే తన కంచర గాడిదను తీసుకువచ్చి నీళ్లు త్రాగించ బోయాడు. గాబులో అడ్డంగా యీ కవచం పడివుండటం చూసి యితడూ చిరాకుపడి దాన్ని తీసి యివతల పారేశాడు. ఇంతకు ముందే యీపని చేసినందుకు ఒకడికి శాస్త్రీ అయివుండగా, వీడెవడో తలకు మావాడు మళ్లీ అదేపని చేస్తున్నందుకు డాన్ క్విక్ సెట్ కు కోపంతో పాటు కొంచెం జాలికూడా కలిగింది. అక్కడికి ముందుగానే చావబాదటం ఎందుకనీ, పెద్ద పె

దినదినమునకు ఇంక స్వచ్ఛమైనటువంటియు, ఇంక మనోహరమైనటువంటి యువైన చర్మము

రెక్సోనా సబ్బును ప్రతిదినము వాడండి. దానితోని 'కేడల్' మీ చర్మమునకు క్రొత్త ఆరోగ్యమును మరియు స్వచ్ఛదనమును తెచ్చును.

రెక్సోనా

ఇది ఒక్కడే 'కేడల్' గూడిన సబ్బు
*మెత్తగాచేయునట్టి చర్మమైనది ఒక ప్రత్యేక మిశ్రమమునకు రిజిస్టర్ చేయబడినది

రెక్సోనా ప్రాప్రయిటరీ లిమిటెడ్ వారికై ఇండియాలో తయారుచేయబడినది

RP 87-510 TL

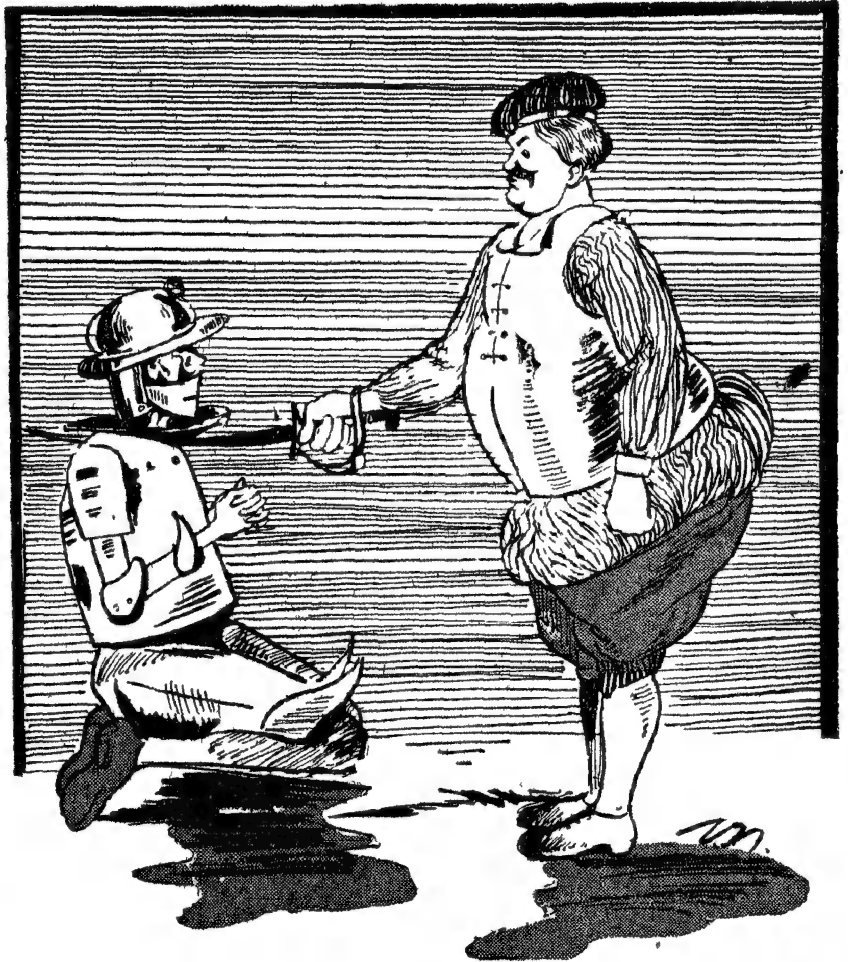
తిట్లు జతపరచి వీలైనన్ని విధాల వాడికి హెచ్చరికలు చేశాడు. కోపం వచ్చిందంటే తాను మనిషిని కానని ఎన్నిమార్లు చెప్పినా వాడు వినకుండా తన కవచాన్ని తీసి యివతల పారేసేసరికి, నిజంగా యితనికి మనిషికి వచ్చేంత కోపం వచ్చేసింది. ఏమైతే అదే అపుతుందని బలం కొద్ది ఆయీట మడిమ పుచ్చుకొని ఆ పెంక ఘటం తలపై ఒక్క దెబ్బ వేశాడు. వల్లు తెలియని ఆవేశంలో కొట్టాడేమో, వాడి బుర్ర కాస్తా బద్దలు అయింది. వాడు 'చచ్చానో' అంటూ నేలమీద కుప్పన కూలబడ్డాడు. ఏడికేక విన్న మరికొంత మంది సరుకులుమోసే ముఠావాళ్లు గబగబా అక్కడకు పరుగెత్తుకొంటూ వచ్చి, తమ ముఠాలో ఒకటి కొట్టి చంపుతున్న డాన్ క్విక్ సెట్ మీద అందరూ కలసి రాళ్లు రువ్వటా ప్రారంభించారు. వాళ్లు విసిరే రాళ్లు తగలకుండా చేసుకోవటానికి డాన్ క్విక్ సెట్ కు ఏదిక్కు తోచక, తానింతవరకు ఏ సిల్ గా బుచ్చుటూ అయితే పహరా తిరుగుతున్నాడో ఆగాబుప్రక్కకేపోయి, దానిచాటున ముడుచుకు కూర్చున్నాడు.

ఇదంతా యితసేపూ చాటునుంచి చూసున్న హోటల్ యజమాని, యిక పరిస్థితులు వివమించి పోతున్నాయని గుర్తించినవాడై, అనుచర బృందంతో యివతలకు వచ్చి 'ఆగమ'ని అందరినీ అదిలించాడు. ఇప్పటికీ యీ వెర్రివాడి వెకిలి చేష్టలు ఆతనికి మొఖంమొత్తి పోయాయి. ఆకారణంచేత డాన్ క్విక్ సెట్ తొలికోడి కూసేటంత వరకు కాపలా కాయనక్కరలేదని పురమా యించాడు. ఏరాభిషేకం చేయటానికి యితవరకూ ఆతడు ప్రదర్శించిన ధైర్యసాహసాలే చాలునని కూడా ఆహోటల్ యజమానిభావటంగా ప్రకటించాడు.

ఒక కుర్రవాణ్ణిపోయి వెలిగించిన కొవ్వవత్తులు రెండు పట్టుకు రమ్మని కేక వేశాడు. ఆ పల్లె

పడుచులను యిద్దరినీ నిద్దరలేపి తీసుకు రమ్మన్నాడు. ఈ వర్షాట్లు అన్నీ ముగిశాక, తాను హోటల్ పద్దులు వ్రాసే చిత్తా తీసుకు వచ్చి ఒకపేజీ తెరచి పట్టుకొని ఏవేవో మంత్రాలు చదివి నట్లుగా ఆపద్దులే బిగ్గరగా చదివేశాడు. డాన్ క్విక్ సెట్ ను మోకరిల్లమని బారెడు పొడుగున్న కత్తి ఒకటి పుచ్చుకొని ఆకత్తి అంచుతో ఆతని భుజంపై తట్టాడో కొట్టాడో—మొత్తానికి ఆక్రతువు పూర్తి చేశాడు.

“పాప భూయిష్టమైన యాభువిని ధర్మమును కాపాడుము. అధర్మమును అణచివేయుము. సాక్షాత్తు ఆ పరమేశ్వరుడు నిమిత్త మాత్రుడైన నాద్వారా నీకీ ఆజ్ఞయిచ్చుచున్నాడు. నేడు మొదలుకొని ధర్మ రక్షణమే నీదీక్ష. ఈదీక్ష నిర్వహణము నందు నీ ప్రాణముపైనను లెక్క నేయకుము.” అంటూ మతబోధకుల ధోరణిలో వుపన్యాసం దంచివేశాడు. డాన్ క్విక్

సెట్ కళ్ల వెంట అనందాశ్రువులు జొరబడితాయి. ఆ అంగనలు యిద్దరూ డాన్ క్విక్ సెట్ దగ్గరకు వచ్చారు. ఒకామె పొడుగాటి కత్తిని ఆతిని నడుముకు బిగించి కట్టింది. మరొకామె గుర్రం మీద జీనూ అదీ సిద్ధంచేసింది. అంతటితో డాన్ క్విక్ సెట్ గారి వీరాభిషేక మహోత్సవం వైభవోపేతంగా ముగిసింది.

డాన్ క్విక్ సెట్ మహాదానందంతో ప్రహ్లాది పోయ్యాడు. తన వీరాభిషేకంలో పాల్గొన్న వ్యక్తులందరికీ పేరు పేరున కృతజ్ఞతా పూర్వకమైన అభివందనాలు అందచేశాడు. ఈ మహోత్సవంలో ఓత్సాహంతో పాల్గొన్న ఆ యిద్దరు స్త్రీలవిషయమూ యితడు మరింత శ్రద్ధగా అడిగి తెలుసుకొన్నాడు. ఒకామె తాను చెప్పలు కుట్టేవాని కూతురుననీ, తన పేరు 'టోటోనా' అనీ చెప్పింది. రెండో ఆమె తానొక పిండి మర యజమాని కూతురుననీ, తన పేరు 'మొలివేరా' అనీ చెప్పింది. ఈ యిద్దరు కన్యలు తనకు వీరాభిషేకం చేయించటంలో కనుపరచిన శ్రద్ధకు మెచ్చి డాన్ క్విక్ సెట్ వారిద్దరికీ 'లేడీ' బిరుదులు యిచ్చేశాడు. ఇకపై వారు తమనామ ధేయాలకు ముందు యీ 'లేడీ' బిరుదాలను కూడా చేర్చుకొని 'లేడీ టోటోనా' అనీ, 'లేడీ మొలివేరా' అని పిలిపించుకోవలసిందిగా అనుమతించాడు. డాన్ క్విక్ సెట్ వెర్రి వాగుడుకు వారిద్దరూ లోలోపల నవ్వు కొంటూనే, వైకి మాత్రం ఆయన ఆజ్ఞ మేరకు లేడీ బిరుదాల్ని స్వీకరించి పాటిస్తామని ఆయనకు వాగ్దానం చేశారు.

ఈ భాగోతం అంతా పూర్తి అయ్యేసరికి ఆకాశంలో తూర్పున తెల్ల రేకలు ఆడుతున్నాయి. తనను వీరుణ్ణిగా చేసినందుకు ఆహోటల్ యజమానిని (కాదు కాదు—కోటగవర్నరు గారిని) తదితరులను మరొకసారి మనసారా అభినందించి, వారందరి వద్దను శైలపు పుచ్చుకొని డాన్ క్విక్ సెట్ తనముద్దుల గుర్రం 'రోజినాన్ టీ' మూపున ఎక్కినవాడై విశాల ప్రపంచంలోకి వెళ్లాడు.

2

డాన్ క్విక్ సెట్ తాను వీరుణ్ణి అయ్యానన్న ప్రబలాటం తీరకముందే, ఆమరునాడే, ఒక

విచిత్ర సంఘటనలో చిక్కుకుని, వట్లు హూనం చేసుకొన్నాడు.

ఆ తెల్ల వారుర్పూమున వీరాభిషేకం చేయించుకొని బయలుదేరి 'రోజినాన్ టీ'ని జోరుగా పోనిచ్చాడు. ఫలానిచోటికి పొమ్మని ఆగుర్రానికి తాను పురమాయించ కుండా, ఆగుర్రం తీసుకు పోయిన చోటికి తానేపోవటం మంచిదని అతనికి అనిపించింది. అలా అనిపించటానికి కొన్ని కారణాలు వున్నాయి. ఈరోజుల్లో అన్యాయం జరుగనిచోటు అంటూ ఎక్కడ వుందీ? ఎక్కడలేదు. అలాంటప్పుడు ముందుగా ఏ అన్యాయాన్ని అణచాలి అనే నమన్యను పరిష్కరించే బాధ్యత గుర్రానికే వదిలేస్తే మంచిది. ఇది మొదటి కారణం. రెండోది—తన గుర్రం రోజినాన్ టీ వున్నదే—అది బలే తెలివైన గుర్రం. అనలు ఒక్కొక్కప్పుడు నిజంగా తనకంటే కూడా అదే తెలివైనదనే అనుమానం డాన్ క్విక్ సెట్ కు అప్పుడప్పుడూ తగులుతూనే వుంటుంది. అలాంటప్పుడు ఎక్కడికి పోవాలి అనే విషయాన్ని తేల్చు లేకి తన బుర్ర పాడుచేసుకోవటం కంటే కూడా ఆ విషయాన్ని తెలివిగల యీ గుర్రానికి వదిలేయటమే తెలివైన పని అనిపించు కొంటుంది. అందుకని తాను నిశ్చింతగా గుర్రం ఎక్కి కూర్చున్నాడు. ఆ గుర్రం మాత్రం తాను యితవరకూ వుండటానికి అలవాటు పడివున్న 'లామంచా' గ్రామంలోని డాన్ క్విక్ సెట్ గారి షశువుల కొఠం వైపుకే దూరి తీస్తున్నది. ఆనంద పారవశ్యంలో మునిగి తేలుతున్న డాన్ క్విక్ సెట్ యిది గమనించనే లేదు. ముసలి గుర్రం తక్కుతూ తారుతూ మంద గమనంతో ముందుకు పోతూనే వున్నది. ఇంతలో అల్లంతి దూరంలో పెద్దపెద్ద గొడుగులు వేసుకొని పోతున్న గుంపు ఒకటి డాన్ క్విక్ సెట్ కంటబడింది. ఆరుగురు వర్తకులు గుర్రంమీద ఎక్కి ఎండ తగలకుండా పెద్ద గొడుగులు పట్టుకొని పోతున్నారు. వీళ్ళకు నలుగురు జమానులు. ఆ జమాన్లు కూడా గుర్రాలమీదే స్వారి చేస్తున్నారు. కంచర గాడిదలను తోలే మరి ముగ్గురు కూడా వీళ్ల వెంట కాలినడకను వస్తున్నారు.

వీరాభిషేకం కూడా పూర్తి చేయించుకొని సాహసకార్యాలు చేయాలని తపించి పోతున్న డాన్ క్విక్ సెట్ కళ్లకు, వాళ్ల దారిని

వాళ్లు పోతున్న యీపది మంది మనుష్యులూ పది మంది పెద్ద రాక్షసుల్లా కనుపించారు. అలా అతని మనసుకు తోచి తోచటంతో వాళ్లు పోతున్న దారికి అడ్డంపడి తన యీటెను హద్దుగా పెట్టి “ప్రాణ ములపై ఆకపున్న వారెవ్వరైననూ సరే—యీహద్దును దాటుటకు ముందు లా మంచా సామ్రాజ్య ‘డల్ సీనియా డల్ టాబాసా’ రాకుమారిని మించిన అందగత్తె యీ ముల్లోక ములందెచ్చటను లేదని ఒక్కమారుగొంతెత్తి చాటవలె. ఇది నాయాజ్ఞ.” అంటూ హుంకరించాడు.

ఈ వాగుడూ, ఆమెనిషి ఆకారమూ చూసి యీ వర్తకులు కూడా వెనుకటి హోటల్ యజమాని మాదిరిగానే, యిదేదో జెర్రి వేపం క్రింద జమకట్టు కొన్నారు. ఆపది మందిలో ఒకడికి కాసేపు వీడితో కులాసాగా కాలక్షేపం చేయాలనే బుద్ధి పుట్టింది. అందుకని లేచిపోని నమ్రత నటిస్తూ “మహాభాగా, ఏ రాకుమారి సౌందర్యాతిశయాన్ని మీరు యితరగా కొనియాడుతున్నారో ఆమెను మే మెవ్వరమూ మునుపు చూచి వుండలేదు. తమరు దయచేసి ఆమెను మాకు ఒక్కసారి చూపిస్తే, ఆమెకు నిజంగా అంతటి అందంపుందని మాకుతోస్తే, మీరు కోరినట్లే తప్పక ఆమెను మించిన అందగత్తె యీ ముయ్యేడు లోకాలలో ఎక్కడా లేదని చాటగలం” అన్నాడు. డాన్ క్విక్ సెట్ మాత్రం ఏం తక్కువ తిన్నవాడా! “మూఢులారా? ఆమెను ఒకసారి చూచిన తరువాత ఆమె అందమును గూర్చి మీరు ప్రస్తుతించటంలో గొప్పదనము ఏమున్నది? ఆమెను చూడకయే ఆమెను మించిన అందగత్తె ‘నభూతో నభవిష్యతి’ అని గుర్తించి ప్రస్తుతించటంలోనే కదా మీ జన్మల సార్థకమయ్యేడిని? మీరట్లు ఆమెను ప్రస్తుతింప నిరాకరించుచో, వ్యర్థములైన మీనాలుకలను యిదే నాకత్తితో శత సహస్ర్రు ఖండములుగా కోసివేసెద. కాచుకొనుడి.” అంటూ బిగ్గరగా అరిచాడు.

“మహాశయా! మీరు ఆమెను చూపించి పోయిన మానే. ఆమె చిత్రావైన్నా చూపించండి. ఆ బామ్మలో ఆమెకు ఒకకన్ను గ్రుడ్డిదైనా కూడా, మీరుకోరినట్లే ఆమె అందగత్తె అని ఒప్పుకొంటాం” అనియిందాక మాట్లాడిన వర్తకుడే యిప్పుడు మళ్లీ సమాధానం యిచ్చాడు.

“ఏమేమీ! నాహృదయాధి దేవతను అంధు

రాలందువా! కుటిల జన ధిక్కారమును సైతునా! ధిక్కార...ధిక్కార” మంటూ ఆ వర్తకుడి మీదికి తన యీటెను గురిచూసి గుర్రాన్ని ముందుకు దూకించాడు. సావం ఆ వర్తకుడు యీతని కోపానికి బలి అయ్యేవాడే. కానీ ముసలి గుర్రం మత్తుగా నిలుచుని వుండి వుండి ఒక్కసారిగా కదలబోయే సరికి ముందు కాళ్లు వంగక కూలబడి పోయింది. గుర్రంతో పాటు డాన్ క్విక్ సెట్ కూడా క్రిందపడి వుండలాగా చుట్టుకుపోయి పల్లంలోకి దొర్లుకొంటూ దొర్లుకొంటూ పోయి అల్లంత దూరంలో ఆగిపోయాడు. తగిలిన దెబ్బలకుతోడు ఆ యినపకవచము, పుక్కుడాలు, పుక్కుటోపీ యివన్నీ కలసి అతని వంటిమీద పెద్ద గాడిద అంత బరువుతేలి ఆతట్టి తెగ కుంగిడిశాయి. మనిషి కదలేక పోయాడు. సమయం కనిపెట్టి కంచర గాడిదలు కాసే మనిషి ఒకడు గబగబా వచ్చి యీతని యీటెను పూడలాక్కిని దానిని మూడు ముక్కలుగా విరగగొట్టి, ఒక్కొక్క ముక్కతో ఒక్కొక్క సారి చొప్పున క్రిందపడివున్న డాన్ క్విక్ సెట్ వంటి మీద తామారూపు వాయించాడు. చేతుల దురద తీరేదాక డాన్ క్విక్ సెట్ వీపుమీద మద్దెల నరుస లన్నీ వాయించి, అంతకుముందే ముందుకు సాగి పోతున్న తమ బృందంవారిని కలుసు కొనేందుకు దాడు తీశాడు.

డాన్ క్విక్ సెట్ కు యీదెబ్బలతో బామికల్లో సున్నం లేకుండా పోయింది. దీనికి సాయం యీ యినపతోడుగు ఒకటి. దీనిదుంపతెగ యిది మునుగుల బరువు వున్నది. లేవబోతే ఒక చెయ్యికానీ, ఒక కాలుకానీ ఏదీస్వాధీనంలోకి రాలేదు. చేనేది ఏమీలేక ఆకాశంలోకి గ్రుడ్లప్పగించి చూస్తూ అలాగే గంటల తరబడి పడివున్నాడు. ఇప్పటికీ అలాగే అక్కడే పడి వుండే వాడేమోకానీ, —యింతలో వాళ్ల పూరి వాడే ఒక రైతు పొలం పనిమీదపోతూ ఆదారి వెంట వచ్చాడు. ఎవడో మనిషి యిలా కట్టెలా పడివుండటం చూసి జాలివేసి దగ్గరకు వచ్చి చూశాడు. వాళ్ల పూరి మనిషేనని పోల్చుకొన్నాడు. డాన్ క్విక్ సెట్ ఆరైతుతో తనకేమీ గాయాలు తగలలేదనీ, కొద్దిగా బాపెలు మాత్రం కట్టాయనీ చెప్పకొన్నాడు. చిందర పందరగా పడిపోయివున్న ఆ కవచాన్ని, టోపీనీ, డాలును, ముక్కలు ముక్కలుగా పడివున్న యీటెను

11-6-52

నడమంత్రపు సిరి

(32-వ పేజీ తరువాయి)

కూడా నాకు బహుమానమే?"
"అన్నాడుట. దాంతో రామమూర్తి గారిఖ్యాతి దిగంతాలకు వ్యాపించి నట్లయింది. చాలా రోజులపరకు రామమూర్తిని గురించే ప్రతి వారూ మాట్లాడే వారు, ఆయన్నే పొగిడేవారు.

ఈలోగా ఎన్నిక లొచ్చాయి. అంతకు ముందు అధికారంలో వున్నవారు లంచాలు మరిగారనీ అందుకు వారిని తొలగించి రామారావు వంటి సత్పురుషులను అసెంబ్లీకి పంపిస్తే దేశం బాగుపడ గలదనుకున్నారు ప్రజ. "అబ్బే! నాకెందు కండి యంతభారం" అన్నాడు రామమూర్తి. ప్రజలు ఆయనే ఎన్నిక కావాలని పట్టు నట్టారు. "ఏదో మీరింత బల వంతం చేస్తే కాదనలేక పోతున్నా" అని ఒప్పుకొన్నాడు రామమూర్తి.

నరే రామమూర్తి గార్ని నిల బెట్టారు. ఇంకా చాలామంది నిలు చున్నారు. రామమూర్తిగారికి డబ్బుమీద అపేక్షలేదని సుబ్బా రావు గారి పద్మవిషయంలో తెలిసింది. అందుకని ఆయనకే ఓట్లు యివ్వ దలచుకున్నా రందరు. తక్కినవారు లక్షలు లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు. వారితో "యిప్పుడు మీరు డబ్బుచ్చి ఓటు వేయించు కొంటున్నారు. రేపు మీరు యంతకు యంత డబ్బెందుకు తీసు కోరు?" అని కూడ కొందరు మిగిలిన అభ్యర్థులను అడుగకపోలేదు. రామమూర్తి గారి స్వంతఖర్చుల నిమిత్తం ఊరంతా డబ్బు చందా

వసూలుచేసి యిచ్చింది. ప్రచారం చేసిపెట్టిన మాకు ఆయన కాఫీ ఖర్చులనిమిత్తం డబ్బువ్వపోతేఎవరూ తీసుకోలేదు. "ఏదో మీయందు అభిమానం కొద్దీ ఈపని చేస్తున్నాం. కాని డబ్బు నాశించికాదని" ఖచ్చితంగా చెప్పాం. ఓటింగు రోజున యిళ్ళకు కార్లు, బళ్ళు పంపిస్తే "మాకెందు కండి యివన్నీ! మీ బోటి వారికొకటకు మేము నడచి వెళ్లే ఓటు వేస్తాం" అన్నారు. ఒక ముక్కలో చెప్పాలంటే ఆయనకు దమ్మిడి ఖర్చుకాలేదు.

ఎన్నికల ఫలితాలు ప్రకటించారు. రామమూర్తి గారికే విజయం లభించింది. తక్కిన వారందరకు కలిపి షెయ్యట్లట్లు గూడా రాలేదు. పాపం! డిపాజిట్లు కూడా దక్కలేదు. రామమూర్తి యిప్పుడు అసెంబ్లీ సభ్యుడు అయ్యాడు. మా ఊరికి కొద్దో గొప్పో సహాయం చేశాడు కూడా.

చూస్తుండగానే రెండు సంవత్సరాలు గడచిపోయాయి. ఈలోగా ఆయన రెండు స్వంతమేడలు లేవాడు. రెండు చిన్నరూట్లు ఏర్పరచు కొన్నాడు. స్వంతంగా ఒక సినిమాహాలు కట్టాడు. ఫ్యాక్టరీలో షేర్లు కొనేశాడు. ఆయన గుతించి విచారిస్తే తెలిసినసంగతి ఏమిటంటే ఆయన అంత లంచగొండి పుట్టలేదనీ, పుట్టపోడనీ, తెలిసింది అబ్బ విసలేక పోయాను. రామమూర్తి ఎంతగామారి పోయాడు?

"స్వార్థాన్ని అపేక్షించకుండా సుబ్బారావు గారి 80 వేల రూపాయలు——" అని నేనేదో అనబోతే "80 వేలేమిటయ్యా! అనలేమి

లేదు. సుబ్బారావు గారి డబ్బూ పోలేదు; గిబ్బూ పోలేదు. సుబ్బారావు తను నుంచుంటే లాభం లేదని రామూర్తితో కలిసి నాటకం ఆడాడు. సుబ్బారావు, రామూర్తి వల్ల అనేక సహాయాలు పొందాడు. అందుకని ఆపర్చు పోయినట్లు, అది యీ ధర్మాత్ముడు తెచ్చియిచ్చినట్లు, బహుమానంకూడా వద్దన్నట్లు ఎంతో పెద్ద నాటకం ఆడారు; యిద్దరూ చేరి. ప్రజలను మోసం చేశారు. యిదివరకటే వారంటే వారిని తలదన్నారు ఏరు. దమ్మిడి ఖర్చుకాకుండా ఆనెంట్లీ సభ్యుడయి కూర్చున్నాడు. చూద్దాంగా— మళ్ళీ ఎన్నిక లొస్తున్నాయిగా!" అన్నాడు నామిత్రుడు. నాకు అప్పుడర్థమయింది అనలు సంగతి.

"ఎంత నాటక మాడాడురా" అని అనుకొన్నా నేను.

మళ్ళీ ఎన్నిక లొచ్చాయి. రామమూర్తి నిలబడ్డాడు. తన పలుకుబడి పోయినట్లుగ్రహించాడు. డబ్బు పెదజల్లాడు. కాని లాభం లేక పోయింది. ఈసారి ప్రజకన్ను తెరిచింది. రామమూర్తి ఓడి పోయాడు. ఎవరు గెలిచిందీ మనకనవసరం.

ఇదివరకు కట్టించిన మేడలు సంపాదించిన బస్సురూట్లు, సినిమా హాలు ఫ్యాక్టరీలో షేర్లు మాయమయ్యాయి. రామమూర్తి ఇప్పుడు బికారి.

అతను కనబడితే "యితను బలే మంచి త్యాగి" అని కొందరు అంటూ వుంటారు.

నేనుమాత్రం నడిమంత్రపు సిరి అనుకొంటూ వుంటా. ★

శుభోదయావారి ఆదర్శంలో జానకి.

ಕಂಪೆ. ಮಂಗಳೂರು - ೨೬. ೧೨. ೧೯೫೬.

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

అందులో ఇట్లు ప్రాంతవ్యవసాయ చట్టమును తీర్మానించి, ప్రకటించి, అందును అమలు చేయుచున్నట్లు తెలిపింది. చట్టమును అమలు చేయుచున్నట్లు తెలిపింది. చట్టమును అమలు చేయుచున్నట్లు తెలిపింది.

‘ఉంపుకుకట్టా’గా కొత్తగా పునః నిర్మాణ
చేసినట్లు తెలుస్తుంది.

[illegible]

నా గ య్య త ల వ్రా పు తా ము.
 తంకటి నామూ డిమ ప్రవేగిస్తూ "ఒకమా
 రిలాక్షమైరా" అంటుంది. నరహర్షిని
 "అమృతమ్" అని నాగయ్యకు బహుశ్చ
 అందించి లాంటి వాడతాడు. నాగయ్య
 మాతా మేదిదిగి నిష్క్రమిస్తాడు.

శ్రీమద్భగవద్గీతా అయిన పంచమోపనిషత్

అనంతా! ఇరు నునుంద.

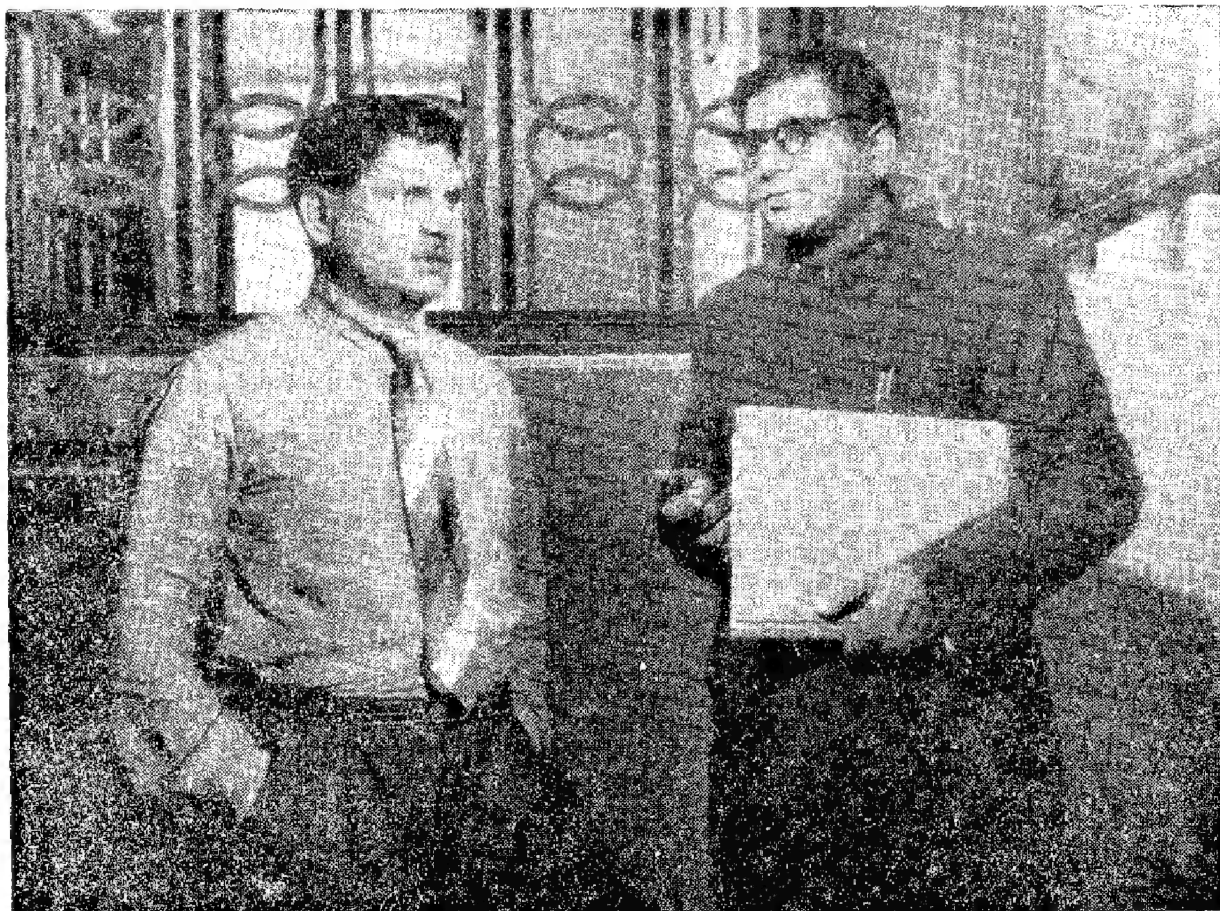
హరి తిరుచాటి మేల్ భాగో నొరసామి
 తన కొడుకును ముందరినిబొందాడు. "పని
 న్నర అయిం ది. ఇంకొ న్నూలు కె
 మా లేదు. పాప ప్రమాదం నెట్టు నెట్టు వెట్టు!
 ఎక్కడోని చివ్వందోరా నెట్టు?.. పోయి
 మేనే జరుగుచికి లేనుకో," అంటాడు.

“వాయిదా” కథలో మంచి పనులైన
వన్నీ వేలాలు వన్నాయి. ప్రాచురియిటరు
బాంబరెడిగా వచ్చిందే లింగనూరి పాత్ర
పలికేవాడే. అతడు ప్రాచురియిటరు కోడు
కురు దుష్టమార్గాల్లోకి దింపి పబ్బు తీగ
లేయిస్తూ ఉంటాడు. మేనేజరుకూ అతనికి
పరిచు. మేనేజరు నాగైవా భస్మం
చేయాలని ప్రయత్నిస్తాడు. ఈ ప్రయ
త్నంలో అతనికి ఉంపుకుకడై తొప్పడు
నుంది.

లింగమూర్తిగారు తన హాస్యాంశం
ఎదురుమాటూ పక్కగదిలో భాగీగా
కూర్చున్నారు. ఆయన్ని పరికిరించుగా
రా'తా'భాసీ | పొరంబంబాను, గజివిని

మామనాలు సేతుగా కట్టిన చిత్రలేఖలో
 చనకదండం ప్రవేశించిందని, ముందుగా
 మళ్ళీ "హానీ మీద" వచ్చే మామనాలు
 కవిత్వమన్నాయని బంధమా కట్టినట్లున్నామని
 అయిన ఇంకోకమాటన్నాను: చిత్రలేఖ
 పడుదల చేయబోతున్నానని జర్నలిస్టులకు
 మాకించకూడదు. జర్నలిస్టులు ప్రేక్షకు
 లకూ, నిర్మాతలకూ మధ్య వంతుడవంటి
 వారు. పడుదలపడేసిందనిగర్న చిత్రలేఖ
 వారికి చూపిస్తే వారు ప్రేక్షకుల సృష్టి
 నుంచి మూడిమీ చూడగలవగాని నిర్మాతల
 దృక్పథం, వారి 'ఈతి భావాలు' తెలు
 సుకోలేరు. అలా కాక చిత్రం చూడ
 గంలో ఉన్నప్పటికీ జర్నలిస్టులకు సృష్టి
 చూపించి వారి అభిప్రాయాలు తెలుసు
 కోవలం సరైన దృక్పథం. ఇందువల్ల జర్న
 లిస్టులు చిత్రలేఖమంజూరి చిట్టచుట్టలు
 కడతలను సానుభూతితో ఆశ్రయించుకో
 గలరు; అని అయిన ఉపశేధమగు.

మొత్తానికి “నాయుడు” చిత్రం
పొలానే వాటివలననే శక్తి పుష్కలము

చివరకు ఇండియా పార్టీ “నాంబుల్లు” లో నాగయ్య, లింగమూర్తి.

సినిమా హాస్యం

రాజకీయ ప్రపంచంలో వచ్చే అలజడుల ప్రభావం అప్పుడప్పుడు సినీ రంగంపై కూడా ప్రపరిమావుతుంది. గతవారం తెలివైన ప్రయోగం పెట్టుకున్న ప్రాదక్షన్సువారు ప్రకృతిరావు ప్రభువులు ప్రయోగం రద్దు చేసుకున్నట్లు తెలిసింది. జి. శరణ్ గారి సీనియరు ప్రశ్నించగా "హ్యూజర్స్, పశ్చిమ జర్నలిస్టులకు, ముఖ్యంగా టెలికాలో సోవియట్ ప్రాంతం, పశ్చిమ రాజ్యాలు ప్రాంతం మధ్య రాకపోకల నిర్బంధాలు వచ్చాయని మాకు తెలిసింది. ఈ సమయంలో అక్కడికిపోతే చిక్కపడి పోతామేమోనని ప్రస్తుతానికి మానివేశాం" అన్నారు.

వాహినీవారి సాంఘిక చిత్రం "పెద్దమనుషులు" తాళాకు స్క్రిప్టు వగైరాలు అన్నీ పూర్తయినట్లు, ఈ నెలలో షూటింగ్ ప్రారంభం కానున్నట్లు తెలిసింది. ఈ చిత్రాన్ని కె. వి. రెడ్డిగారు డైరెక్టు చేస్తారు. కమక ఇది కె. వి. గారి మొదటి సాంఘిక చిత్రం అవుతుంది.

సంగీత దర్శకుడు ఎస్. రాజేశ్వరరావు ప్రస్తుతం ప్రసాద్ గారి స్వంత చిత్రానికి, తొర రాజకుమారి తీస్తున్న ఒక తమిళ చిత్రానికి సంగీతం రచిస్తున్నారు.

ఎ. వి. ఎమ్. ప్రాదక్షన్సువారు తమిళం, తెలుగు, హిందీలలో "గడ్డ" అనే చిత్రం తీస్తున్నారు. దీనికి రామన్ దర్శకుడు. వాగయ్య ప్రధాన పాత్రలలో నిర్వహిస్తున్నారు.

20-5-52 సచిత్ర వారపత్రికలో "వెంజన్" చిత్రంలో గీరజ, కంఠారావు నాయికలుగా నటిస్తున్నారని పొరపాటున పడినది. వీరు డైరెక్టర్లు, అన్నగా నటిస్తున్నారు. ఈ చిత్రంలో రాజనాథ ముఖ్యపాత్రలలో ఒకదానిని నిర్వహిస్తున్నారు.

స్క్రిప్టు రచయితగా సినీ రంగంలోకి ప్రవేశించిన కె. ఎ. అశ్వానీ ఇప్పుడు "అన్ ఫోర్గట్" అనే చిత్రం సాంథంగా నిర్మిస్తూ, డైరెక్టు చేస్తున్నారు. ఈ చిత్రం జులైలో విడుదల కావచ్చును. ఇందులో నర్సీస్, రాజ్ కపూర్, ఓం ప్రకాష్, ఆగా మొదలైనవారు నటిస్తున్నారు. నర్సీస్ రెండు పాత్రలు నిర్వహిస్తాడు.

మాస్తే అంతా ఒక కుటుంబంలో వారుగా మెలకుతున్నట్లు కనబడింది. అందులో వాగయ్యగారు ఆడరానికి, ఓపికకు పెట్టింది పేరు. ప్రతి నటినుండి, నటుని నుండి సాఫల్యమొనరితే ప్రతిభకు వెలికి తీసుకురావాలని ఆయన ప్రయత్నిస్తున్నారు.

నెహ్రూ ప్రాదక్షన్సువారి 'సింగారి' లో లలిత.

హిస్తున్నది. ఒకటి ధనికునికుమార్తె పాత్ర. మరొకటి ఆ ధనికునికి ఒక వేశ్యవలన కలిగిన కుమార్తె పాత్ర. ఈ రెండుపాత్రల సంఘర్షణే చిత్రంలో కథావస్తువు. ఒక పాత్రలో సౌజన్యాన్ని, మరొక పాత్రలో దుష్టత్వాన్ని సరైన చాల నిపుణంగా నటిస్తున్నది.

* * *

అబ్బాస్ గతమాసం "ఆకాశ్" అనే యరొకచిత్రం మొదలుపెట్టాడు. దీనికి డైరెక్టరు మన్మోహన్, స్క్రిప్టరచయిత అబ్బాస్. నదిరా, బులాద్ పానీ, సుమిత్ర, ఆగా మొదలైన వారు నటిస్తున్నారు. అనిల్ విశ్వాస్ సంగీతం రచిస్తున్నాడు.

* * *

బాంబేటాకీస్ కార్మికుల సంఘంవారు తమంతటామూ ఒక చిత్రం తీస్తున్నారు.

సవరణ

ఈ సంచిక 15 వ పేజీలో వెలువడిన పక్షిరాజావారి 'కాంచన' ప్రకటనలో విడుదల కేంద్రము ఖమ్మంమెట్టుకు ఎదురుగా 'టాకీస్' అని ఉన్నది. 'సారథి టాకీస్' అని చదువుకొనవలెను. 'కాంచన' ఖమ్మంమెట్టు సారథి టాకీస్ లో విడుదల అగుచున్నది.

ఈ చిత్రంలో డైరెక్టరు ఫణి మజుందార్, తారలు దిలీపకుమార్, మధుభాల, దేవానంద్, షేక్ ముక్తార్, తదితరులు, ఉచితంగా పనిచేస్తున్నారు.

వ్యాఖ్యలు, విమర్శలు

(3-వ పేజీ తరువాయి)

చెయ్యవలసిన కృషి ఎన్నడూ తృప్తిగా కానరాగలేదు. దేశంలో ప్రాథమిక విద్యా పాఠశాలలు బాగా చాలవు. ప్రచారం చేసి సర్వవర్గాలకూ చెందిన బాలబాలికలను ప్రాథమికవిద్యా పాఠశాలలకు పంపవలసిన బాధ్యతను లోకల్ బోర్డులు నిర్వహించడంలేదు. నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టే అవకాశం ఇంకా కనుచూపుమేరలో నైనా లేదు. ఈ పరిస్థితిలో లోకల్ బోర్డులు తమతమ ఆదాయాలలో ఫలానివంతు అని ఒక కనీసప్రమాణాన్ని నిర్ణయించి ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యావ్యాప్తికి గ్రంథాలయాల స్థాపనకీ తోడ్పడవలసినది పోయి ప్రభుత్వం తమ ఉద్యోగుల సౌకర్యం నిమిత్తం లోకల్ బోర్డుల ఖర్చుభారాన్ని పెంచడం ఉచితంగా కనపడదు.

వస్తూ తృప్తి

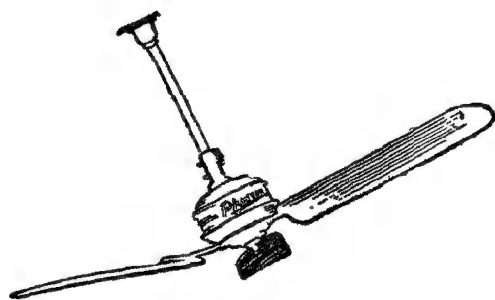
గతసంవత్సరంలోకంటే 1951-52 లో ముడిప్రతి, ముడివార, పంచదార అధికంగా ఉత్పత్తయినట్లు, భారతప్రభుత్వ ఆహార, వ్యవసాయశాఖల మంత్రివర్గం ప్రకటించింది. 1951 లో మొదటి నాలుగు మాసాలలో పోల్చినట్లయితే 1952 లో మొదటి నాలుగుమాసాలలో పారిశ్రామిక వస్త్రాత్మకతలో పెరుగుదల కనపడుతున్నదని కేంద్రవాణిజ్య శాఖామంత్రి శ్రీ టి. టి. కృష్ణమాచారి గారు పార్లమెంట్ లో తెలిపారు. వస్తువుల టోకు ధరల నిష్పత్తి ప్రమాణాల్ని (హోల్ స్టేల్ ప్రైస్ ఇండెక్స్) ఆహారవస్తువుల ధరలు తగ్గినట్లు, వివిధసగరాలలో కార్మికుల జీవనావసర వ్యయ ప్రమాణాల్ని గమనించినట్లయితే అవి కూడా తగ్గినట్లు తేలుతున్నదని కేంద్ర ఆర్థిక శాఖామంత్రి శ్రీ సి. డి. దేవ్ ముఖే గారు పార్లమెంట్ లో ప్రకటించారు. వివిధ ప్రాంతాలలో కరువు పరిస్థితులనుగూర్చి ప్రస్తావనూ ఇదివరలో ఆహార శాఖామంత్రి కిద్దాయ్ గారు ప్రజల కొనుగోలు శక్తి తగ్గినందువల్ల దుర్భిక్షం కనపడుతోందన్నారు.

గుణకారాల గుణం:

ఇవన్నీ వింటే నిజంగా మనదేశం ఏపరిస్థితిలో ఉందో అర్థం చేసుకోవడం దుర్లభమైపోతోంది. అంటే ఆర్థికంగా మనదేశం బాగుపడుతోందో లేక ఇంకా కుంగిపోతోందో పై వివరాల్ని బట్టి ఊహించడం అసాధ్యం. ఎలా అనుకుంటే అలా సరిపెట్టుకోడానికి వీలుగా ఉన్నాయి లెక్కలన్నీ.

లెక్కలమూట వచ్చుడెరుగునని సరిపెట్టుకోడానికి వీలులేని పరిస్థితి వచ్చింది. ఏపార్టీనిమానినా లెక్కల్లో మొదలెట్టి ప్రత్యర్థి పార్టీల్ని తిట్టడమో లేక లెక్కల్లోనే ఆత్మస్తుతి చేసుకోడమో కనపడుతుంది. (డా॥ పట్టాభిగారి ఇష్టానుగుష్టి మాదిరిగా) కాననసభలోనూ బహిరంగసభలోనూకూడా కమ్యూనిస్టుపార్టీ కాంగ్రెస్ వార్టీ ఇతర పార్టీలు లెక్కల్ని ప్రయోగించి పోరాటం సాగిస్తున్నారు.

నిత్యానుభవాన్ని పరిశీలించుకుంటే కొనుగోలుదారుల అవసరవ్యయ ప్రమాణం పెరగడమే కాని తగ్గడం ఎక్కడా కనపడదు. ఇచ్చేవెట్టుకి వస్తువు మరించుకు పోడమేగాని ముఖం వికసించటం కనపడదు. ఖర్చు అధిక మోతుండేగా ధరలు తగ్గాయనీ జీవనవ్యయ ప్రమాణం తగ్గిందనీ ఎవరైనా అంటే విశేషానికి సమానం ఊహి

ఫోనిక్స్ పంకాలు

(A. C. & D. C.)

కోర్ ఏజెంట్లు:

RM. S. & Co., Ltd, 16, Broadway, MADRAS-1.

విశాఖపట్టణం అండ్ తూర్పుగోదావరి జిల్లాలకు ఏజెంట్లు :-

మెస్సర్సు మాక్ డబ్ల్యు అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

విశాఖపట్టణం.

స్టాక్స్ ట్రేడు కావాలెను

స్తోంది. ఇది చాలదన్నట్లు ఈమధ్య పత్రికల్లో కొన్ని వార్తలు చూస్తుంటే కోపానికి కోపం, నిస్సహాయత అధికమవుతున్నాయి. ముఖ్య ఈవార్త చూడవచ్చు.

బొంబాయి జూన్ 2: కచ్చావెండి మార్కెట్లోకి దండిగా (దాదాపు 40 బార్లని అంచనా) వచ్చినప్పటికీ, ఈ పూట టులియన్ మార్కెట్లో కొంచెం పూసారుగానే వుంది. దీనికి కారణం ఏం చెప్పకుంటున్నారంటే కొరియన్ శాంతి రావాలని భారత గురించి విశ్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శిగారు పెదవి విరిచేసినందువల్లనూ, మరణసుంకాల శాసనాన్ని ఇవాన్ పాస్ చేసేందుకు వచ్చిన గాడిల్ గారు నితేంద్రులైనందువల్లనూ స్వేచ్ఛలేవన దాని కొనుగోని భారతేశా రట.

ఆతిమూత్ర వ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూత్రంలో అధికంగా చక్కెరపోవటం, అతిమూత్రవ్యాధి అంటారు (Diabetes). ఇది యెంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధి అంటే, దీని పాలబడినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నమౌతుంటారు. దీనికి డాక్టర్లు ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టారు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు. ఇన్జెక్షన్ల గుణము పుష్కలంకారం మాత్రం చక్కెర తాత్కాలికంగా నిలిచిపోతుంది. ఈజిప్టు లక్షిజాలలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి, తరచుగా చక్కెరతో మూత్రం విడుదల చేడలటము, దురద మొదలైనవి. ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాత పుండు, తురుపులు, కంటిపొర ఇతర చిక్కులు సంభవించును. వీనన్ ఛార్మి అధునిక శాస్త్రంలో అద్భుతమైన చికిత్స. దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖం నుండి విడుదలయ్యారు. దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూత్రంలో చక్కెర తగ్గింది అత్యధికమూత్రం గూడ నివారిస్తుంది. మూడు డోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలిక యిస్తుంది. దీనికి ఫత్యం లేదు. ఇన్జెక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములగు కరపత్రానికి వ్రాయండి. ఉచితంగా పంపుతాము.

50 విక్లం బుద్ధి ఖరీదు రు. 8-12-0 ల
హ్యాకింగు పోస్టేజి ఉచితము
వీనన్ రీసెర్చ్ లేబరేటరీ,
పోస్టాఫీసు నం. 587, కలకత్తా (A. P. W)

వర్తకులకి హుమరై తే వాడకపుదార్లకి ప్రాణసంకటం.

రికౌవాడు (5-వ పేజీ తరువాయి)

యలు వస్తాయో, రావో, వచ్చినా ఇప్పుడు ఏ అర్థరూపాయో పైనకింద పోతుంది. ఇందులో తనెం తింటాడు, ఆ రోగిని పెళ్ళానికి ఏం పెడతాడు? నాకివాళ వచ్చిన చెక్కెకి నేను తగుదునా అనిపించింది. నేనెం కష్టపడ్డానని ఆడబ్బు తీసుకోవాలి? ఆడబ్బుమీద నాకేం హక్కులే దనిపించింది. నిజంగా నేను ఆడబ్బు తీసుకుంటే దుర్వినియోగం అవుతుంది. ఆ చెక్కు వాడికిచ్చేద్దామా అనిపించింది. హోండ్ బాగ్లోకి చెయ్యిపోనిచ్చాను. కాని ఏదో నాకు తెలియని నాలోని ఒక శక్తి నన్ను పని చెయ్యనియ్యలేదు. అదే సమయానికి ఈ పదిహేను రూపాయలు పెట్టి నేను కొనుక్కుంటా మనుకొన్న నిన్నాన్ సిల్క్ చీర జ్ఞాపకం వచ్చింది. నా క్రాస్ మెటరము, నిన్ననే ఆ చీర కట్టుకొని కాలేజీకి వచ్చింది. ఆ లేతపసుపు పచ్చని రంగుమీద నన్నుని చైలెట్ రంగు నన్నెక్కువగా ఆకర్షించింది. ఆ చీర మెరుపు నా

హృదయంలో ఒకసారి తక్కువైతూంది. నా భావాలు మారిపోయాయి. చట్టి చెయ్యి నే బైటికి తీశాను. పోనిద్దా, ఇప్పుడు ఈ 15 రూపాయలు వాడికిచ్చి సంతి మాత్రాన వాడి దరిద్రం ఎలాగూ తీరి పోదు. అయినా మనం ఒక్కరికి సాయం చెయ్యటంతో ఏమైంది? దేశమంతా ఇలాగే తగులడుతోంది. దీనికి గతర్న మెంటే పూనుకోవాలిగాని మనవల్ల ఏమా తుంది? ఒకళ్ళా ఇద్దరా? ఎంతమందికని సాయం చెయ్యటం? నేను ఈ ఒక్కడికి సాయంచేసినంత మాత్రాన దేశం బాగు పడదు. అందరూ, అందరికీ సాయం చెయ్యాలి. అలా ఒక్కనాటికీ చెయ్యరు. ఇక నా ఒక్కదానివల్లా ఏమవుతుంది, అనవసరంగా నేను నష్టపడటం తప్ప విడిచే. ఇలాంటి భావాలు నాలో దొర్ల సాగాయి.

బస్ స్టాప్ వచ్చేసింది. నేను రిక్వాడి బాగ్లోంచి ఒక పావలా తీసి వాడి చేతిలో పెట్టాను. "అమ్మగారూ, ముసి లోగ్గి. ఎండాలో కట్టపడ్డాను." అన్నాడు ఇంకా చెయ్యి జూపి. ఇంకొక అబ్బా తీసి వాడి చేతిలో పెట్టి, నా దాతృత్వానికి నన్ను నేనే మెచ్చుకుంటూ వచ్చేశాను.

రచయితలకు మనవి

రచయితలు తమ రచనలను సిరాతో కాగితానికి ఒకే వైపున వ్రాసి పంపవలెనని మనవి. తమ రచనలను త్రిప్పి పంప గోరువారు, మూడు కాన్లు స్టాంపులను రచనలతోనే చేర్చి పంప వలెనని కోరుతున్నాము. అలా స్టాంపులను రచనలతో చేర్చి పంపనిచో త్రిప్పిపంపుట సాధ్యముకాదు.

కొంతమంది తమ రచనలను ఏ కారణములవల్ల ప్రచురించ లేదో ప్రశ్నిస్తూ తేలిలు వ్రాస్తున్నారు. అట్టి కారణాలను వివరించుట సాధ్యముకాదని రచయితలు గుర్తింపవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాము.

—సంపాదకుడు.

కాంచన ద్వీపం

రాబర్ట్ లూయీ స్టీవెన్సన్

అనువాదం: నండామరి రామమోహన రావు

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

విజ్ఞాన విధులు

(80-వ పేజీ తరువాయి)

వాయువుని (ఆక్సిజన్ ని), కృత్రిమ విధానాల వల్ల విరివిగా దేహంలోకి పంపించి కాపాడ గలుగుతారు. కొంచెం శ్రద్ధవహించి దుష్టులకి దూరంగా ఉండాలన్నట్లు దీప్తాంగార వాయువుని దరిజేర నియ్యకుండా ఉంటే సరి. గోటితో పోయే దానికి గొడ్డలి అవసరం ఉండదు.

కాలీ కాలని బాగు నిప్పు, చిన్న కొట్లలో చమురు దీపమూ, గ్యాసు సప్లయివున్న గదుల్లో గ్యాసు బిరడా బాగా విరిచడానికి బద్ధకమూ, "పొయ్యికాలం వచ్చిన వాడు దీప నిర్వాణ గంధపు వాసన పట్టలేడ"న్న చిన్న య సూరి వాక్యాన్ని నమ్మి దీప నిర్వాణ గంధాన్ని పలుమారు వాసన చూడగలమూ లేమూ అని పరీక్ష చేసే పొయ్యికామూ లేకపోతే దీప్తాంగార వాయువుని తప్పించుకోవచ్చు. (హా!)

చదరంగం

(16-వ పేజీ తరువాయి)

రామా : శాస్త్రి గారూ! మీరు చాలా చదువుకున్న వారు. ఇంత కోపమేలే ఎల్లాగండి చెప్పే దానికి, చేసే దానికి ఏమీ సంబంధం లేదా యేమిటి? అంత తొందరా? నేనన్న మాటే వింటే, దాని కర్థ మేమిటి, మీ కోపమేమిటి?

వెంక : నన్ను "ఖిల్లాడీ" అన్నా వారేదా? ఆ మాటకే నా కర్థం తెలియదనుకున్నావా? పెద్ద పొందిముక్కలు రెండు నేర్చుకున్నాంకదా అని అంత విర్రవీగా? పెద్దాపిన్నా తారతమ్యం లేకుండా.

రామా : శాస్త్రి గారూ! నేను చెప్పే మాట విసాటి. హిందీలో "ఖిల్లాడీ" అంటే మంచి ఆటకాడు అని అర్థం. మీరు మంచి ఎత్తులు వేయుచున్నారని ఆమోదముగా అంటే మీరు యిలా తొందరపడి దుర్భాషలాడవచ్చునా?

వెంకట : నాకు ఆ మాటలం తెలుసు నయ్యా, ఖిల్లాడీ అంటే అర్థ మేమిటో. అధిక ప్రసంగం చెయ్యక ఎత్తు రెయ్యి.

నారా : ఆ విషయం రెంటిమధ్య వున్న బంటుని ఎగసాందోయి.

రామా : (అలోచించి) నిజమే "ఉద్ధతుల మధ్య బిడలకుండా తరమే" అన్నాడు కవి. (అని బంటును తోయును.)

గవరయ్య : (వెంకటశాస్త్రి చెవిలో) వాళ్ళ బలం మీద కొచ్చేస్తోంది. జాగ్రత్తండోయి.

వెంకట : (కంగారు పుట్టి) యీ పెద్ద బల్లమీద గీతలు పరిగా కనపడ్డమే లేదు. ఏమే! కళ్ళజోడిల్లా పట్టుకురా.

రామా : అదేమిటండీ. కళ్ళజోడు మీ కళ్ళనే వుందిగాదండీ.

వెంకటశాస్త్రి : (ముక్కు మీద దిగ జారి వున్న కళ్ళజోడును దగ్గరగా త్రోసి కంగారుగా బంటును ముందుకు జరిపి) ఏమండోయి పారబాటు. (అని వెనకకు లాగి వేయును.)

రామా : శాస్త్రి గారూ! ఇండాకా నన్ను "జంతువుమీద చెయ్యి వేసిన తరువాత జరిపి తీరవలసిందే" అని శాసించారే, మీరు మళ్ళీ వెనక్కి లాక్కోవచ్చా?

వెంక : అయ్యో! యీ మాత్రానికే.

రామా : పోనీ నయ్యా. తీసుకో, ఇంత లోకి మించిపోయింది లేదు.

నారా : (రామారావుతో) ఆ సత్తా స్నేహి రాజనవోయి.

వెంకట : ఆజేవాళ్ళకంటే పైవాళ్ళగొడ వెక్కుకగావుండే! [రామారావు సుట్టాన్ని వేసి రాజును. వెంకటశాస్త్రి చెయ్యవలుకుతూ రాజును ప్రక్క గదిలో జరుపును.]

రామా : (మంటిని జరిపి) ఇదో రాజు.

వెంక : [రాజును పైకి జరుపును]

రామా : (బంటును త్రోసి) తోసి రాజు ఆటకట్టు.

వెంక : (కంగారుగా) ఆ. ఆ. ఆటకట్టే!

నారా : ఇంక గడేది రాజుకి?

వెంక : (కొంచెం ఆలోచించి) ఇలాంటి పెద్దవాటలాడకుడను యాగాయి వాళ్ళతోటి, ఏకగొడవ వాసుడూను, మంచి చేడే లేకుండా.

రామా : ఏమండోయి శాస్త్రి గారూ, ఇందులో పోయిందేమున్నదండీ స్పోర్ట్స్ మన్ (Sportsman) గా వుండాలిగాని ఉడుకుమోతు లేనం...

వెంక : మళ్ళీ పేలుతున్నా వూ? ఇండాకా "ఖిల్లాడీ" అన్నా వూ, ఇప్పుడు "స్పోర్ట్స్ మన్" గీర్చు మన్నా నా? పైగా నేను ఉడుకుమోతునా? ఛీ. ఛీ.

రామా : శాస్త్రి గారూ, శత్రుమించాలి. మీవంటి పండితులే యింత ఆగ్రహ పడితే పామరులమాటేమిటి? కలిసిరాని, చతురంగపాటలో అబద్ధాలు, అహంకారాలు ఎందుకండీ? కలిసాచ్చేవోట ప్రజాసామాన్యం అబద్ధాలు, అప్రమాణికాలు చేస్తే వారిని ఖండిస్తూ నీతులు చెబుతారా మళ్ళీ?

వెంకటశాస్త్రి : ఓహో! "ఈ పాండిత్యము నీకు దక్క మరి యెండే గంటిమే?"

రామా : అహో శాస్త్రి గారు Poetic vein లో పడ్డారే. ఇలాంటి వాళ్ళని Reform చెయ్యడానికి శ్రమహావిష్టవుమరో అవతారమెత్తాలి. (అని ఆగును దిగి వెళ్ళును.)

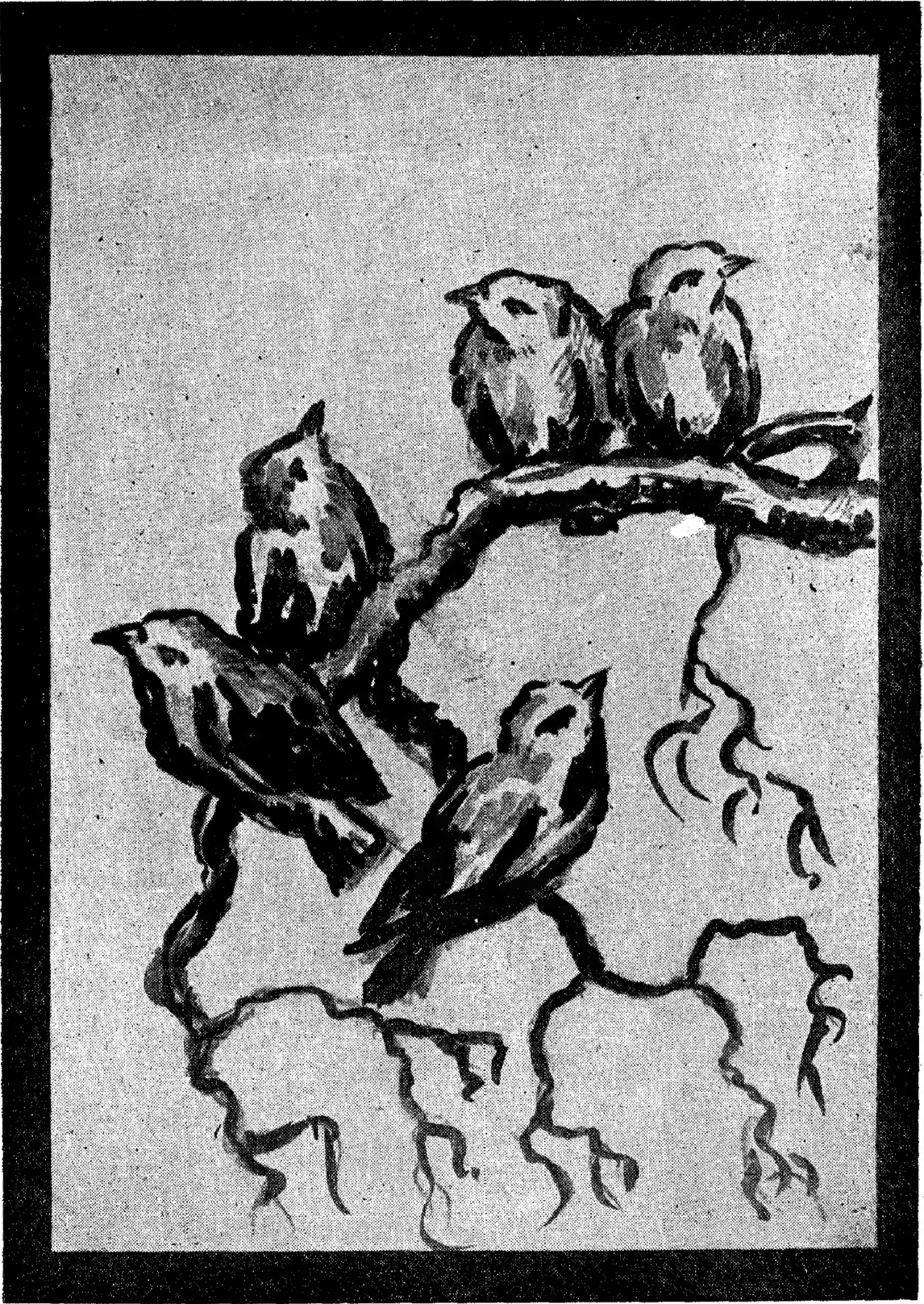
వెంక : అబ్బాయీ! మాటలుమాత్రం తిన్న గారానీయి. జాగ్రత్త. ఎవరనుకున్నావా? ★

విజ్ఞాన విధులు

బాల సుధ

శ్రీ పాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి అండ్ సన్స్
రాజమండ్రి.

14 నెం 10, గణపతి మొదలవుల్లి, రాయపేట, నుద్దురు, శ్రీ పాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి అండ్ సన్స్

ప సి వి ట్ట లు

—చిత్రకారుడు శ్రీ లావణ్యరామన్, ఆరగోకం.

రాజశ్రీ
రిలీజ్

కథ...కె.వి.రెడ్డి, కె.కె.(HONS). గోపచంద్...చెంగయ్య...వింగమూర్తి..బి.యన్.ఆర్.

చైతన్య
పుష్పయ్య

మూటలు గోపచంద్ * పాటలు సముద్రాల & కె.జి.శర్మ * సంగీతం సుబ్బరామన్ * కళ ఎస్.వి.ఎస్ * ఛాట్రాపి మాధవ లుల్లుకె * పరిచ్ఛేదం ఎ. కృష్ణన్..